

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA

S.C. EAP CONSULTING S.R.L.
Str. Regina Maria, bl. C19, sc. B, ap. 19, Râmnicu Vâlcea

CUPRINS

PREAMBUL	2
CAPITOLUL I. CADRUL NATURAL	9
1.1 AȘEZAREA GEOGRAFICĂ ȘI PREZENTAREA TERITORIULUI	9
1.2 CLIMA	15
1.3 ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL	16
CAPITOLUL II. ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE A COMUNEI BUNEȘTI	20
2.1 POPULAȚIA	20
2.2 RESURSA UMANĂ	22
2.3 FORȚA DE MUNCĂ	23
2.4 SISTEMUL DE EDUCAȚIE ȘI ÎNVĂȚĂMÂNT	26
2.5 SERVICII SOCIALE	31
2.6 ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ LOCALĂ	35
2.7 AGRICULTURA	36
2.8 NECESITĂȚI ȘI OPȚIUNI ALE POPULAȚIEI	37
CAPITOLUL III. INFRASTRUCTURA	39
3.1 INFRASTRUCTURA RUTIERĂ	39
3.2. ALIMENTAREA CU APĂ	40
3.3 REȚEAUA DE CANALIZARE ȘI EPURARE APE UZATE	41
3.4 ALIMENTAREA CU ENERGIE ELECTRICĂ	42
3.5 ALIMENTAREA CU GAZE NATURALE	44
3.6 INSTITUȚII PUBLICE ȘI DE INTERES PUBLIC	44
CAPITOLUL IV. ANALIZA SWOT	56
CAPITOLUL V. VIZIUNE DE DEZVOLTARE - ELEMENTE DE CONTEXT, VIZIUNE STRATEGICĂ, OBIECTIVE, REFORME	108
CAPITOLUL VI. PLANUL DE ACȚIUNE	190

PREAMBUL

Unul dintre principalele instrumente pe care comunitățile locale îl utilizează pentru a avea certitudinea că politicile și programele prognozate corespund așteptărilor cetățenilor și necesităților de dezvoltare durabilă îl reprezintă planificarea strategică.

Strategiile de dezvoltare locală fac posibilă coordonarea activă a proceselor de dezvoltare care au loc în teritoriu, luarea în considerare a caracteristicilor locale, a schimbărilor din mediul exterior și fac posibilă abordarea proactivă, realizată într-un mod inovativ, a proceselor de dezvoltare teritorială.

Strategiile de dezvoltare locală sunt caracterizate de cel puțin șapte trăsături, respectiv:

- ✓ imagine asupra viitorului - strategia cuprinde direcțiile viitoare de dezvoltare ale comunității locale și se constituie într-un document coerent, exprimând o abordare integrată a problemelor cu care se confruntă comunitatea și care prezintă aspirațiile de dezvoltare ale acesteia, bazate pe potențialul local de dezvoltare
- ✓ creativitate - prin intermediul strategiei sunt prezentate alternativele, posibilele scenarii de dezvoltare gândite astfel încât să se ia în considerare cât mai mult din potențialul de dezvoltare al zonei vizate

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

- ✓ **flexibilitate** - caracterul flexibil al strategiei de dezvoltare locală vine în sprijinul faptului că aceasta avantajează sisteme care se adaptează în permanență condițiilor externe și modificării situației interne.
- ✓ **activitate** - o strategie nu doar reacționează la schimbări, prin faptul că ia în considerare influențele diferiților factori interni și/sau externi ai regiunii țintă, dar conține și elemente proactive, construind posibile planuri și programe ce urmează a fi aplicate pentru diferite situații ce ar putea să apară pe parcurs
- ✓ **creată pentru acțiune** - principiul acțiunii care stă la baza unei strategii de dezvoltare se datorează faptului că ea este compusă de programe, a căror aplicare implică acțiune concretă direcționată spre îmbunătățirea situației regiunii țintă
- ✓ **orientare spre schimbare** - orientarea spre schimbare reiese din faptul că strategiile urmăresc elaborarea unui pachet de programe care, odată implementate, să ducă la schimbare pe plan social, la o mai bună valorificare a potențialului local, precum și orientarea activităților de dezvoltare în concordanță cu procesele înregistrate pe plan local
- ✓ **orientare spre un câștig durabil** - scopul planificării strategice este orientat spre atingerea unei dezvoltări durabile.

Conceptul de dezvoltare durabilă s-a cristalizat în timp, pe parcursul mai multor decenii, în cadrul unor dezbateri științifice aprofundate pe plan internațional și a căpătat valențe politice precise în contextul globalizării,

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

reprezentând rezultatul unei abordări integrate a factorilor politici și decizionali în care protecția mediului și creșterea economică pe termen lung sunt considerate complementare și reciproc dependente.

Pentru comuna Bunești, județul Vâlcea, dezvoltarea durabilă nu reprezintă o opțiune, ci singura perspectivă rațională de valorificare sustenabilă a potențialului natural, economic și uman.

Cea mai cunoscută definiție a dezvoltării durabile este cu siguranță cea dată de Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare (WCED) în raportul „Viitorul nostru comun”, cunoscut și sub numele de Raportul Brundtland: *„dezvoltarea durabilă este dezvoltarea care urmărește satisfacerea nevoilor prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi”*.

De dezvoltarea durabilă urmărește și încearcă să găsească un cadru teoretic stabil pentru luarea deciziilor în orice situație în care se regăsește un raport de tipul om - mediu, fie că e vorba de mediul înconjurător, mediul economic sau mediul social.

Deși, inițial, dezvoltarea durabilă s-a vrut a fi o soluție la criza ecologică determinată de intensa exploatare industrială a resurselor și degradarea continuă a mediului și căuta deci, în primul rând, prezervarea calității mediului înconjurător, în prezent, conceptul s-a extins asupra calității vieții în complexitatea sa și sub aspect economic și social.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

Comuna Bunești, județul Vâlcea are nevoie de o schimbare a paradigmei prezente de dezvoltare, pentru a face față provocărilor secolului XXI. Trăim o perioadă marcată de procesul de globalizare, de accentuare a inegalităților și de agravare a problemelor de mediu. Dezvoltarea durabilă este soluția.

Cei trei piloni pentru dezvoltarea durabilă¹ a comunei Bunești, județul Vâlcea, pot fi structurați după cum urmează:

1. **ECHITATEA SOCIALĂ** – prin care populația trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, apei și canalizării;

2. **CREȘTEREA ECONOMICĂ** – pentru a reduce disparitățile de dezvoltare în raport cu mediul urban și pentru a se apropia de calitatea vieții din țările dezvoltate;

3. **MEDIUL** – cu nevoia de a conserva și îmbunătăți baza de resurse disponibile prin schimbarea treptată a modului în care trebuie să se dezvolte și să fie folosite tehnologiile.

Pentru ca dezvoltarea durabilă să reușească, comuna Bunești, județul Vâlcea, are nevoie, înainte de orice, de un portofoliu de proiecte capabile să

¹ Raportul Comisiei Brundtland (1987)

atragă și să utilizeze eficient fondurile europene, cel mai potrivit portofoliu reprezentându-l strategia de dezvoltare economico-socială a localității.

Strategia de dezvoltare este gândită și elaborată astfel încât să răspundă nu numai nevoilor reale, actuale ale cetățenilor, ci și nevoilor generațiilor viitoare. Strategia pleacă de la premisa că dezvoltarea durabilă prezintă un cadru de gândire care, odată însușit de către cetățean, va ajuta la crearea unei societăți mai echitabile, definită prin echilibru și solidaritate și care să poată face față schimbărilor aduse de probleme actuale, inclusiv scăderea demografică. Grija statului față de cetățean și respectul cetățeanului față de instituții, față de aproapele său, de valorile morale și diversitatea culturală și etnică vor duce la o societate durabilă.

Planificarea dezvoltării durabile a comunei Bunești, județul Vâlcea, va conduce la:

- ✓ construirea unei viziuni complexe socio-economică, de mediu, a reglementărilor administrativ-instituționale ale teritoriului, capabilă să transpună dimensiunea locală în scenariul regional, național și european;
- ✓ promovarea unei abordări eficiente în alocarea veniturilor publice, care să permită utilizarea eficientă a resurselor financiare și să identifice prioritățile;
- ✓ promovarea logicii integrării între diferitele arii tematice atinse de procesul de planificare strategică;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

- ✓ identificarea propunerilor de proiecte integrate de dezvoltare teritorială durabilă;
- ✓ cuprinderea activității de *found raising*: monitorizare, selecție și accesare a instrumentelor de finanțare disponibile atât la nivel comunitar, cât și național și regional;
- ✓ activarea proceselor de programare participativă, împreună cu interlocutorii economici și sociali; acordarea de sprijin instituțiilor din zona comunei Bunești, județul Vâlcea, în fazele de regândire a propriei misiuni și redefinire a reglementărilor organizaționale și de gestiune internă

Prinipiile care au stat la baza procesului de elaborare a strategiei au

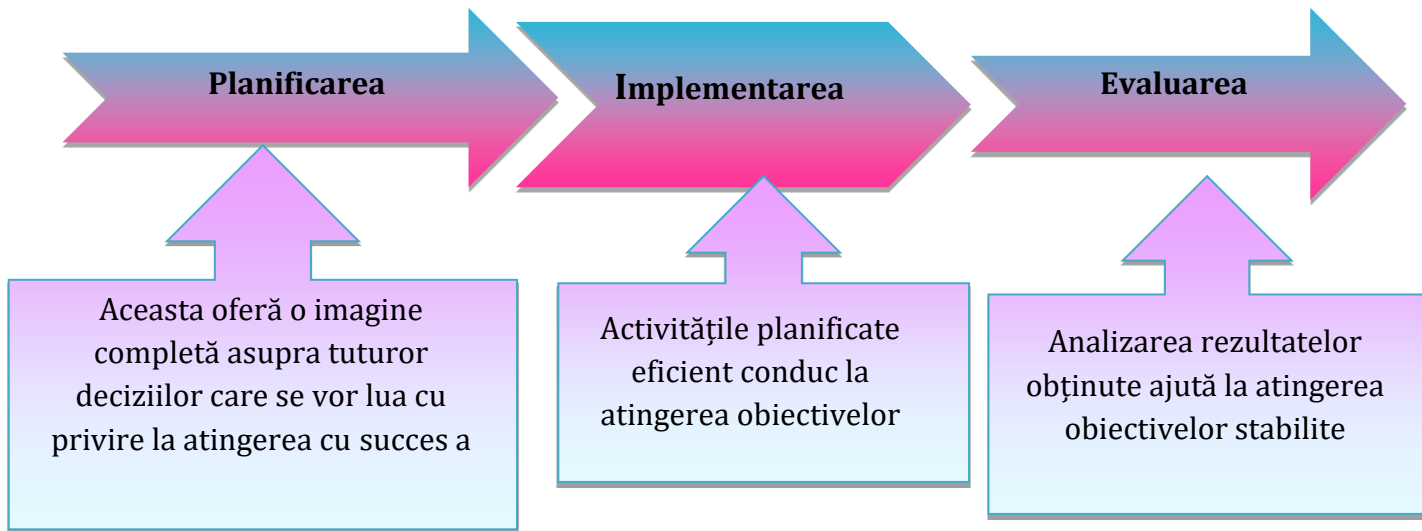
fost:

- ✓ Asigurarea conținutului științific al informației;
- ✓ Transparența;
- ✓ Obiectivitatea;
- ✓ Coerența și continuitatea demersului.

Un proces de dezvoltare locală are trei faze esențiale și de maximă importanță de care să țină cont pentru a avea rezultatele așteptate și previzionate, având ca prim scop creșterea calității vieții cetățenilor.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

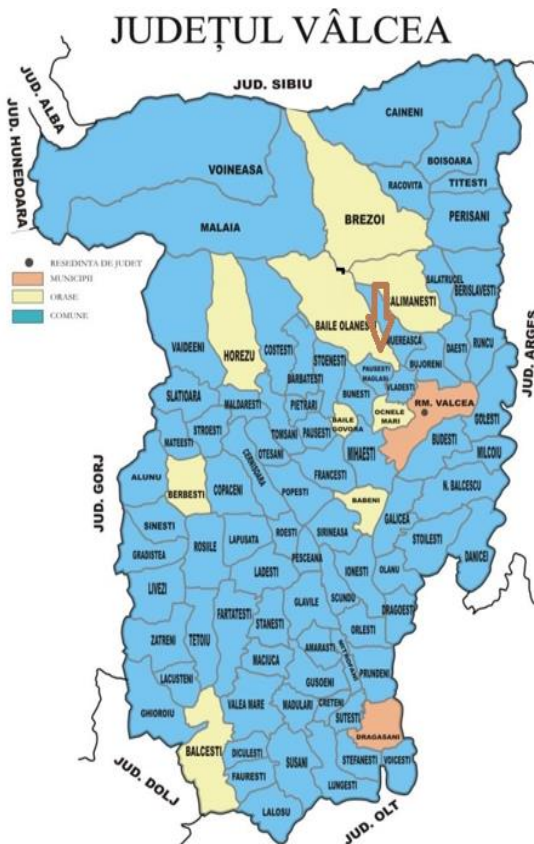

In vederea evaluării, în planificarea strategică au fost studiate punctele tari și oportunitățile localității pentru a contribui la atingerea scopurilor propuse și pentru a se atinge cu succes toate părțile componente ale planului de dezvoltare.

Instrumentul folosit pentru realizarea acesteia este Analiza S.W.O.T. (Capitolul IV), deoarece aceasta poate să răspundă concret la 4 întrebări fundamentale:

- ✓ Care sunt punctele tari ale localității pe care se poate construi o strategie de dezvoltare durabilă?
- ✓ Care sunt punctele slabe și cum pot fi ele rezolvate prin intermediul strategiei actuale?
- ✓ Care sunt oportunitățile localității și cum pot fi folosite inteligent, astfel încât să ducă la reușite?
- ✓ Ce amenințări există și ce măsuri ar trebui implementate pentru a se asigura îndeplinirea strategiei?

CAPITOLUL I. CADRUL NATURAL

1.1 AȘEZAREA GEOGRAFICĂ ȘI PREZENTAREA TERITORIULUI

Județul Vâlcea este situat în partea central sudică a României, în nordul Regiunii Sud-Vest Oltenia. Din punct de vedere geografic, județul este amplasat în Subcarpații Getici, fiind traversat de râurile Olt și Olănești.

Fig 1. Harta Județului Vâlcea

Județul Vâlcea are o suprafață de 5.765 km², ceea ce reprezintă 2,4% din suprafața țării și 19,73% din Regiunea de Sud-Vest Oltenia.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

Comuna Bunești se află situată la 20 km vest de municipiul Râmnicu Vâlcea, în marele bazin pomicol al depresiunii subcarpatice, traversat de DN 67, ce leagă Rm. Vâlcea de Tg. Jiu.

Comuna se află la intersecția paralelei 45.05' latitudine nordică și 24.16' longitudine vestică, meridian Greenwich.

Se mărginește la est cu orașul Ocnele Mari, la nord cu pădurea satului ce o desparte de comuna Bunești și cu satul Zmeuret, la vest cu comuna Stoenеști de care este despărțită prin masivul împădurit Dealul Mircii, iar la sud cu alte culmi împădurite, dincolo de care se află stațiunea balneo-climaterică Băile Govora și comuna Mihăești.

Suprafața actuală a comunei Bunești este de 2272 ha .

Comuna Bunești din județul Vâlcea se învecinează cu următoarele localități:

- *La Nord* – comuna Păușești Măglași;
- *La Sud* – orașul Băile Govora și comuna Mihăești.
- *La Vest* – comuna Stoenеști.
- *La Est* – orașul Ocnele Mari.

Comuna Bunești este formată din 6 sate, după cum urmează:

- Bunești – sat de reședință;
- Titireci;
- Firești;
- Râpănești;
- Teiușu;
- Coasta Mare.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI BUNEȘTI, JUDEȚUL VĂLCEA 2021-2027

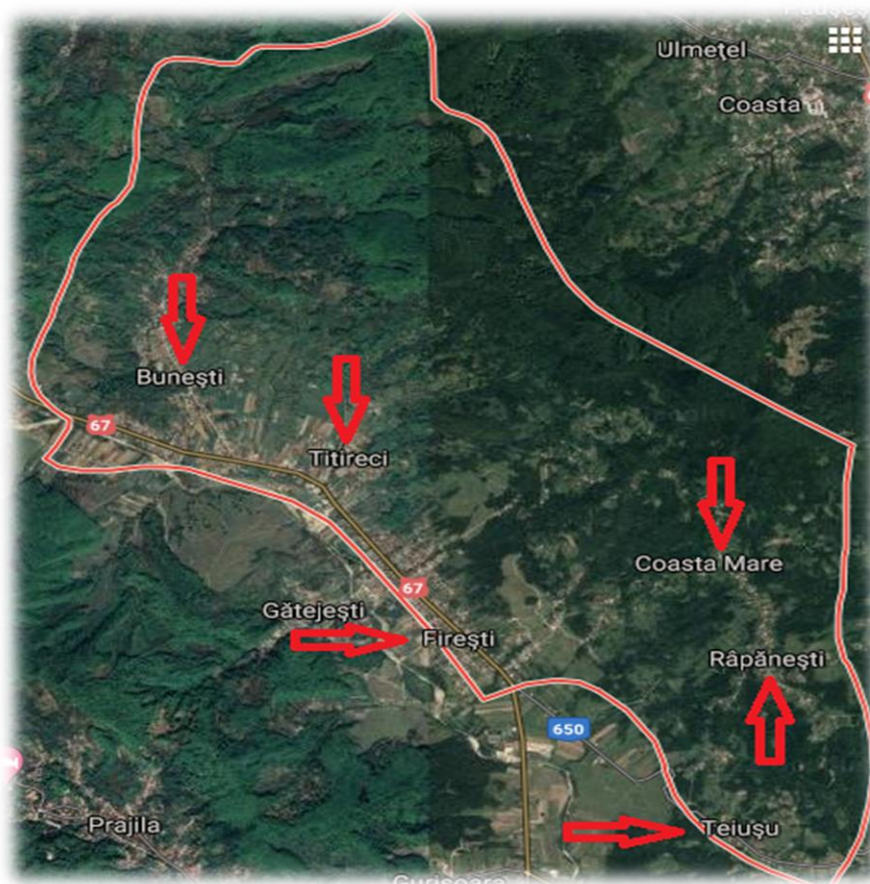

Fig.nr. 2 Satele componente ale comunei Bunești

Denumirea satului *Bunești* este reprezentativă pentru categoria numelor topice care indică o însușire a locului în care se află situată așezarea. Tema numelui, Bun- are sens adjectival (bun opus lui rău) + sufixul cu formă de plural -ești. De-a lungul timpului în documente apare și sub forma *Bunești de Sus*, *Bunești de Mijloc* și *Bunești de Jos*. Determinativele "de Sus", și "de Jos" sunt de ordin geografic, ele stabilind poziția fizică, după relief, unul mai jos, în vale, altul mai sus, la deal și unul între ele.

Cum se va fi numit la origini această localitate nu se știe, dar putem deduce ca ea datează încă dinaintea străbunilor noștri, daci, fiind una dintre așezările anexe ale puternicului centru dacic Buridava, de la Cosota-Ocnița. În sprijinul acestei afirmații vin o serie de descoperiri făcute de-a lungul veacurilor în această zonă.

Cele mai vechi știri despre satul Bunești datează de pe vremea tătarilor, din jurul anului 1200, cand la Bunești exista o cislă, cu sediul sub dealul Cornului.

E foarte posibil ca numele satului Bunești să fie mai vechi decât în atestările documentare, dar primul document scris în care satul apare sub numele Bunești datează de la 1500 și este un act de danie al lui Radu Vodă cel Mare prin care acesta le întărește fraților Cârstea și Cârstiian moșie în Bunești, Cacova și Govora. Cei doi frați cereau ca fiii și fiicele lor să fie considerați "nedespărțiți" în stăpânirea acestei moșii a părinților lor, vădind astfel aplicarea dreptului de protimisis.

Același Radu Vodă, câteva luni mai târziu, în octombrie 1500, le întărea prin hrisov, lui Stan și urmașilor săi o moșie cumpărată de la un anume Neagomir încă din perioada lui Vlad Țepeș și care se întindea "din hotarul Glodului, până în hotarul Buneștilor, la Mălurel și pre vârful Făgețelului, până în hotarul Buneștilor la vârful Teiosului". Așadar, și în acest caz se impunea păstrarea moșiei în familie, pentru frați și descendenți. Acest document aduce o

mărturie indirectă a faptului că Buneștii existau deja în secolul XV, probabil în perioada de după jumătatea secolului.

Părți din Bunești - sat moșnenesc la origine -, au fost cumpărate sau primite ca danie de către mănăstiri din vecinătate începând cu secolul XVI.

Numele satului *Teiuș*, formă diminutivată a substantivului *tei*, face parte din categoria acelor care evocă natura terenului aparținând localității respective sau aflat în apropierea lui. În această situație se evocă prezența, pe coastele dealurilor, a unui număr mare de *tei*. De altfel primul toponimic atestat documentar " vârful Teiului", deci al unui deal astfel numit apare încă de la sfârșitul veacului al XV-lea.

Mărturiile documentare privind acest sat nu sunt foarte numeroase. El este pentru prima dată menționat într-un document din anul 1686 aflat în arhiva veche a mănăstirii Arnota. Din secolul al XVIII-lea, satul intră în proprietatea mănăstirii Govora, apare în documente din anul 1766.

Memoriile generalului von Bauer (1778), traduse și publicate de Constantin I. Karadja, menționează satul *Dejusch* (Teiuș), situat împreună cu *Titirez* (Titireciu) și un alt sat neidentificat, pe râul Ocna.

Alte mențiuni documentare de la începutul secolului al XIX-lea sunt indirecte, punând satul în legătură cu renumiții zugravi Teiușeni.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI
BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

Titireci, alt sat vechi, are o etimologie mai complicată a numelui, cel mai probabil de origine slavă, tema cuvântului găsindu-se atât în polonezul teter cât și în cehul tetera, care înseamnă jucărie. În limba română termenul titirez are mai multe înțelesuri: este și o jucărie, dar desemnează și două elemente constitutive ale unor unelte extrem de folositoare și utilizate, bățul de sub coșul morii și partea conică de jos a fusului de tors. În primele atestări documentare satul este menționat cu denumirea Titiricești. Mai târziu îl regăsim în documente sub forma *Titireci*, iar col. Bauer îl consemnează cu numele Titirez.

Dintre satele vechi care compun comuna Bunești, Titireci este primul atestat într-un izvor cartografic, harta stolnicului Constantin Cantacuzino din anul 1700.

Harta lui Fr. Schwantz, realizată în timpul ocupației austriece a Olteniei (1722), localizează corect satul Bunești, însă acesta este ortografiat Budești, probabil prin confuzie cu acesta din urmă.

Coasta Mare este un topic format din perechea substantiv + adjectiv și ca denumire descrie forma sau aspectul exterior al locului. Inițial Coasta Mare a denumit un deal, apoi a devenit și numele satului așezat în imediata apropiere.

Originea topicului *Firești*, mai recentă, derivă dintr-un antroponimic, *Firu* sau *-a*, plus sufixul cu formă de plural *-ești*.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

Râpănești este un toponimic derivat, cu sens local, din termenul râpă, devenit râpan la care s-a adăugat sufixul *-ești*, cu forma de plural. Și în acest caz numele satului descrie forma sau aspectul exterior al locului, brăzdat de văi neregulate.

Satele Firești, Râpănești și Coasta Mare sunt de dată mai recentă ca părți componente ale comunei.

Dintre cele trei, Firești este primul menționat în Marele Dicționar Geografic al României. La sfârșitul secolului al XIX-lea acesta constituia un cătun pendinte de comuna Titireciu. La reforma agrară din anul 1921 Eforia Spitalelor Civile a fost expropriaă de părți de moșie rămase (ale Schitului Titireciu), pe care se aflau satele Titireciu și Firești, pentru a fi împărțite categoriilor de săteni cu drept de împroprietărire.

Râpănești și Coasta Mare au apărut după mijlocul secolului XX.

1.2 CLIMA

Așezată în regiune de dealuri și înconjurată de păduri, comuna Bunești este apărată de furia vânturilor de iarnă, astfel încât clima este asemănătoare celei continentale, cu iernile nu prea geroase, cu verile răcoroase, cu ploi frecvente și multe zile însorite.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

Cea mai scăzută temperatură nu a depășit -29° de obicei în luna ianuarie, iar cea mai ridicată temperatură este în luna iulie, fără să fi depășit $+39^{\circ}$.

Datorită așezării geografice variabile, a altitudinii ce variază între 300 și 700m, comuna are un climat subalpin, favorabil suferințelor de boli ulceroase și alte afecțiuni gastrice și respiratorii.

Aici toamna este bogată și frumoasă: diferite specii de pomi fructiferi acoperă dealurile, iar pădurile înconjurătoare îmbracă un veșmânt policrom.

Vânturile de vară sunt cele de sud, calde și umede, purtătoare de ploi, care alternează uneori cu cele de vest, aducătoare de secetă și valuri de caldură.

1.3. ELEMENTE ALE CADRULUI NATURAL

Comuna Bunești face parte din regiunea dealurilor din sudul Carpaților Meridionali, cu depresiuni slab cutanate ce coboară spre sud, către Podișul Getic, zona comunei Bunești nu poate fi socotită decât ca un teritoriu prin excelență de deal.

Începând din est către nord, printre dealurile principale ce înconjoară comuna avem dealul Stânei unde au existat și există încă stâne de oi.

În apropiere se află dealul Comorilor, unde se spune că străbunii își ascundeau banii și obiectele de preț, când erau nevoiți să fugă din calea turcilor.

Spre nord se află dealul Eforiei, după care se ridică impunător dealul Cornului, cu vârful său de 700 m altitudine.

Urmând creasta dealurilor spre nord, lăsăm în urma curatura Radului Mielcii și creasta poienii lui Moaca pentru a urca pe piscul Ferigilor. De aici trecem coama pădurii Mierla de deasupra Izvoarelor, urcăm dealul Rosca din capul Ponorului, trecem mestecănișul de la Suvara și coborâm spre sud, pe cracul Nici, până în valea Soaselui.

Din imediata apropiere a râpii Zanelor, hotarul urcă spre vest, către calea Măgurii până în dealul Turturelelor, care formează triunghiul Bunești-Zmeurat-Stoenești.

Dinspre sud trecem prin capul Curăturilor, capul Mocsei și ajungem pe creasta dealului Mircii cu minunatul plai Poiana Frumoasă, care nu-și dezmente numele, căci privind din acest vârf de plai ți se oferă priveliști ca de basm, pe care nu le poți vedea oriunde.

Spre vest terenul coboară în panta dulce, acoperit de pomi fructiferi până în marginea de est a satului Stoenești, iar spre est prin perdeaua de ceață

ce plutește în diminețile de vară peste sat se văd ca-ntr-o pictură casuțele albe și covorul de un verde pur al grădinilor.

Spre nord, în depărtare se ridică piscurile Lotrului, iar spre vest muntele Barbatescu, în spatele căruia vârfulurile Parângului se înalță semete către cer.

Hidrologic, zona comunei Bunești este străbătută de două pâraie: pârâul Govora și pârâul Bunești, ambele cu debit mic de apă.

Apa sărată cu o concentrație foarte mare izvorăște dintr-un perete de argilă și se unește cu pârâul de apă dulce și formează împreună Pârâul Sărat ce se varsă în pârâul Govora. Valea formată de acest pârâu se numește Valea Saraturii.

În subsolul acestui minunat pământ românesc stau ascunse adevărate comori ale naturii. Este vorba de izvorul de apă sărată de la Teiușu, apa iodată de la Gătejești care se trage din subsolul buneștean.

Apele minerale din Bunești datează din timpuri îndepărtate și au fost descoperite de vitele satului. În anul 1956 o echipă de cercetători ai Institutului Balneologic din București au studiat mai multe izvoare de ape minerale ivite la Bunești și au înscris izvorul nr. 1 Puturoasa și izvorul nr 2 La Ratoi în rândul izvoarelor de ape minerale din cuprinsul țării.

Izvorul nr. 1 Puturoasa, prin compoziția chimică a apei este caracterizată ca apa sulfuroasă, sulfatată, bicarbonică, calcică, sodică, magneziană.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI
BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027**

Este indicată în afecțiunile tractului digestiv–gastrite acide și dispepsii hiperstenice, constipații obișnuite, hepatite cronice, colecistite simple sau litiázice, sechele după colecistectomii, diabet zaharat simplu, stări alergice, dermatoze cronice.

Apele Izvorului nr. 2 sunt indicate în special în curele de diureză, litiázice acide sau alcaline, infecții urinare, în afecțiuni hepato-biliare, hepatite cronice, colecistite simple sau litiázice, stări alergice, dermatoze.

Izvorul de apă sarată de la Teiuș curge fără întrerupere din timpuri străvechi, constituind singura sursă de sare și saramură a bunicilor și străbunicilor noștri, care veneau de la mari depărțări pentru a lua saramura cu calul sau cu desagii la spinare.

CAPITOLUL II. ANALIZA SITUAȚIEI ACTUALE

A COMUNEI BUNEȘTI

2.1 POPULAȚIA

Populația comunei Bunești, conform datelor statistice din anul 2019, este de 2760 locuitori, respectiv 1392 persoane de sex masculin și 1368 persoane de sex feminin. Populația este puțin în scădere față de anul 2018, când au fost înregistrați 2770 de locuitori, respectiv 1396 persoane de sex masculin și 1374 persoane de sex feminin, conform datelor statistice publicate de către Direcția Județeană de Statistică Vâlcea.

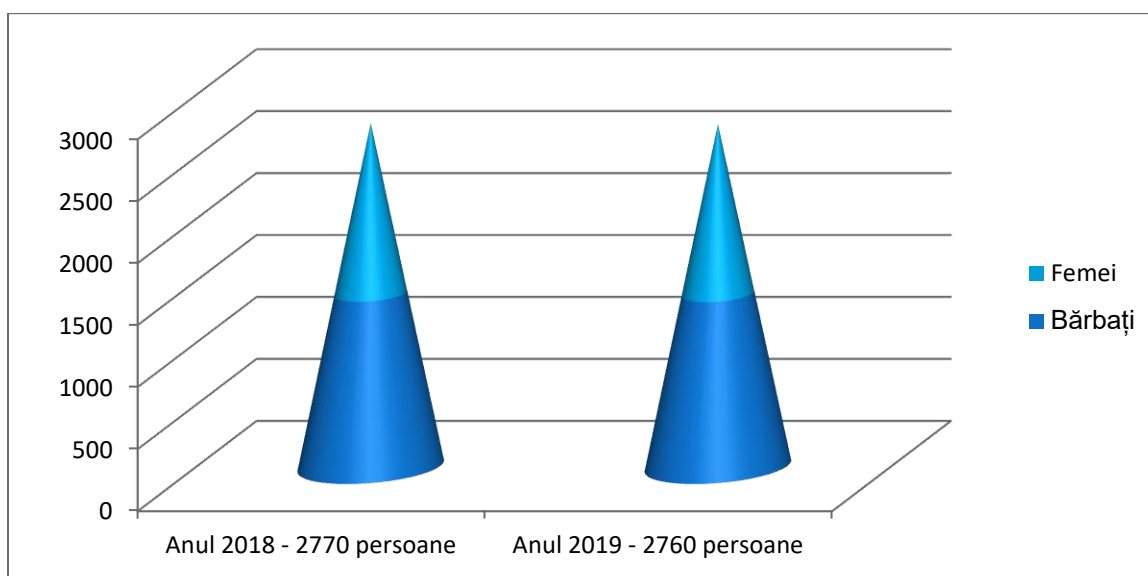

Fig. 4 Populația comunei Bunești în anii 2018 și 2019

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI
BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027**

Deplasarea populației rurale către orașe este un proces socio-economic obiectiv, proces care a determinat creșterea gradului de urbanizare a țării.

Migrația populației rurale către zonele urbane și consecințele acestei migrații asupra structurii pe sexe și vârste a populației rămase în spațiul rural sunt procese caracteristice satului românesc.

Începând cu 1990, în contextul modificărilor legislative cu privire la schimbarea domiciliului dintr-o localitate în alta, migrația sat - oraș a crescut considerabil. Pe termen scurt, populația comunei Bunești va continua să scadă ușor. Pe termen mediu, populația ar putea crește prin echilibrarea soldului migratoriu, care ține de o creștere economică.

Pentru perioada viitoare, cele două componente ale creșterii populației - cea naturală și cea migratoare - trebuie să influențeze pozitiv creșterea populației.

Legislația existentă referitoare la urbanism și amenajarea teritoriului, în permanenta transformare, durata creată de perioada de tranziție și lipsa de fonduri au dus pe total la o stagnare a dezvoltării economice, sociale și urbanistice.

***P**rințipalele disfuncții de natură economică sunt urmarea lipsei unei strategii organice de atragere de noi investitori care să investească în comuna și*

să creeze noi locuri de muncă, atragerea tinerilor prin oferte de muncă bine plătite, dar și crearea unor centre de formare profesioanlă.

O corectă evaluare a problemelor și categoriilor în care acestea se încadrează sunt prioritare și indispensabile croirii unei strategii de dezvoltare.

2.2 RESURSA UMANĂ

În viziunea sa, comuna Bunești are în centrul său resursa umană, principalul scop fiind să ofere locuitorilor săi un standard de viață înalt și satisfacerea nevoilor, în armonie cu mediul încojurător.

Pincipalele elemente de care trebuie să se țină cont pentru a putea dezvolta resursa umană, sunt:

- 1. Educația** - înțelegerea mai bună a nevoilor reale ale oamenilor, a asigurării unui cadru cât mai adecvat pentru educație de calitate, formare profesională de calitate pe diverse domenii de activitate, sprijinirea învățării prin modernizarea și echiparea unităților de învățământ cu dotări I.T. de ultimă generație, servicii de consiliere și orientare și dezvoltarea măsurilor integrate pentru creșterea de locuri de muncă prin atragerea investitorilor.
- 2. Sănătatea** - dezvoltarea și creșterea calității serviciilor medicale de calitate;
- 3. Seviciile sociale**- se va ține cont de satisfacerea nevoilor tuturor cetățenilor, promovându-se sistemul de protecție socială, fiind

primordial sprijinirea și integrarea categoriilor de persoane vulnerabile.

4. **Infrastructura de transport** - este necesară modernizarea drumurilor existente, dar și asfaltarea drumurilor de exploatație agricolă.
5. **Agricultura** - agricultura este un punct forte al comunei, cu un potențial de creștere, care are nevoie pentru a fi valorificat de acțiuni pentru îmbunătățirea condițiilor pentru micii producători.
6. **Dezvoltarea urbană** - potențialul de dezvoltarea al orașului și atragerea de noi investitori este dată de infrastructura rutieră, dar și de asigurarea de serviciile de bază să fie cât mai dezvoltate.
7. **Administrația publică locală** - trebuie să fie implicată activ în asigurarea unor servicii de calitate, de aceea este foarte important ca fiecare angajat al administrației publice locale să aibă acces la instruire la cel mai înalt nivel, ca să poată să asigure servicii de calitate și să poată să gestioneze cât mai eficient medierea între autoritatea publică locală și autoritățile publice centrale și să transmită cât mai corect informațiile către locuitorii comunei.

2.3 FORȚA DE MUNCĂ

 În comuna Bunești viața economică este strâns legată de condițiile naturale locale, precum și de resursele solului și subsolului. Deoarece teritoriul administrativ este compus din zonă de șes combinată cu dealuri și

păduri, principalele funcțiuni economice sunt agricultura și creșterea animalelor.

Odinioară fructele de bază de aici-mere, pere, prune, precum și țuica erau transportate cu căruțele în județele de câmpie unde erau schimbate pe cereale.

Ulterior, cultivarea căpșunilor a cunoscut o rapidă și mare extindere.

Prințipalele funcțiuni economice în comună, sunt:

- Comerțul;
- Prestări de servicii;
- Producție.

Dintre societățile comerciale care își desfășoară activitatea de pe raza comunei Bunești menționăm:

- BRANTAX S.R.L., CUI RO17984156, sat Bunești, comuna Bunești, județul Vâlcea
- CONSUMCOOP BUNEȘTI, CUI 3240989, sat Bunești, comuna Bunești, județul Vâlcea
- CRINEL S.R.L., CUI 1507517, sat Titireci, comuna Bunești, județul Vâlcea
- DIANA COM S.R.L., CUI 9758263, sat Titireci, comuna Bunești, județul Vâlcea
- EURO MARKET BUNESTI, sat Firești, comuna Bunești, județul Vâlcea

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

- **FILIALA C.A.R. BUNEȘTI, CUI 25744626, sat Bunești, comuna Bunești, județul Vâlcea**
- **GIURCA IONUȚ-RĂZVAN PERSOANA FIZICA AUTORIZATA, CUI 33409614, sat Bunești nr. 251, comuna Bunești, județul Vâlcea**
- **HAI TOP CADASTRU S.R.L., CUI 40993876, sat Macului, nr. 6, sat Rapanesti, comuna Bunești, județul Vâlcea**
- **I.F. PATRU ION CLAUDIU, CUI 39978147, sat Crinului, nr. 5, sat Firești, comuna Bunești, județul Vâlcea**
- **I.I. PATRU MIHAI DANIEL, CUI 28335235, sat Bunești, comuna Bunești, județul Vâlcea**
- **I.I. LUCA I. ALEXANDRU APICULTURA, CUI 30486159, sat Teiușu, comuna Bunești, județul Vâlcea**
- **IOCOVIDO S.R.L., CUI 15840758, sat Bunești, comuna Bunești, județul Vâlcea**
- **MNN S.R.L., CUI R04607367, str. Bunești, comuna Bunești, județul Vâlcea**
- **RECOLD COLECTING S.R.L., CUI 28872069, str. Bunești, comuna Bunești, județul Vâlcea**
- **S.C. SINMAR S.R.L., CUI 6861867, str. Bunești, comuna Bunești, județul Vâlcea**

2.4 SISTEMUL DE EDUCAȚIE ȘI ÎNVĂȚĂMÂNT

Procesul educațional ocupă un loc important în dezvoltarea localității, deoarece capitalul uman de care se dispune este în strânsă legătură cu procesul educațional de la nivel local.

Până la reforma lui Alexandru-Ioan Cuza din 1864 prin care se introduce învățământul obligatoriu, știutorii de carte din Bunești erau puțini.

Prima școală din Bunești a luat ființă între anii 1825-1830 într-o casă, unde a funcționat până în anul 1845, când s-a mutat la Teiuș. În anul 1860 școala din Teiuș s-a mutat la Ocnele Mari, iar locuitorii din Bunești au fost nevoiți să-și facă școală proprie, care s-a construit pe locul unde se află astăzi curtea bisericii centrale a satului.

In anul 1910 se construiește școala din Bunești, la început cu două săli de clasă, la care mai tarziu se adaugă încă două, inclusiv cancelaria și sala pentru materiale didactice, unde învață copiii satelor Bunești și Titireci.

In anul 1978 a început construirea unei școli noi, cu zece săli de clasă, laboratoare și ateliere.

Prin dedicația dascălilor a crescut setea de învățatură a copiilor buneșteni, astfel că de la 64 de elevi înscriși în 1916, în anul școlar 1978-1979 s-a ajuns la 383.

Cadrele didactice din Bunești și-au văzut rezultatele muncii prin cei peste 120 de absolvenți de învățământ secundar și universitar, înregistrați în anul 1979 printre care învățători, profesori, ingineri, ofițeri, juriști, dar și foarte mulți absolvenți ai școlii de subingineri, ai școlii postliceale de asistenți medicali, ai școlii de maiștri, ai școlilor industriale.

Astăzi, Comuna Bunești are o școală renovată, dotată cu calculatoare, grupuri sanitare noi și încălzire cu centrală proprie.

Preșcolarii desfășoară activități educative în cadrul celor două grădinițe din comună.

În fiecare an, în prima săptămână din iunie, Școala Gimnazială Bunești este gazda concursului de matematică “Micul Gauss” la care au posibilitatea să se înscrie elevi din toată țara.

De asemenea, numele Școlii din Bunești este asociat cu numeroase proiecte în care sunt implicați elevii și cadrele didactice de aici. Amintim Proiectul Multilateral Comenius DEPTH la care Școala Bunești este parteneră alături de unități școlare din Italia, Portugalia, Grecia, Bulgaria, Slovenia, Lituania, Turcia. În octombrie 2012 a avut loc prima mobilitate în Turcia, în ianuarie 2013 având loc a doua mobilitate în Portugalia. Proiectul subliniază ideea că opt țări, aparent diferite pot crea imaginea de familie, de unitate prin apelarea la cuvintele magice “pace”, “toleranță”, “fericire” .

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

Elevii școlii participă la diverse evenimente, organizează serbări, și învață să protejeze mediul, să acorde importanța cuvenită apei, pământului, plantelor.

Astfel, localitatea dispune de următoarele unități de educație:

- Grădinița cu program normal nr. 1;
- Grădinița cu program normal nr. 2;
- Grădinița cu program prelungit;
- Școala Gimnazială.

Fig. nr. 3 Școala Gimnazială, comuna Bunesti

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

Deși fiecare organism rural se poate dezvolta doar prin inițiativa propriilor cetățeni, în momentul de față majoritatea populației manifestă dezinteres vis-a-vis de problemele comunei lor; acest lucru se datorează gradului de educație civică scăzut.

Educația este mijlocul cel mai eficace de care dispune o societate pentru a răspunde provocării viitorului. Accesul la educație este condiția cea mai importantă a participării tinerilor la viața social-economică și culturală de la toate nivelurile societății.

Învățământul primar este prima etapă din învățământul obligatoriu și are ca obiectiv principal crearea de oportunități egale pentru toți copiii, pentru a realiza o dezvoltare cognitivă, emoțională și psihomotorie echilibrată, adaptată nevoilor individuale.

Apregăti copilul preșcolar pentru școală înseamnă a-l înarma cu acele achiziții, capacități, aptitudini, abilități care să-l ajute în parcurgerea în continuare și la o altă treaptă a drumului atât de complicat în cunoașterea lumii înconjurătoare. Astfel, grădinița de copii împreună cu familia și cu societatea civilă își conectează eforturile pentru asigurarea unui învățământ preșcolar de calitate, eficient.

Este de datoria administrației locale de a optimiza procesul educațional prin înființarea de noi unități de învățământ și prin modernizarea celor existente.

Din păcate, rata abandonului școlar și a absentismului a crescut foarte mult în ultimii ani. Efectele abandonului școlar sunt deosebit de grave, în special din cauza faptului că cei care abandonează școala nu au nicio calificare profesională indispensabilă integrării socio-economice și nici posibilitatea exercitării rolului de părinte și în participarea calitativă în procesul de educație al propriilor copii, dar și exercitarea dreptului de cetățean informat în societate.

În al doilea rând, neavând nicio calificare, cei care abandonează școala, îngroașă rândurile șomerilor și asistaților sociali, ceea ce reprezintă pe termen mediu și lung o sursă de dificultăți sociale și de pierderi, care depășesc cu mult investiția cerută de formarea inițială.

Prinicipalele obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar ar fi:

- identificarea elevilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul învățământului prin găsirea soluțiilor necesare și implementarea unui plan particularizat pe nevoia fiecărui elev;

- implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului;
- creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon școlar sau a situațiilor ce prezintă risc de abandon școlar.

Aceste cauze ar putea fi eliminate prin orientarea fondurilor disponibile spre unitățile de învățământ din localitate, prin stabilirea unor legături cu centre de formare profesională, prin asigurarea unei infrastructuri de transport pentru elevii care au domiciliul la distanțe mari față de școală. Este importantă și asigurarea hranei pentru elevi, în special pentru elevii care provin din familii sărace, dar și accesul elevilor la infrastructura online, atât prin dotarea unităților de învățământ cu echipamente I.T. de ultimă generație, prin care, elevii vor putea să își îmbunătățească nivelul de cunoștințe, dar și să își dezvolte creativitatea și imaginația.

2.5. SERVICII SOCIALE

Compartimentul de asistență socială din cadrul Primăriei Comunei Bunești are rolul de a identifica și a găsi soluții pentru problemele sociale ale comunității din următoarele domenii:

- ✓ protecția copilului și familiei;
- ✓ protecția persoanelor singure și vârstnice;
- ✓ protecția persoanelor cu handicap;
- ✓ protecția altor persoane aflate în situații de nevoie socială.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

Cea mai importantă activitate a compartimentului constă în acordarea de servicii sociale, care au ca scop asigurarea, prevenirea și combaterea efectelor pe termen scurt, mediu și lung a situațiilor de risc din domeniile enumerate mai sus. Lipsa acestor servicii pot genera marginalizarea sau excluderea socială a persoanelor aflate într-o situație de nevoie.

Prin cipalale activități și atribuții îndeplinite de către Compartimentul de asistență socială din cadrul Primăriei Comunei Bunești pot fi sintetizate, după cum urmează:

- + M**onitorizează și analizează situația copiilor din unitatea administrativ-teritorială, precum și modul de respectare a drepturilor copiilor, asigurând centralizarea și sintetizarea datelor și informațiilor relevante.
- + I**dentifică și evaluează situațiile care impun acordarea de servicii și/sau prestații pentru prevenirea separării copilului de familia sa, întocmind planul de servicii pe care îl supune primarului spre aprobare.
- + A**sigură consilierea și informarea familiilor cu copii în întreținere asupra drepturilor și obligațiilor acestora, asupra drepturilor copilului și asupra serviciilor disponibile pe plan local.

- ✚ **U**rmărește evoluția dezvoltării copilului și modul în care părinții acestuia își exercită drepturile și își îndeplinesc obligațiile cu privire la copilul care a beneficiat de o măsură de protecție specială și a fost reintegrat în familia sa întocmind raporturi lunare pe o perioadă de minim 3 luni.
- ✚ **C**olaborează cu DGASPC în domeniul protecției copilului și transmite acesteia toate datele și informațiile solicitate din acest domeniu.
- ✚ **C**olaborează cu unitățile de învățământ în vederea depistării cazurilor de rele tratamente, abuzuri sau de neglijare a copilului, în vederea luării măsurilor ce se impun.
- ✚ **C**olaborează cu colectivitatea locală în vederea identificării nevoilor comunității și soluționării problemelor sociale care privesc copiii.
- ✚ **V**erifică prin anchetă socială îndeplinirea de către solicitanți a condițiilor legale privind încadrarea acestora în funcția de asistent personal și propune aprobarea, după caz, respingerea cererii persoanei care solicită angajarea în funcția de asistent personal al persoanei cu handicap grav.

- ✚ **V**erifică periodic, la domiciliul asistatului, activitatea asistentului personal al persoanei cu handicap grav. Întocmește referatul constatator în urma verificărilor periodice efectuate și propune după caz, menținerea, suspendarea sau încetarea contractului de muncă al asistentului personal al persoanei cu handicap grav.
- ✚ **A**vizează rapoartele semestriale de activitate întocmite de asistenții personali ai persoanelor cu handicap grav, privind activitatea și evoluția stării de sănătate și handicap a persoanelor asistate.
- ✚ **I**ntocmește anchetele sociale pentru copiii cu handicap grav care au angajat asistent personal în vederea reexpertizării și încadrării într-un grad de handicap.
- ✚ **V**erifică prin anchetă socială îndeplinirea condițiilor de acordare a indemnizației cuvenite părinților sau reprezentanților legali ai copilului cu handicap grav precum și adultului cu handicap grav sau reprezentantului său legal și propune după caz, acordarea sau neacordarea indemnizației.
- ✚ **I**ntocmește anchetele sociale pentru persoanele cu handicap care solicită internarea într-o unitate de asistență socială.

- ✚ **I**dentifică și întocmește evidența persoanelor vârstnice aflate în nevoie.
- ✚ **C**onsiliază și informează asupra situațiilor de risc social, precum și asupra drepturilor sociale ale persoanelor vârstnice vulnerabile în fața necesităților vieții cotidiene.
- ✚ **S**tabilește măsuri și acțiuni de urgență în vederea reducerii efectelor situațiilor de criză.

2.6 ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ LOCALĂ

Administrația publică locală reprezintă totalitatea activităților desfășurate, în regim de putere publică, de organizare a executării și de executare în concret a legii și de prestare de servicii publice, în scopul satisfacerii interesului public local.

Comuna este unitatea administrativ-teritorială de bază care cuprinde populația rurală unită prin comunitate de interese și tradiții, alcătuită din unul sau mai multe sate, în funcție de condițiile economice, social-culturale, geografice și demografice. Prin organizarea comunei se asigură dezvoltarea economică, social-culturală și gospodărească a localităților rurale. Comunele pot avea în componența lor mai multe localități rurale denumite sate, care nu

au personalitate juridică. Satul în care își au sediul autoritățile administrației publice comunale este sat-reședință de comună.

Creșterea calității serviciilor publice prestate către comunitate se poate realiza prin oferirea acestora de către autoritatea cea mai apropiată de cetățean.

2.7 AGRICULTURA

Agricultura este principala activitate economică a comunei Bunești.

Ramurile de bază ale agriculturii, în comuna Bunești sunt următoarele:

- cultivarea cerealelor;
- legumicultura;
- căpșunul;
- pomicultura;
- creșterea animalelor.

Cea mai mare suprafață agricolă o reprezintă arabilul. Cu excepția terenurilor afectate de eroziuni, inundații, restul suprafețelor agricole sunt exploatare judicious, în măsura posibilităților proprietarilor.

Având în vedere că teritoriul administrativ al comunei este compus din zonă de șes cu dealuri și păduri, evoluția vieții social-economice a comunei

Bunești a fost legată mult timp de două ramuri importante ale agriculturii: pomicultura și creșterea vitelor.

În timp, cultivarea căpșunilor a cunoscut o rapidă și mare extindere. O dovadă grăitoare a priceperii și hărniciei buneștenilor, precum și a deosebitelor rezultate în dezvoltarea acestei culturi este faptul că la 21 mai 1970 a avut loc aici, pentru prima dată pe țară Sărbătoarea Căpșunului, la care au participat invitați din alte comune și producători de căpșuni din alte zone.

2.8 NECESITĂȚI ȘI OPTIUNI ALE POPULAȚIEI

Necesitățile unei populații în continuă schimbare sunt nelimitate.

Cele mai importante care ar trebui amintite sunt:

- ✓ reabilitarea, amenajarea și întreținerea drumurilor locale și sătești, în vederea creșterii gradului de mobilitate al cetățenilor și pentru asigurarea accesului mult mai facil al celor care își doresc să locuiască în comună;
- ✓ necesitatea racordării la rețeaua de apă, canalizare și gaz a tuturor locuințelor pentru alinierea la standardele europene;
- ✓ necesitatea abordării procesului de dezvoltare durabilă la nivel local într-un mod concertat, cuprinzând atât viața socio-economică, cultural-educatională și infrastructură, cu respectarea principiilor de transparență și dezbateră publică a politicilor locale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

- ✓ Necesitatea implementării unor acțiuni concrete și bine stabilite în vederea protejării cadrului natural și conservarea mediului înconjurător, acesta având un impact pozitiv major în mai multe domenii, cum ar fi:
 - ✚ Creșterea calității aerului, solului și a apei;
 - ✚ Creșterea calității produselor agricole și viticole;
 - ✚ Promovarea și practicarea activităților de turism și agroturism;
- ✓ Atragerea de fonduri cu finanțare nerambursabilă pentru dezvoltarea localității;
- ✓ Crearea unor noi locuri de muncă, ce ar ajuta la stoparea migrației tinerilor către alte orașe sau țări;
- ✓ Amenajarea locurilor de agrement pentru petrecerea timpului liber;
- ✓ Crearea unor centre de calificare profesională, adaptată cerințelor actuale ale pieței.

CAPITOLUL III. INFRASTRUCTURA

3.1. INFRASTRUCTURA RUTIERĂ

Comuna Bunești este străbătută de traseul mai multor drumuri.

Prinicipalele drumuri de circulație rutieră care străbat comuna Bunești

sunt:

- ✓ Drumul național DN 67 - Drobeta Turnu Severin - Tg. Jiu - Horezu - Rm. Vâlcea - DN 7 străbate comuna Bunești de la nord-vest spre sud-est și o leagă de comunele limitrofe Stoenеști și Mihăești;
- ✓ Drumul județean DJ - 650 - Ocnele Mari - Bunești străbate localitatea de la nord-vest spre sud-est;
- ✓ Drum comunal DC 167 - Bunești - Păușești Măglași, desprins din DN 67;
- ✓ Drum comunal DC 159 - Titireci, desprins din DN 67;
- ✓ Drum comunal DC 165 - Titireci - Coasta - Păușești Măglași, desprins din DN 67;
- ✓ Drum comunal DC 158 - Râpănești - Teiuș - Păușești Măglași, desprins din DN 67.

Mai există și drumuri vicinale cu lățimi ale platformei variabile (un sens sau două sensuri de circulație) ce deserveșc grupuri de proprietăți.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI
BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027**

Circulația majoră se desfășoară în special pe DN 67 și drumul județean DJ 650.

Siguranța circulației se realizează prin următoarele prevederi:

- Marcajul orizontal pe întregul traseu;
- Semnalizarea corespunzătoare a lucrărilor de racordare la drumurile existente, precum și a circulației în lungul străzilor (indicatoare și marcaje pe timpul execuției și în exploatare).

Pe teritoriul comunei Bunești nu se află nici un traseu de cale ferată.

3.2. ALIMENTAREA CU APĂ

Comuna Bunești dispune de sistem centralizat de alimentare cu apă potabilă început în anul 2007 – pe tronsonul Bunești – localitatea Gătejești – orașul Băile Govora extins apoi în celelalte sate componente, astfel încât există dat în folosință întreg sistemul care alimentează cca. 90% gospodăriile, restul fiind gospodăriile aflate în zone greu accesibile pentru rețea.

In satul Teiuș există o captare apă la suprafață cu bazin, un bazin cu capacitatea de 100 mc subteran, un cămin pompe apă, ce alimentează satele Teiuș și Râpănești.

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI
BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027**

În satele Bunești, Titireci și Firești alimentarea cu apă este realizată prin captarea apei subterane cu 2 puțuri având adâncimea de 220 m în punctul Curături și 200 m în Valea Plutii.

În satul Titireci există o gospodărie de apă compusă din rezervor de înmagazinare $V=4000$ mc, stație de clorinare, stație de pompare în rețeaua de distribuție, stație de repompare pentru zonele cu altitudine ridicată.

Conductele de aducțiune cât și cele de distribuție sunt amplasate de-a lungul arterelor de circulație.

3.3 REȚEAUA DE CANALIZARE ȘI EPURARE APE UZATE

Comuna dispune de rețea canalizare menajeră, realizată odată cu introducerea rețelei de alimentare cu apă potabilă.

Această rețea de canalizare preia și dejecțiile de la punctele de creștere a animalelor, ușurând astfel procesul de muncă în acest domeniu.

Conductele rețelei de canalizare sunt pozate de-a lungul arterelor de circulație ale localității.

În satul Râpănești există în funcțiune o stație de tratare - epurare biodegradabilă cu 2 module de 200 mc fiecare și zona de protecție sanitară aferentă.

3.4 ALIMENTAREA CU ENERGIE ELECTRICĂ

Alimentarea cu energie electrică a comunei Bunești se realizează din sistemul energetic național cu linie de LEA.20KV și de 0,4 KV.

Toate satele sunt racordate la rețeaua existentă. Consumul mediu anual de energie pe locuitor este de 1894 kWh.

Necesarul de consum electric este asigurat prin montarea de posturi de transformare aeriene echipate cu transformatori 20/0,4 kv cu puteri cuprinse între 63 și 250kVA racordați la rețeaua magistrală prin firide aeriene de 20kv.

De la posturile de transformare aeriene montate în special în lungul DN67, axul est-vest al comunei, prin rețelele aeriene de 0,4kv, sunt racordați toți consumatorii existenți.

A fost extinsă și modernizată rețeaua electrică, a fost îmbunătățit nivelul de tensiune, au fost montate lămpi pentru a asigura iluminatul public stradal în toate satele componente ale comunei, au fost realizate noi posturi de transformare odată cu realizarea alimentării cu apă și canalizării comunei.

Pe teritoriul comunei Bunești există și un traseu de linie electrică aeriană de LEA.110KV de-a lungul DN 67, prin spatele gospodăriilor la cca 200-300 m distanța de axul drumului național, pe stânga în sensul de mers Rm. Vâlcea-Horezu-Tg. Jiu.

Nu există trasee de linii electrice aeriene de LEA.220, 400 KV și nici stații electrice de transformare.

Nu există disfuncționalități în alimentarea cu energie electrică a consumatorilor din localitate cu excepția întreruperilor accidentale cu energie electrică, de scurtă durată, durata admisă consumatorilor de categoria III-a, datorate avariilor.

Pentru viitor în afară de reparațiile capitale curente pentru rețele și funcție de apariția eventualelor societăți consumatoare de energie electrică, posturile de transformare existente au capacitatea de preluare a consumatorilor existenți și viitori pentru următorii ani.

Liniile electrice de joasă tensiune racordate în posturile de transformare sunt montate aerian pe stâlpi de beton în lungul drumurilor, de la care tot aerian sunt racordați consumatorii.

De la acestea fac excepție obiectivele mai importante unde racordarea mai este făcută și subteran.

3.5 ALIMENTAREA CU GAZE NATURALE

În prezent, în comuna Bunești toate locuințele individuale sunt încălzite în sistemul local cu sobe și centrale termice proprii, folosindu-se combustibil solid, ca de exemplu lemn. Locuitorii comunei folosesc butelii sau plite electrice pentru prepararea hranei.

Lemnele pentru foc se procură din fondul forestier local constatându-se o reducere a fondului forestier ce va avea repercusiuni asupra mediului înconjurător.

Comuna Bunești nu este racordată la rețeaua de alimentare cu gaze naturale.

3.6 INSTITUȚII PUBLICE ȘI DE INTERES PUBLIC

Biblioteca școlară a comunei Bunești, care funcționează în incinta Școlii Bunești

Biblioteca publică Bunești

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI
BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

Fig. nr. 4 Biblioteca publică Bunești

Cămin Cultural

Căminul Cultural al comunei Bunești este amplasat în zona centrală a comunei. Acesta găzduiește activități cultural - artistice, Buneștiul având de-a lungul timpului o bogată tradiție.

Există și un al doilea cămin cultural amplasat în satul Teiuș, dar este nefuncțional.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

În cadrul căminului cultural Bunești își desfășurau activitatea două brigăzi artistice, o echipa de dansuri populare compusă din 12 perechi, două echipe de teatru și două grupuri vocale, unul bărbătesc și unul feminin, tarafuri de muzică populară.

Tot aici se organizau și expoziții de artizanat și cusături naționale. În căminul cultural funcționa un cinematograful cu 400 locuri și o bibliotecă cu circa 6000 volume.

Fig. nr. 5 Căminul Cultural Bunești

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI
BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

Politia din cadrul comunei Bunești

Combaterea criminalității reprezintă cel mai important segment al activității poliției, eforturile concentrându-se în special pe descoperirea faptelor de natură penală, identificarea autorilor, probarea activității infracționale și tragerea acestora la răspundere.

Cadre medicale

În comuna Bunești, satul Bunești există un Dispensar medical, iar în satul Teiuș un punct sanitar. În Dispensarul medical își desfășoară activitatea un cabinet medical de familie în care asistența sanitară este asigurată de către un medic de familie, respectiv:

- C.M.I. Dr. Tigan Monea Claudia Ioana, reprezentat de medic Tigan Monea Claudia Ioana.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI
BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

Bază sportivă

În comuna Bunești, se regăsește o bază sportivă pentru ca cetățenii, în special tinerii să practice sportul dorit.

Fig. nr. 6 Baza sportivă comuna Bunești

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI
BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

Biserica "Sf. Nicolae" a fostului Schit Teiușu

Fig. nr. 7 Biserica "Sf. Nicolae" a fostului Schit Teiușu

Lăcașul închinat „Sfântului Nicolae, Arhiepiscopul Mirei-Lichiei” și „Sfinților Trei Ierarhi” este un giuvaer al artei postbrâncovenești, ridicat în urmă cu aproape trei secole în satul Teiuș – o străveche vatră a cărei vechime

coboară în timp până în epoca bronzului. Vestigiile descoperite la Teiuș ne arată o locuire continuă și urme ale civilizațiilor geto-dacice și romane.

Biserica din zid de la Teiuș a fost ctitorită între anii 1728-1735, de Ieromonahul Nicolae, starețul schitului, și de frații săi, Ioan și Constantin Teișanu, în vremea Preasfințitului Inochentie, episcopul Râmnicului, așa cum ne arată și textul pisaniei cu slove chirilice care se află deasupra intrării în biserică: *„Cu vrerea Tatălui și cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea Sffîn]tului D[u]hă. Ziditu-s-au această sf[ân]tă și dumnezăiască biserică din temelie, de robul lui D[u]mnezău, Nicolae er[o]monah dinpreună cu ajutoriul fraților Sffin]ției Sale, întru cinstea și lauda acelui dintru sf[in]ți, părintelui nostru Nicolae arhiepiscopul de la Mira Lichiia, făcătorul de minuni și a Sffin]ților Trei Ierarși, în zilele preainălțatului împărat al Romei, Carol al 6, având arhipăstor pre Preasffin]titul părintel[e] chir Inochentie episcopul Rim[nicului] și cu toate alte podoabe ce să vor face împrejurul sfi[n]tei bisărici, pân în sfârșit; ma[i] 1, 7243 (1735)”*.

Acest vrednic năstavnici nu numai că a înălțat această biserică, ci a înființat și o chinovie de călugări aici – Schitul Teiușu –, metoh al Mănăstirii Govora și a creat aici o „școală” de zugrăvi care au înzestrat cu frumoase picturi în frescă multe dintre bisericile din ținutul Olteniei.

Meșterii „școlii” de la Teiuș, au fost cei mai populari pictori din această zonă, fiind considerați unii dintre cei mai valoroși artiști ai acelei perioade. Ilie și Ioan ot Teiuș au pictat bisericile mănăstirilor Iezer și Jgheaburi, „Sf. Nicolae”

Coasta-Păușești Măglași, „Sf. Nicolae” Negreni și „Sf. Nicolae” Bârsești-Mihăești, „Sf. Voievozi” și „Sf. Vasile” din Covrești-Horezu.

În operele lor de artă sunt scene moralizatoare și uneori pline de ironie, care contemplă prin prisma exemplurilor biblice, de cele mai multe ori, Judecata de Apoi. Pe zidurile celor mai multe bisericuțe sătești, credincioșii puteau desluși o vastă gamă de personaje cunoscute, tipice epocii respective. La Teiușu, pe lângă teme religioase, și-a făcut loc și o scenă rară: Jocul Ursului, pe care o mai întâlnim și la biserica de la Covrești-Olari (Horezu).

Biserica Fostului Schit Teiușu este zidită armonios în cel mai pur stil brâncovenesc, de jur-împrejur, cu o frescă interioară și exterioară deosebit de valoroasă. Curtea bisericii, cu cele două clădiri, o clopotniță din lemn și un cimitir cu cruci vechi, este împrejmuită de un zid de piatră. Se mai păstrează clopotul vechi, turnat la Graz de meșterul austriac Martin Feltl, la anul 1754. Singura intervenție majoră de reabilitare care s-a făcut asupra monumentului a fost cea din anul 1907. Biserica a fost consolidată și pictura interioară și exterioară a fost restaurată, așa cum arată și pisania fixată deasupra arcadei de la intrarea în pronaos: „Această sfântă și dumnezeiască biserică cu hramul Sf. Erarh Nicolae s-au reparat, s-au acoperit și s-au reînnoit sfinții după pictura veche în zilele [numele Regelui Carol I a fost șters] și Prea Sfințitului Părintelui Episcop Atanasie Mironescu, cu cheltuiala enoriașilor acestei sfinte biserici și a altor binefăcători prin stăruința d-lor paroh. I. Bârlogeanu, Atanasie Tănăsescu, Gh. N. Popa Radu cântărețu acestei sfinte biserici și Niță Giurcă și s-au sfințit de

P[ărintele] Protoereu Meletie Răuț, la 28 noiembrie 1907. Acoperișul din și amvonul s-a făcut cu cheltuiala cântărețului Gh. N. Popa Radu”.

Pictura în frescă din interior se păstrează în original, deși abia se mai întrezărește din cauza fumului de lumânări care s-a depus peste ea de-a lungul celor aproape trei secole. A fost realizată chiar de ctitor, cel care în anii 1714-1715 zugrăvisc și biserica Schitului Iezer de la Cheia-Olănești, semnând „smeritul eromonah kir Nicolae”. În tabloul votiv din pronaos este pictat ieromonahul Nicolae care ține chivotul bisericii, împreună cu fratele său, Ion Teișanu, jupânița Păuna și copiii lor. Lângă ieromonahul Nicolae este pictat și celălalt frate al său, Constantin Teișanu, soția sa Aspra cu cei doi copii.

Pe peretele dinspre nord este pictat Preasfințitul Inochentie, episcopul Râmnicului (a doua reprezentare picturală a ierarhului care ni se mai păstrează, după cea de la Schitul Bodești-Bărbătești). În stânga sa este zugrăvit Sfântul Sava, iar în dreapta, noii ctitori din anul 1907 – Gheorghe N. Popa și soția sa Elisaveta au fost adăugați ulterior în tabloul votiv, înlocuind probabil alte personaje pictate inițial. Faptul că a finanțat preînnoirea amvonului și a acoperișului, cântărețul bisericii și-a luat această îndrăzneală, să șteargă sfinții și să se alăture, împreună cu soția sa, Întâistătorului Eparhiei din vechime.

In stânga registrului se poate observa și un anume Aldea Ispravnic, acesta făcând parte din tabloul votiv original, din secolul al XVIII-lea. În altar, la proscomidie, pe parte de nord, sunt semnați zugravii: Pârvul, Nedelco, Tudor și

Mareș. Pe partea superioară a nișei se află un grafit cu numele: „Partenie [mona]h, Elisafta monah[ia]”.

Scenele zugrăvite în exterior, în anul 1820, aproape de streășină, înfățișează sfinți, apostoli, prooroci și filosofi, de o frumusețe nemaîntâlnită.

Schitul Teiușu a devenit biserică parohială după o perioadă mai îndelungată, în timpul domnitorului Țării Românești, Nicolae Mavrocordat.

La Muzeul „Gheorghe Petre Govora” din Băile Govora se mai păstrează Pomelnicul bisericii ridicate de Ieromonahul Nicolae și boierii Teișeni. Foarte interesant este că pomelnicul începe cu Șerban Cantacuzino, domnitorul Țării Românești din anii 1678-1688! Ultimul nume databil este al voievodului Constantin Alexandru Ipsilanti, scris cel mai târziu în 1806. Probabil că după această dată așezământul monastic a încetat să mai existe și a rămas ca biserică de mir, ca să deservească enoriașii din satul Teiuș. Urmează o perioadă de timp pentru care nu mai există date istorice. Abia la 1864 o însemnare arată că biserica era deservită de un preot din Mihăești.

Ctitorirea unui așezământ monahal în satul Teiuș nu este întâmplătoare. Aici a existat încă din preistorie o așezare străveche în care s-a încheat o comunitate cu o civilizație înfloritoare și cu o credință puternică în divinitate. Boierii Teișeni, din rândul cărora s-a ridicat năstavnicul Nicolae, au zidit alături de acest om sfânt un lăcaș închinat lui Dumnezeu, Sfântului Ierarh Nicolae și Sfinților Trei Ierarhi. Ieromonahul Nicolae a pus aici rânduială

monahală și i-a învățat pe frații săi întru Domnul măiestria pictării bisericilor și a icoanelor creând o școală care avea să continue pe cea a meșterilor lui Constantin Vodă Brâncoveanu de la Hurezi. Trecerea timpului a așternut vâlul uitării asupra Schitului Teiușu ca și cum acesta n-ar fi existat, iar starea monumentului istoric se degradează tot mai mult odată cu trecerea anilor. Preotul paroh și comunitatea satului, din ce în ce mai redusă numeric și mai pauperă, nu mai au puterea financiară să mai aducă la lumină sfinții și ctitorii zugrăviți în lăcașul ridicat în urmă cu aproape trei veacuri.

Biserica Fostului Schit Teiușu de la Bunești este un monument de o valoare inestimabilă care trebuie să fie cunoscut de cât mai multă lume și care să se bucure în viitor de o mai mare atenție din partea comunității și a instituțiilor locale și naționale.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI
BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

*P*arohia Bunești

Fig. nr. 8 Parohia Bunești din satul Bunești

*P*arohia Bunești deservește locuitorii din Satul Bunești, Comuna Bunești fiind situată la 20 kilometri de Municipiul Râmnicu-Vâlcea, pe DN67 Râmnicu Vâlcea-Târgu Jiu.

CAPITOLUL IV. ANALIZA SWOT

În România, zonele rurale joacă un important rol socio-economic, deoarece au o pondere mare în suprafața totală a teritoriului și asigură locuri de muncă, producție alimentară și spațiu de locuit. Cu toate acestea, din analiza SWOT la nivel de țară reiese că spațiul rural înregistrează per ansamblu mari deficiențe, acesta fiind caracterizat de: deficiențe structurale persistente; nivel scăzut al activității antreprenoriale și al valorii adăugate, cu activități ce necesită un aport intensiv al forței de muncă, în special în agricultura de (semi)subzistență; orientare modestă către export; investiții scăzute și insuficient bazate pe cerere în sectorul de cercetare-dezvoltare; acces la servicii și infrastructură cu mult sub nivelul zonelor urbane; discrepanțe regionale din ce în ce mai mari; o pondere mare a populației aflată în risc de sărăcie și excluziune socială și o serie de riscuri ambientale și provocate de om, agravate de schimbările climatice, care reprezintă o amenințare pentru zonele rurale și pentru întreaga țară.

Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR) 2021-2027 reprezintă o oportunitate reală pentru a aborda punctele slabe, pe baza consolidării punctelor tari ale sectorului și pe baza progresului realizat prin PNDR 2014-2020. Au fost înregistrate îmbunătățiri semnificative în perioada 2014-2020, în special cu privire la o mai bună integrare a producătorilor și procesatorilor în

lanțul agro-alimentar, reînnoirea generațiilor de fermieri, aplicarea de practici și realizarea de investiții prietenoase cu mediul, economii locale diversificate și infrastructura locală.

În perioada 2021-2027, România va implementa finanțarea FEADR prin intermediul unui program de dezvoltare rurală (PNDR), cofinanțat din bugetul național. Deși aprobarea PNDR se face de către Comisia Europeană, care îl și monitorizează, deciziile privind selectarea proiectelor și acordarea plăților sunt luate de autoritățile de management naționale și regionale.

Programul național de dezvoltare rurală (PNDR) trebuie să contribuie la cel puțin patru din cele șase priorități ale FEADR:

- ✓ să încurajeze transferul de cunoștințe și inovarea în agricultură, în silvicultură și în zonele rurale;
- ✓ să sporească viabilitatea și competitivitatea tuturor ramurilor agriculturii și să promoveze tehnologiile agricole inovatoare și gestionarea durabilă a fondului forestier;
- ✓ să promoveze organizarea lanțului de aprovizionare cu produse alimentare, bunăstarea animalelor și gestionarea riscurilor în agricultură;
- ✓ să promoveze utilizarea eficientă a resurselor și să sprijine tranziția către o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon și rezistentă la schimbările climatice în sectoarele agricol, alimentar și silvic;
- ✓ să refacă, să conserve și să dezvolte ecosistemele care sunt legate de agricultură și silvicultură;

- ✓ să promoveze incluziunea socială, reducerea sărăciei și dezvoltarea economică în zonele rurale.

Prioritățile FEADR sunt, la rândul lor, defalcate în optsprezece arii de intervenție. În programele lor, țările stabilesc obiective legate de prioritățile și ariile de intervenție alese, precum și o strategie pentru îndeplinirea acelor obiective.

Atunci când își elaborează strategiile, țările selectează dintr-un „meniu” cu douăzeci de măsuri de politică ample măsurile care pot fi adaptate în funcție de circumstanțele naționale și regionale pentru a contribui la una sau mai multe dintre prioritățile FEADR. Evoluția către atingerea obiectivelor este monitorizată prin cadrul comun de monitorizare și evaluare (CMEF).

Caracteristici notabile ale programelor de dezvoltare rurală:

1. Cheltuieli în domeniul climei și al mediului - Cel puțin 30 % din fondurile pentru fiecare program de dezvoltare rurală (PDR) trebuie să fie dedicate măsurilor relevante pentru mediu și combaterea schimbărilor climatice. O mare parte din bani este canalizată prin granturi și plăți anuale către fermierii care trec la practici mai ecologice.

2. Sprijinirea acțiunilor locale - Cel puțin 5 % din finanțarea PDR trebuie să fie direcționată către acțiuni bazate pe abordarea LEADER / dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității.

3. Promovarea satelor inteligente - Programele de dezvoltare rurală pot sprijini și inițiativa privind satele inteligente, care caută să ofere un set de

instrumente polivalente care să faciliteze, să stimuleze și să extindă inovarea în zonele rurale din toată Europa, pentru a găsi soluții la problemele comune ale populației rurale.

4. Instrumente financiare - Prin intermediul instrumentelor financiare, FEADR servește ca sursă de credite, microcredite, garanții și capital pentru beneficiarii din agricultură, silvicultură și zonele rurale care desfășoară proiecte viabile din punct de vedere financiar și care susțin prioritățile FEADR. Fi-Compass include informații suplimentare privind instrumentele financiare ale FEADR.

FEADR - Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală va reprezenta, în perioada 2021-2027 principalul instrument financiar care va fi folosit de către comuna Bunești, județul Vâlcea pentru finanțarea programului de dezvoltare.

Pentru a se atinge cu succes toate părțile componente ale acestuia, principalul instrument folosit pentru planificarea strategică este Analiza S.W.O.T., deoarece poate să răspundă concret la 4 întrebări fundamentale:

- ✓ Care sunt punctele tari ale localității pe care se poate construi o strategie de dezvoltare durabilă?**
- ✓ Care sunt punctele slabe și cum pot fi ele rezolvate prin intermediul strategiei actuale?**
- ✓ Care sunt oportunitățile localității și cum pot fi folosite inteligent, astfel încât să ducă la reușite?**
- ✓ Ce amenințări există și ce măsuri ar trebui implementate pentru a se asigura îndeplinirea strategiei?**

Analiza S.W.O.T. a identificat o serie de provocări și problematici principale legate de dezvoltarea comunei Bunești, județul Vâlcea, dar și o serie de puncte tari și oportunități, dar după cum urmează:

TRANSPORT DURABIL	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Accesibilitate facilă în zonă ✚ Existența unei rețele stradale asfaltate în zonele cu densitate mare de populație 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Lipsa pistelor pentru biciclete și inexistența aleilor pietonale ✚ Infrastructură rutieră încă nesatisfăcătoare în interiorul localităților, în afara drumului national ✚ Accesibilitate redusă a transportului public la zonele cu densitate mică a populației și nuclee dispersate din localitate ✚ Unele drumuri nu au capacitate portanta corespunzatoare pentru preluarea traficului rutier

existent, fapt ce a dus la apariția degradărilor, cum ar fi, de exemplu gropi sau denivelări în profil longitudinal

✚ **L**ipsă șanțuri sau rigole pentru colectarea și scurgerea apelor pluviale

✚ **N**umăr insuficient de podețe tubulare

✚ **Î**n mare parte, podetele existente nu au secțiunea corespunzătoare pentru a evacua debitul apelor

✚ **Î**n perioadele cu precipitații apa stagnează pe partea carosabilă și degradează platforma drumului

✚ **I**nexistența unor sisteme de transport local, nepoluante

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<p>✚ Crearea unei sistem de transport durabil, verde și inteligent, care să asigure conectivitatea atât a localităților componente, cât și cu localitățile învecinate, să asigure atragerea de investitori și crearea de locuri de muncă</p> <p>✚ Posibilitatea de a accesa fonduri pentru îmbunătățirea legăturilor cu alte localități (inclusiv prin stimularea serviciilor de transport public) și garantarea unei accesibilități generale minime a serviciilor publice pentru toți cetățenii, acordându-se o atenție specială grupurilor vulnerabile (copii, bătrâni, persoane cu mobilitate redusă)</p> <p>✚ Realizarea unei infrastructuri</p>	<p>✚ Experiența scăzută în gestionarea fondurilor europene</p> <p>✚ Nefluidizarea traficului</p> <p>✚ Timpuri mari de transport</p> <p>✚ Blocaje rutiere în punctele de acces către localitate</p> <p>✚ Efecte negative produse asupra mediului și sănătății umane</p> <p>✚ Standarde tehnice ale drumurilor necorespunzătoare</p> <p>✚ Imobilitatea populației și a bunurilor</p> <p>✚ Costuri mari de transport de mărfuri și călători</p>

<p>de transport în acord cu cerințele privind tranziția verde și digitalizarea pentru asigurarea conectivității comunei Bunești, județul Vâlcea cu alte localități, reducerea timpilor de deplasare în trafic, asigurarea transportului în condiții de siguranță, precum și viteze de deplasare în trafic conform standardelor europene</p> <p>✚ Construire, reabilitare și modernizare drumuri agricole de exploatare</p> <p>✚ Asfaltare drumuri de tarla</p>	
--	--

PROTECȚIA MEDIULUI

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<p>✚ Prezența apei din subteran de calitate bună pentru utilizare ca sursă de alimentare cu apă</p>	<p>✚ Infrastructura de apă și apă uzată insuficientă și inadecvată în raport cu cerințele de conformare cu directivele de mediu și pentru</p>

✚ **P**oluare atmosferică redusă, absența în zonă a unor surse importante de nocivitate

✚ **E**xistența unui relief care din punct de vedere tehnic, prezintă potențial de dezvoltare a construcțiilor

✚ **D**isponibilitate de terenuri fertile destinate practicării agriculturii și pomicultură pe pantele dealurilor

✚ **E**xistența unor peisaje naturale atractive

✚ **P**eisaje care încântă privirea trecătorului și îndeamnă la popasuri și drumeții

✚ **V**egetație forestieră abundentă, implicit în resurse accesorii ale pădurii (fructe, floră și faună)

asigurarea adecvată a calității vieții în toate zonele localității

✚ **E**xistența unor situri potențial contaminate și contaminate și riscul crescut asupra sănătății umane și a factorilor de mediu

✚ **G**rad ridicat de deșuri generate și depozitate, rata crescută a exploatării resurselor naturale și rata scăzută de reciclare

✚ **E**roziunea solului prin gradul de torențialitate și lipsa amenajărilor

✚ **D**ezechilibre în clasele de vârstă ale pădurilor din cauza exploatărilor neraționale

✚ **P**oluarea apelor (subterane) din cauza lipsei unui sistem de apă/apă uzată și a stațiilor de epurare în toate zonele localității

✚ **F**ondul forestier în stare bună, neafectat de boli, uscare sau poluare

✚ **S**uprafețe extinse de pășuni și fânețe corelate cu creșterea animalelor

✚ **T**eren agricol suficient pentru amenajări ulterioare (intravilan, extravilan)

✚ **G**rad de poluare scăzut - nu există poluatori industriali pe teritoriul comunei

✚ **C**limă continental moderată

✚ **P**atrimoniul natural bogat

✚ **S**labă cunoaștere a normelor de mediu și a legislației în vigoare

✚ **E**ducația ecologică este superficială

✚ **L**ipsa unor puncte de colectare selectivă a deșeurilor (plastic, hârtie, sticlă) în containere separate;

✚ **L**ipsa unor sisteme alternative de producere a energiei electrice: panouri solare

✚ **D**isponibilitatea redusă a unităților de învățământ de a iniția și participa la activități de educație ecologică

✚ **N**ivelul scăzut al managementului informației de mediu și al cunoștințelor populației asupra problemelor de

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

	<p>mediu locale și regionale</p> <ul style="list-style-type: none">✚ Capacitatea de gestionare redusă a problemelor de mediu la nivelul localității✚ Generarea de cantități semnificative de resturi vegetale și gunoi de grajd în cadrul desfășurării de activități agricole✚ Inexistența infrastructurii și dotărilor necesare pentru situații de urgență
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none">✚ Organizarea și derularea de campanii de informare și constientizare a populației✚ Acțiuni pentru reconstrucția ecologică a ecosistemelor și a habitatelor deteriorate✚ Dezvoltarea educației ecologice	<ul style="list-style-type: none">✚ Alunecări de teren și eroziunea solului din cauza ploilor abundente și schimbărilor climatice✚ Apariția unor fenomene meteo extreme (gheață/furtuni etc.) cu impact negativ asupra ecosistemelor naturale

la nivelul comunității locale

✚ **A**ccesarea programelor finanțate de Uniunea Europeană și de Guvernul României în vederea dezvoltării de proiecte de dezvoltare rurală cu impact direct asupra mediului

✚ **P**rotejarea mediului înconjurător (împădurirea terenurilor degradate, eliminarea eroziunii și curățirea cursurilor de apă) prin accesarea fondurilor structurale

✚ **P**romovarea agriculturii ecologice

✚ **U**tilizarea și valorificarea deșeurilor animaliere și vegetale prin vânzarea acestora persoanelor interesate

✚ **U**tilizarea și valorificarea

✚ **L**ipsa educației cetățenilor în privința protecției mediului înconjurător și consecințele pe termen mediu și lung a poluării apei și solului

✚ **L**ipsa fondurilor financiare locale pentru susținerea din punct de vedere al cofinanțării a unor proiecte de anvergură în domeniul protecției mediului

✚ **G**ospodăriile ce au acces la apă

deșeurilor animaliere și vegetale pentru crearea unei centrale biomasa/biogas

✚ **P**osibilitatea încheierii unui parteneriat public-privat în domeniul protecției mediului

✚ **C**ampanii naționale active de conștientizare și educare a populației pentru protecția mediului

✚ **P**osibilitatea atragerii investitorilor și accesării resurselor

✚ **U**E alocă fonduri substanțiale pentru protecția mediului

nu contribuie la păstrarea curățeniei mediului înconjurător - se deversează în albiile pâraurilor orice de la mase plastice la deșeuri de uz casnic și materie fecală

✚ **E**xploatarea forestieră necontrolată cu consecințe grave asupra eroziunii solului și alunecărilor de teren, inundații etc.

✚ **N**eutilizarea fondurilor nerambursabile pentru dezvoltarea zonelor rurale și protejarea mediului, nerealizarea proiectului privind sistemul public de alimentare cu apă și canalizare, poluarea apelor și solului

✚ **M**entalitatea de indiferență a gospodarilor față de protecția mediului

	<ul style="list-style-type: none"># Risc permanent de degradare a factorilor de mediu, din cauza schimbărilor climatice# Slaba conștientizare a populației asupra pericolului poluării mediului# Echiparea inadecvată a agenților economici și a populației în cazul situațiilor de urgență, a calamităților naturale etc.# Lipsa unor strategii viabile de restructurare a poluatorilor mari# Capacitate insuficientă în realizarea unor proiecte de mediu prin asigurarea cofinanțării# Implementarea dificilă a legislației din cauza situației economice de tranziție
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Lipsa informațiilor legate de normele europene de mediu în rândul micilor întreprinzători ✚ Cadrul legislativ relativ instabil ✚ Diminuarea resurselor de apă
ENERGIE ȘI TRANZIȚIE VERDE	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Existența rețelei de iluminat public pe toată raza localității ✚ Existența unor terenuri care permit instalarea sistemelor de panouri fotovoltaice ✚ Proiecte de dezvoltare a localității, în colaborare cu localitățile vecine vecine 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Lipsa parametrilor tehnici necesari pentru transportul energiei pe fondul modificării nivelului și/sau localizării consumului și producției de energie electrică ✚ Nivelurile reduse de flexibilitate și interconectivitate a rețelelor de energie electrică generate de lipsa digitalizării în segmentele de transport, distribuție și consum

	<ul style="list-style-type: none">✚ Necesitatea înlocuirii capacităților de producție pe combustibil fosil solid cu capacități energetice noi bazate pe combustibili de tranziție, eficiente și cu randamente economice ridicate, cu emisii reduse de gaze cu efect de sera✚ Infrastructură de transport și distribuție insuficient dezvoltată pentru a prelua purtători de energie (inclusiv noi purtători de energie combustibili de tranziție)✚ Nivel redus de flexibilitate, interconectare, siguranță și eficiență în operare✚ Capacitate redusă de integrare a activităților de transport, distribuție și consum final✚ Lipsa studiilor de cercetare a
--	---

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

	<p>potențialului de energie regenerabilă al localității</p> <ul style="list-style-type: none">+ Nerealizarea unor strategii locale pentru utilizarea energiei regenerabile+ Interacțiune slabă între cercetare și sectorul de afaceri privat+ Cheltuielile minime publice și private în cercetare-dezvoltare+ Valorificarea slabă a resurselor regenerabile de energie+ O mare parte din populație se încălzește în condiții primare, în general la sobe alimentate cu lemne, învechite și neperformante, care afectează sănătatea utilizatorilor și poluează mediul
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI

✚ Necesitatea unor proiecte-pilot

in domeniu

✚ Climat investițional atractiv

pentru investitorii străini și
interni

✚ Programe externe de finanțare

pentru investiții în energie
regenerabile

✚ Creșterea confortului și a

sănătății celor nevoiți acum să
utilizeze lemnul sau cărbunele
prin accesul la gaze naturale

✚ Accesul la resurse cât mai

diversificate, contribuind astfel
la dezvoltare economică și la
diminuarea sărăciei energetice

✚ Dezvoltarea sectorului

energetic în condiții de
sustenabilitate, creștere

✚ Legislația stufoasă

✚ Birocrație excesivă

✚ Sub-finanțarea guvernamentală

cronică în cercetare, inovare și
tehnologie

✚ Sistemul bancar ezitant în

privinta investițiilor în domeniu

✚ Lipsa de resurse umane

calificate

✚ Emisii poluante în atmosferă cu

efecte nocive asupra sănătății
oamenilor și a mediului

înconjurător ca urmare a

utilizării masei lemnoase, în sobe
învechite și neperformante, cu

grad scăzut de ardere și
performanța energetică scăzută

✚ Slaba tranziție energetică spre o

economică, accesibilitate și reziliență, creșterea accesului populației la energie, precum și operaționalizarea unui sistem energetic inteligent

✚ **D**e dezvoltarea unei rețele inteligente de distribuție a gazelor naturale în vederea creșterii nivelului de flexibilitate, siguranță, eficiență în operare, precum și de integrare a activităților de transport, distribuție și consum final

✚ **C**reșterea flexibilității sistemului energetic prin digitalizarea segmentelor de transport, distribuție și consum și introducerea sistemelor de management inteligent al rețelelor

✚ **P**roducerea de energie verde în

economie curată prin reducerea emisiilor de CO2

✚ **L**ipsa de eficientizare a consumului de energie

✚ **S**tare precară a infrastructurii de transport și distribuție a combustibililor de tranziție

✚ **A**ccesul redus al consumatorilor la rețele inteligente de distribuție a combustibililor de tranziție

<p>acord cu reglementările UE prin dezvoltarea de noi capacități de producție din surse regenerabile, inclusiv rețele de transport și distribuție a energiei regenerabile</p>	
<h2>EFICIENȚĂ ENERGETICĂ ȘI TERMICĂ</h2>	
<h3>PUNCTE TARI</h3>	<h3>PUNCTE SLABE</h3>
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Disponibilitate în zonă a resurselor energetice regenerabile ✚ Suprafață mare de spații verzi ✚ Număr mare de clădiri (sedii administrative, școli și grădinițe, locuințe etc.) 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Pondere mare a clădirilor publice și rezidențiale ineficiente energetic ✚ Sisteme de alimentare cu energie termică ineficiente energetic ✚ Grad mic de suportabilitate al costurilor de reabilitare termică a locuințelor de către populație ✚ Tehnologiile folosite pentru iluminat public sunt energofage

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

	<ul style="list-style-type: none">✚ Consumuri energetice mari✚ Pierderi de energie din rețeaua de transport/distribuție a energiei electrice✚ Lămpi cu un consum ridicat de energie electrică
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none">✚ Posibilitatea finanțării proiectelor din fonduri ale UE✚ Deschiderea și diversificarea piețelor interne și internaționale✚ Potențial important de resurse regenerabile exploatabile, susținut de o piață funcțională de Certificate Verzi✚ Oportunități crescute de investiții în domeniul eficienței energetice și al resurselor	<ul style="list-style-type: none">✚ Cadru legislativ național instabil✚ Fiscalitatea excesivă✚ Lipsa unor instrumente fiscale eficiente pentru susținerea programelor de investiții în eficiență energetică și dezvoltarea serviciilor energetice✚ Prețul scăzut reglementat al gazului natural și accesul nereglementat la masa lemnoasă pentru foc mențin costurile cu

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

<p>energetice regenerabile</p> <ul style="list-style-type: none">✚ Creșterea gradului de implicare a populației în viața comunității✚ Economisirea resurselor energetice primare✚ Reducerea emisiilor de gaze cu efect de sera✚ Creșterea confortului termic al populației și a suprafeței construite✚ Îmbunătățirea sistemelor de producție și distribuție a energiei termice și a sistemelor inteligente pentru promovarea și gestionarea energiei electrice, în scopul tranziției către surse de energie verde✚ Reducerea pierderilor de energie, îmbunătățirea	<p>încălzirea la niveluri ce nu justifică economic investiții în termoizolarea locuințelor</p> <ul style="list-style-type: none">✚ Neutilizarea surselor regenerabile de energie
---	--

confortului termic la clădirile instituțiilor publice și creșterea standardelor de calitate a serviciilor publice prestate populației

✚ **R**realizarea unor rețele

inteligente de transport/distribuție a energiei obținute din surse regenerabile, inclusiv asigurarea de surse de producere a acestora

✚ **A**chiziționarea și instalarea

sistemelor inteligente pentru promovarea și gestionarea energiei electrice

✚ **C**reșterea eficienței energetice a

sistemelor de iluminat public

**VALORIFICAREA PATRIMONIULUI LOCAL,
NATURAL ȘI CULTURAL**

PUNCTE TARI

PUNCTE SLABE

✚ **V**aloarea deosebită și bogată a patrimoniului cultural, mobil, imobil și imaterial

✚ **E**xistența unui patrimoniu cultural diversificat, a unor sărbători și târguri locale specifice și a unor tradiții culturale unice

✚ **E**xistența unui potențial al patrimoniului natural

✚ **E**xistența unor așezăminte culturale

✚ **E**xistența unor obiective de patrimoniu cultural și istoric

✚ **P**otențial de dezvoltare a unor parteneriate /asocieri pentru dezvoltarea turismului cultural

✚ **S**tadiul avansat de degradare și stare necorespunzătoare a unor obiective și a numeroase elemente din patrimoniul cultural-istoric

✚ **C**aracterul limitat al relațiilor dintre instituțiile culturale și operatorii în turism

✚ **P**romovare slabă a patrimoniului cultural-istoric

✚ **L**ipsa unor proiecte privind conservarea monumentelor de arhitectură cu fonduri europene

✚ **I**nsuficienta mediatizare a manifestărilor și a evenimentelor culturale pe plan național și extern

✚ **L**ipsa unor case memoriale amenajate ca puncte de vizitare, care să diversifice oferta turistică în domeniul culturii

- ✚ **L**ipsa de viziune în modelarea estetică și exploatarea peisagistică a multor componente ale patrimoniului natural
- ✚ **I**nfrastructura culturală nevalorificată corespunzător
- ✚ **S**laba valorificare a patrimoniului local, natural și cultural
- ✚ **R**esurse financiare limitate aferente procesului de cultură
- ✚ **S**laba organizare a programelor de manifestări culturale, festivaluri de tradiții și folclor pe teritoriul comunei (spectacole, expoziții, festivaluri etc.)
- ✚ **I**nteresul scăzut al cetățenilor comunei Bunești pentru reactivarea/ continuarea unor tradiții locale

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

	<ul style="list-style-type: none">✚ Inexistența infrastructurii specifice de petrecere a timpului liber și divertisment la nivel de comună;✚ Insuficiența resurselor locale privind desfășurarea activităților turistice✚ Lipsa investițiilor în dezvoltarea și promovarea obiectivelor turistice✚ Adaptarea mai lentă a populației rurale mature și vârstnice la schimbări✚ Lipsa de educație a populației privind posibilitatea practicării turismului rural și absența pachetelor turistice pe acest segment
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI

✚ **P**romovarea unor circuite tematice care să valorifice patrimoniul cultural-istoric și totodată să integreze principalele evenimente culturale

✚ **C**onservarea și valorificarea ariilor naturale din zonă în vederea exploatării acestora ca atracții turistice

✚ **R**eabilitarea/modernizarea și dotarea căminului cultural pentru diverse evenimente și manifestări cultural- educative

✚ **P**osibilitatea încheierii de parteneriate pentru atragerea de capital (parteneriat public-privat)

✚ **V**alorificare mai bună a turismului prin îmbunătățirea

✚ **P**ierderea identității culturale în procesul globalizării

✚ **L**ipsa de sprijin din partea autorităților centrale pentru conservarea, întreținerea, restaurarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural local

✚ **D**istrugerea habitatului natural al unor specii de plante și animale prin extinderea activităților umane

✚ **D**egradarea siturilor naturale prin abandon și/sau exploatare haotică, poluare cu deșeuri etc.

✚ **F**inanțări insuficiente pentru acest domeniu la nivel național

✚ **O**rientarea fondurilor alocate prin programe europene sau guvernamentale spre alte zone considerate prioritare

accesului la locațiile de interes turistic

✚ Existența unor programe de finanțare, guvernamentale și europene, pentru infrastructura culturală și pentru promovare

✚ Posibilitatea înfrățirilor între localități

✚ Tendința de dezvoltare a turismului alternativ și natural

✚ Oferirea de servicii de informare complete pentru vizitatori și pentru rezidenți

✚ Încurajarea unor noi forme de turism (de agrement, rural,ecologic)

✚ Disponibilitatea unor resurse suplimentare, posibil a

✚ Interes scăzut al populației pentru participarea la evenimente culturale

✚ Cadru legislativ instabil

✚ Context economic nefavorabil

✚ Migrația externă a persoanelor tinere din comună

✚ Existența riscurilor climatice

✚ Implicare insuficientă a organismelor naționale în promovarea și susținerea turismului la nivel local.

<p>fi accesate prin utilizarea programelor de finanțare ale Uniunii Europene</p>	
<p>SĂNĂTATE ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ</p>	
<p>PUNCTE TARI</p>	<p>PUNCTE SLABE</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Asistență medicală gratuită ✚ Existența unui dispensar medical în localitate ✚ Existența personalului specializat: medic familie, asistent medical, medic veterinar, farmacist 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Calitate scăzută a serviciilor medicale, urmare a fondurilor insuficiente pentru medicamente și materiale și a personalului cu pregătire medie insuficient ✚ Infrastructura este una precară, neadaptată nevoilor și provocărilor actuale ✚ Ineficiență care generează costuri administrative și de exploatare ridicate

- ✚ **C**ircuite deficitare, nealiniate condițiilor igienicosanitare în vigoare (circuite temporare în caz de pandemii insuficiente /necorespunzătoare);
- ✚ **D**otarea cu aparatură uzată din punct de vedere moral și tehnic; neadaptată profilului stării de sănătate /nevoilor de sănătate ale populației
- ✚ **R**isc de mortalitate ridicat în perioade de crize pandemice
- ✚ **C**heltuielile publice cu asistența medicală sunt în continuare foarte scăzute;
- ✚ **I**mposibilitatea asigurării continuumului de servicii medicale pentru anumite categorii de pacienți ex. pacienții oncologici, pacienții care prezintă

	<p>boli cardiovasculare</p> <ul style="list-style-type: none">✚ Timp ridicat de așteptare pentru pacienți în vederea accesării serviciilor medicale✚ Nivel modest de salarizare în sistemul sanitar✚ Proceduri greoaie de angajare în sistemul public de sănătate✚ Persoanele care practică agricultura de subzistență nu sunt înregistrate în sistemele de asigurări sociale sau de sănătate✚ Inexistența în cadrul cabinetelor medicale a unor cabinete specializate pe diverse afecțiuni, în special pentru persoanele vârstnice✚ Lipsa stimulentei pentru atragerea și/sau menținerea
--	---

	<p>specialiștilor tineri</p> <ul style="list-style-type: none"> ✚ Absența unui serviciu care să asigure îngrijirea persoanelor cu handicap ✚ Probleme legate de lipsa de cunoaștere a serviciilor de planificare familială ✚ Nu există un buget local în concordanță cu nevoile din domeniul sănătății
<p>OPORTUNITĂȚI</p>	<p>AMENINȚĂRI</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Accesarea programelor cu finanțare europeană și/sau națională destinate reabilitării și extinderea clădirilor, respectiv dotării cu echipamente a unităților medicale ✚ Eficientizarea colaborării dintre Casa Națională de Asigurări și unitățile de sănătate 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Îmbătrânirea populației și migrarea forței de muncă tinere ✚ Depopularizarea zonei ✚ Menținerea unui buget foarte redus pentru sănătate și protecție socială ✚ Sărăcia

✚ **I**ncluderea disciplinei Educație pentru sănătate în lista disciplinelor opționale oferite de învățământul gimnazial

✚ **C**onstituirea unui parteneriat public-privat în vederea sprijinirii asistenței medicale

✚ **P**osibilitatea încheierii de parteneriate cu ONG-uri specializate în tratarea persoanelor cu handicap

✚ **R**educerea impactului provocat de traficul rutier asupra sănătății, calității vieții și mediului

✚ **R**educerea impactului asupra calității vieții și sănătății populației ca urmare a deficiențelor rețelei de distribuție a apei potabile și a

✚ **C**reșterea riscului de sărăcie, în special în rândul gospodăriilor vulnerabile, accentuând astfel inegalitățile în ceea ce privește accesul la asistența medicală;

✚ **C**reșterea morbidității

✚ **M**igrarea unui număr tot mai mare de specialiști din sistemul public de sanătate

✚ **D**eteriorarea stării generale de sănătate a populației

✚ **D**efavorizarea mediului rural în domeniul sănătății prin politica de sănătate

✚ **I**nstabilitate legislativă

✚ **B**irocrația exagerată în asigurarea serviciilor medicale

<p>cele de canalizare și epurare a apelor uzate menajere</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Lipsa fondurilor pentru medicamentele compensate și gratuite ✚ Slaba salarizare a cadrelor medicale, mai ales asistenții medicali ✚ Lipsa fondurilor de sănătate la nivelul țării (Ministerul Sănătății și Casa Națională de Asigurări de Sănătate)
<h2>EDUCAȚIE</h2>	
<h3>PUNCTE TARI</h3>	<h3>PUNCTE SLABE</h3>
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Existența rețelei școlare ✚ Colaborarea foarte bună între conducerea unităților de învățământ și administrația locală ✚ Personal didactic calificat 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Subdimensionarea unităților de învățământ și existența unor condiții necorespunzătoare în spațiile de învățare, amplificate în contextul pandemiei globale cauzată de virusul SARS-CoV-2 ✚ Ofertă redusă de programe after

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

<p>✚ Comunitatea locală este implicată în viața școlii și în deciziile care privesc elevii și preșcolarii</p>	<p>și before school</p> <p>✚ Nivelul modest de salarizare în învățământul preuniversitar</p> <p>✚ Subfinanțarea cronică a învățământului preuniversitar, ceea ce determină absența materialului didactic suport</p> <p>✚ Număr mare de elevi per computer și uzura avansată a computerelor din dotarea școlilor</p> <p>✚ Dotarea insuficientă cu laboratoare</p> <p>✚ Ateliere, laboratoare și biblioteci dotate sub standardele internațional și cu un grad ridicat de uzură a aparaturii</p> <p>✚ Număr mare de elevi per cadru didactic (raportat la media europeană)</p>
--	--

- ✚ Rezultate slabe la examenele de evaluare națională
- ✚ Slaba implicare a părinților în parcursul școlar al propriilor copii
- ✚ Scăderea constantă a numărului de elevi înscriși în învățământul primar și gimnazial
- ✚ Gestionarea deficitară a materialelor informative și de documentare
- ✚ Inexistența unei creșe în comună, conform solicitărilor
- ✚ Grad redus de accesare a fondurilor europene destinate resurselor umane, reintegrării în educație a celor care au părăsit de timpuriu școala, elevilor proveniți din grupuri defavorizat

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

	<ul style="list-style-type: none">✚ Relevanța redusă a educației și a formării profesionale pentru piața forței de muncă, ceea ce afectează perspectivele de angajare ale absolvenților✚ Servicii publice de educație cu digitalizare insuficientă/inadecvată pentru a face față crizelor pandemice și învățământului online, cu impact asupra calității standardelor de educație✚ Dotarea claselor cu mobilier învechit✚ Insuficienta susținere a serviciilor de consiliere a elevilor✚ Insuficienta finanțare a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii de învățământ
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

✚ **P**rograme cu finanțare

nerambursabilă privind reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ la standardele impuse de Uniunea Europeană

✚ **O**rganizarea de ateliere de creație și de excursii în natură

✚ **O**ferirea de burse și alte modalități de recompense pentru elevii cu rezultate foarte bune la învățătură

✚ **C**reșterea accesului la educație pentru copii și reducerea abandonului școlar

✚ **D**e dezvoltarea capacității de informare, orientare și consiliere

✚ **P**romovarea unui învățământ competitiv, care să asigure

✚ **S**chimbările dese ale sistemului de învățământ și ale programei școlare

✚ **A**bandonul școlar și părăsirea timpurie a școlii

✚ **L**ipsa fondurilor necesare pentru trimiterea la cursuri specializare formării cadrelor didactice

✚ **C**adrul legislativ ambiguu și schimbările dese de legislație

✚ **N**ivelul scăzut la bugetul unităților de învățământ

✚ **S**căderea calității personalului didactic

✚ **E**chipamentele I.T. învechite sau inexistente

✚ **C**reșterea ratei de părăsire a

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

<p>pregătirea viitoarei forte de muncă</p> <ul style="list-style-type: none">✚ Accesul egal și gratuit al elevilor la infrastructura online✚ Identificarea deficitului de cadre didactice specializate pentru activități didactice în diverse domenii de activitate✚ Promovarea parteneriatelor public-privat în susținerea ameliorării condițiilor materiale ale procesului de învățământ✚ Accesarea de programe cu finanțare europeană pentru perfecționarea cadrelor didactice în metodele de învățare activă✚ Accesarea de programe cu finanțare europeană în scopul consilierii școlare și profesionale	<p>sistemului de învățământ preuniversitar de către cadrele didactice de calitate</p> <ul style="list-style-type: none">✚ Accentuarea scăderii calității procesului de învățământ✚ Creșterea proporției elevilor cu nivel scăzut de pregătire școlară și formare✚ Perpetuarea incapacității financiare și organizatorice a statului român de a asigura un sistem de învățământ finanțat corespunzător și care să încadreze elevii într-un program de activități curriculare și extracurriculare în intervalul orar 8-17 va determina un nivel modest de pregătire pentru o bună parte din tânăra generație✚ Sistem legislativ inflexibil, extrem de complicat și restrictiv,
---	---

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

<p>a elevilor și părinților, în scopul creșterii interesului pentru formarea școlară</p> <ul style="list-style-type: none">Existența unor surse de finanțare pentru derularea de schimburi de bune practici în domeniul educațieiCurricula școlară îmbunătățită și relativ adaptată la cerințele pieței muncii (abilități practice)Crearea unui after-school pentru îmbunătățirea sistemului educaționalConstruirea unei creșe în comună	<p>în privința utilizării optime a resurselor</p> <ul style="list-style-type: none">Factorul politic influențează managementul procesului de învățământ și reforma sistemuluiMigrarea personalului didactic, auxiliar și nedidactic spre mediul urban sau spre alte domenii de activitate mai bine plătiteInexistența unui buget planificat destinat formării profesionale, inerția și slaba motivare a cadrelor didacticeCurricula școlară deficitară în privința educației spiritului antreprenorial
MEDIUL DE AFACERI	
PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none">Forța de muncă locală capabilă	<ul style="list-style-type: none">Dotarea deficitară a IMM-urilor

<p>să lucreze în agricultură</p> <ul style="list-style-type: none">✚ Costuri reduse cu forța de muncă locală✚ Deschiderea administrației locale față de investitori✚ Structură economică diversificată și echilibrată (industrie/servicii)✚ Terenul agricol ocupă o suprafață mare din teritoriul administrativ al comunei;✚ Obținerea produselor ecologice prin existența potențialului✚ Preocuparea administrației locale pentru determinarea cetățenilor care dețin terenuri de a se asocia✚ Existența spațiilor pentru firme	<p>cu echipamente care permit re tehnologizarea, digitalizarea, robotizarea/ automatizarea proceselor de producție cu impact direct asupra productivității muncii precum și a calității produselor și serviciilor destinate consumatorilor</p> <ul style="list-style-type: none">✚ Patrimoniu natural nevalorificat din cauza competitivității scăzute, a lipsei unor politici publice de implicare a mediului antreprenorial în valorificarea patrimoniului natural și a infrastructurilor specifice deficitare✚ Dezvoltarea insuficientă a ecosistemelor antreprenoriale la nivel local formate din parteneriatul dintre APL-IMM precum și a unui cadru de reglementare care să fundamenteze parteneriatul
--	---

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

pentru deschiderea micilor afaceri și în vederea dezvoltării serviciilor

✚ **E**xistența utilităților în comună (apă, canalizare, electricitate, internet)

dintre APL-IMM prin înființarea de parcuri industriale și a altor ecosisteme antreprenoriale specifice pentru a concilia dezvoltarea urbană cu dezvoltarea economică locală

✚ **A**ccesibilitate inadecvată a mediului antreprenorial la sursele de finanțare alternative atrase de pe piața de capital (finanțare nebancaară)

✚ **A**ctivități incomplet digitalizate ale mediului antreprenorial, alfabetizare digitală insuficientă a resurselor umane din cadrul IMM-urilor cu impact asupra productivității muncii, automatizării proceselor industriale, robotizării etc.

✚ **L**ipsa investițiilor

✚ **C**omertul este slab dezvoltat

	<ul style="list-style-type: none">✚ Nu există la nivelul localității o rețea de colectare a produselor agricole✚ Bază restrânsă a activităților economice alternative✚ Insuficienta promovare a produselor și serviciilor locale pe plan național și internațional. - lipsa unor produse de marcă (brand) recunoscute international✚ Insuficienta valorificare a parteneriatului public-privat✚ Activitatea redusă a asociațiilor și organizațiilor patronale și profesionale✚ Lipsa investițiilor în vederea diversificării economiei rurale
--	--

- ✚ **F**olosirea unor tehnologii vechi, cu productivitate și eficiență economică scăzută
- ✚ **R**esursele financiare ale producătorilor sunt foarte mici, insuficiente pentru investiții
- ✚ **P**onderea mare a agriculturii de subzistență
- ✚ **L**ipsa unei piețe agroalimentare
- ✚ **L**ipsa unui depozit cu camere frigorifice pentru producțiile de fructe
- ✚ **I**nfrastructura deficitară de asistență pentru afaceri și consultanță agricolă
- ✚ **C**osturi mari de întreținere și exploatare a terenurilor agricole și a zootehniei

- ✚ **L**ipsa specialiștilor în domeniul agriculturii și zootehniei
- ✚ **I**nformarea deficitară cu privire la normele europene
- ✚ **B**irocrație excesivă
- ✚ **L**ipsa resurselor în vederea sprijinirii investitorilor străine
- ✚ **S**laba calificare a forței de muncă locale
- ✚ **I**nexistența unei statistici actualizate cu privire la resursele umane disponibile în localitate
- ✚ **I**nexistența unui centru de informare și consiliere a tinerilor în domeniul deschiderii unei afaceri sau accesării de fonduri structurale pentru deschiderea de noi afaceri

OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Dezvoltarea locurilor pitorești ✚ Existența fondurilor europene care pot fi atrase de către agenții economici înregistrați la nivelul localității sau care pot determina atragerea investitorilor în zonă ✚ Disponibilitate de suprafețe de teren în intravilan pentru potențiale investiții ✚ Dezvoltarea structurilor asociative reprezentative pentru mediul de afaceri ✚ Creșterea ponderii tehnologiilor înalte în activitatea economică a zonei 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Lipsa locurilor de muncă cu salarii medii pe economie ✚ Rata mare a populației inactive economic ✚ Lipsa pieței de desfacere pentru produsele agricole ✚ Prelungirea crizei economice globale, care a afectat toate sectoarele economiei ✚ Creșterea concurenței pe o piață europeană integrate ✚ Invadarea pieței cu produse din import ✚ Incapacitatea de formare a unor

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

<ul style="list-style-type: none">✚ Dezvoltarea de lanțuri de producători locali și creșterea competitivității locale✚ Crearea unei baze materiale (utilaje, clădiri) în vederea relansării agricole✚ Programe de finanțare ale UE și ale statului disponibile pentru producătorii agricoli✚ Facilități și subvenții acordate formelor asociative în agricultură pentru producție✚ Construirea unei piețe agroalimentare/depozit de fructe și legume/pentru valorificarea producțiilor din zonă✚ Construirea unei fabrici de peleti (având ca materie primă	<ul style="list-style-type: none">parteneriate locale puternice și de promovare a potențialului localității✚ Lipsa resurselor financiare necesare investițiilor și cofinanțării proiectelor✚ Posibile politici fiscale naționale descurajatoare pentru mediul de afaceri✚ Oferte de creditare greu accesibile (garanții mari, dobânzi mari)✚ Din cauza infrastructurii neadecvate, raportate la potențialul comunei, investitorii au un interes scăzut pentru începerea afacerilor în comună✚ Valorificarea necorespunzătoare a producției agricole
--	---

<p>biomasă rezultată din producția agricolă)</p> <ul style="list-style-type: none">✚ Existența fondurilor structurale pentru dezvoltarea unui centru de afaceri✚ Existența fondurilor pentru stimularea întoarcerii tinerilor în mediul rural✚ Practicarea unei agriculturi ecologice care poate genera profituri ridicate✚ Creșterea asistenței financiare din partea Uniunii Europene pentru IMM-uri, prin Fondurile Structurale✚ Posibilitatea accesării creditelor cu dobândă subvenționată pentru crearea de noi locuri de muncă în mediul rural	<ul style="list-style-type: none">✚ Necunoașterea legislației în domeniul agriculturii✚ Posibilitățile reduse de angajare în comună✚ Creșterea ponderii muncii la negru, cu efecte negative asupra pieței muncii, economiei locale și asistenței sociale în perspectivă✚ Receptivitate și flexibilitate scăzută a populației locale la cerințele noi ale pieței care determină în timp decalaje economice mari✚ Numărul în scădere al populației active✚ Degradarea solului din cauza calamităților naturale și a ingrașămintelor chimice folosite de populație în agricultură
---	---

<p>✚ Posibilitatea de creștere a numărului IMM-urilor</p>	<p>✚ Îmbătrânirea forței de muncă</p> <p>✚ Fiscalitate excesivă</p> <p>✚ Birocrația excesivă în domeniul obținerii și implementării proiectelor cu finanțare de la Uniunea Europeană</p>
<p>ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ ȘI DIGITALIZARE</p>	
<p>PUNCTE TARI</p>	<p>PUNCTE SLABE</p>
<p>✚ Imobile suficiente pentru desfășurarea serviciilor publice locale</p> <p>✚ Creșterea constantă a bugetului local, reflectare a capacității localității de a antrena dezvoltarea zonelor cu potential economic</p> <p>✚ Comunicarea primăriei cu</p>	<p>✚ Lipsa de coordonare dintre instituțiile publice</p> <p>✚ Migrarea specialiștilor în IT din sectorul public spre sectorul privat sau în alte țări</p> <p>✚ Lipsa generală de competențe digitale</p> <p>✚ Dificultăți de comunicare între</p>

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

cetățeanul și cu întreaga comunitate se realizează prin personal specializat în relații publice

✚ **C**limat de colaborare și cooperare în administrația publică locală

✚ **C**olaborarea cu alte autorități publice locale, județene și naționale

diferitele compartimente funcționale și între structurile administrației publice locale

✚ **D**ificultăți în activitatea administrativă și în colaborarea interinstituțională, din cauza structurii organizatorice mai puțin complexe

✚ **N**ivelul scăzut de informatizare al instituțiilor publice

✚ **L**ipsa unei strategii coerente de aplicare a principiilor și soluțiilor smart în dezvoltarea locală

✚ **I**nsuficiența resurselor pentru a asigura o administrație modernă și eficientă, care să maximizeze satisfacția cetățenilor în relația cu autoritățile și cu spațiul public

✚ **L**ipsa de personal specializat în diverse compartimente

	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Personal insuficient raportat la populația deservită ✚ Lipsa de echipamente specializate necesare în caz de situații de urgență ✚ Lipsa unei zone industriale
OPORTUNITĂȚI	AMENINȚĂRI
<ul style="list-style-type: none"> ✚ Creșterea nivelului de informatizare al instituțiilor publice ✚ O mai bună cooperare între instituțiile publice ✚ Afirmarea spiritului co-participativ în realizarea proiectelor de dezvoltare ale localității ✚ Promovarea unor politici administrative coerente de 	<ul style="list-style-type: none"> ✚ Instabilitatea politică, generatoare de conflicte și potențiale blocaje la nivelul administrației publice locale ✚ Funcționarea deficitară a zonei ca urmare a lipsei de deschidere pentru realizarea de proiecte comune ✚ Durate lungi de timp pierdute la unele instituții în rezolvarea problemelor populației

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

<p>dezvoltare durabilă</p> <ul style="list-style-type: none">✚ Consolidarea la nivelul administrației locale a cooperării cu alte autorități publice locale, județene regionale și naționale✚ Acces la informații privind finanțarea prin programe ale UE✚ Implicarea cetățenilor în luarea deciziilor✚ Existența unor surse de finanțare interne și externe	<ul style="list-style-type: none">✚ Buget limitat în realizarea activităților de formare în domeniul specifice APL✚ Buget insuficient pentru realizarea investițiilor necesare în localitate
---	---

CAPITOLUL V. VIZIUNE DE DEZVOLTARE - ELEMENTE DE CONTEXT, VIZIUNE STRATEGICĂ, OBIECTIVE, REFORME

Pe plan local, gestiunea problemelor publice se realizează prin intermediul administrației publice locale; având în vedere faptul că realitatea și nevoile comunităților suferă modificări în timp și diferă în plan teritorial, administrația publică locală este cea care trebuie să se adapteze continuu acestora.

Investițiile în infrastructură și în resursa umană ocupă un loc esențial în cadrul *“Strategiei de Dezvoltare Economico-Socială a comunei Bunești, județul Vâlcea pentru perioada 2021-2027”*.

Acestea au drept scop rezolvarea unor nevoi strategice identificate la nivelul a nouă direcții de dezvoltare propuse în cadrul prezentei strategii, pentru a crește calitatea serviciilor publice oferite populației, pentru a ameliora starea economică a comunei Bunești și pentru a asigura perspectiva unei creșteri economice pe termen mediu și lung, după cum urmează:

A) TRANSPORT DURABIL

a.1 Elemente de context

Domeniul transporturilor este considerat prioritar în contextul planurilor de dezvoltare ale comunei Bunești, județul Vâlcea, date fiind relațiile sale de interdependență cu celelalte ramuri ale economiei, valorificarea serviciilor oferite pentru populație și impactul considerabil asupra mediului.

Accesibilitatea și conectivitatea pentru infrastructura de transport sunt două elemente determinante pentru dezvoltarea economică și socială, prin facilitarea circulației locuitorilor și vizitatorilor, precum și prin facilitarea comerțului și investițiilor.

De aceea, este necesar ca dezvoltarea infrastructurii de transport să fie promovată cu prioritate, impunându-se concentrarea eforturilor autorităților publice locale în scopul identificării și alocării resurselor financiare necesare realizării investițiilor propuse.

De asemenea, se impune îmbunătățirea legăturilor cu alte localități (inclusiv prin stimularea serviciilor de transport public) și garantarea unei accesibilități generale minime a serviciilor publice pentru toți cetățenii, acordându-se o atenție specială grupurilor vulnerabile (copii, bătrâni, persoane cu mobilitate redusă). Accesibilitatea transportului public la zonele

cu densitate mică a populației și nuclee dispersate din localitate trebuie asigurată la nivelurile minime stabilite.

In prezent, multe dintre drumurile de interes local din comuna Bunești, județul Vâlcea, se confruntă cu următoarele probleme:

- ✓ nu au capacitate portanta corespunzatoare pentru preluarea traficului rutier existent, fapt ce a dus la aparitia degradarilor, cum ar fi, de exemplu gropi sau denivelari în profil longitudinal;
- ✓ lipsă șanțuri sau rigole pentru colectarea și scurgerea apelor pluviale;
- ✓ numărul insuficient de podețe tubulare;
- ✓ în mare parte, podetele existente nu au secțiunea corespunzatoare pentru a evacua debitul apelor

Lipsa șanțurilor sau rigolelor pentru colectarea și scurgerea apelor pluviale, numărul insuficient de podețe tubulare care să asigure trecerea apelor pluviale la intersecțiile cu drumurile laterale, face ca în perioadele cu precipitații accesul locuitorilor din localitățile componente să devină greoi, deoarece apa stagnează pe partea carosabilă și degradează platforma drumului. Multe dintre intrările în curți sunt amenajate necorespunzător prin podețe din lemn sau tuburi metalice de diverse dimensiuni, amplasate peste șanțul din fața proprietății.

Pe anumite tronsoane au fost deja finalizate lucrări de legare la utilități a locuitorilor din zonă, motiv pentru care se impune modernizarea/ reabilitarea

de urgență a acestor tronsoane pentru a reduce semnificativ valoarea de investiție față de valoarea din cazul în care lucrările ar fi executate mai târziu.

Reabilitarea și modernizarea drumurilor de interes local din comuna Bunești, județul Vâlcea, vor contribui la fluidizarea traficului, reducerea timpului de transport, eliminarea blocajelor rutiere în punctele de acces către localitate. În acest sens, se va urmări cu prioritate promovarea proiectelor de reabilitare/modernizare a drumurilor de interes local care se conectează cu drumul național ce traversează localitate, zonele funcționale de cele rezidențiale, precum și zonele funcționale și rezidențiale de drumurile de legătură.

De asemenea, se așteaptă ca dezvoltarea infrastructurii rutiere în comuna Bunești, județul Vâlcea să creeze oportunitati de investiții în noi domenii de activitate precum cel de producție industrială sau agroturismul.

a.2 Viziunea strategică în domeniul transportului durabil

Realizarea unei infrastructuri de transport în acord cu cerințele privind tranziția verde și digitalizarea pentru asigurarea conectivității comunei Bunești, județul Vâlcea cu alte localități, reducerea timpilor de deplasare în trafic, asigurarea transportului în condiții de siguranță, precum și viteze de deplasare în trafic conform standardelor europene.

a.3 Obiective

Obiectivul general

Obiectivul general este dezvoltarea unui sistem de transport durabil în comuna Bunești, județul Vâlcea, în mod sustenabil, bazat pe tranziția verde și digitalizare.

Prin transport durabil este definit acel sistem complex care să satisfacă necesitatea de mobilitate a generațiilor actuale, fără a deteriora factorii de mediu și sănătatea și care să își eficientizeze consumurile energetice astfel încât să fie posibilă satisfacerea necesității de mobilitate a generațiilor viitoare².

Atingerea acestui obiectiv va contribui, în mod direct, la asigurarea dezvoltării durabile, a economiei și a mediului, la creșterea gradului de accesibilitate a comunei Bunești, județul Vâlcea, asigurarea inter-modalității și promovarea dezvoltării echilibrate a sistemului de transport, scăderea efectelor negative produse asupra mediului și sănătății umane și îmbunătățirea calității și eficienței serviciilor.

² Sursa: Fistung D., Transporturi. Teorie economică, ecologie, legislație, Editura ALL BECK, București, 1999

Obiectivele specifice

Obiectivele specifice suport, pentru realizarea obiectivului principal,

sunt:

- ✓ implementarea de proiecte de infrastructură de transport durabile în acord cu cerințele privind tranziția verde care să permită viteze de deplasare optime și evitarea blocajelor în trafic;
- ✓ îmbunătățirea standardelor tehnice ale drumurilor;
- ✓ dezvoltarea și modernizarea transporturilor publice locale;
- ✓ implementarea unor soluții eficiente de reducere a intensității traficului în interiorul comunei Bunești, județul Vâlcea;
- ✓ dezvoltarea de sisteme de transport local, nepoluante.

a.4. Reforme specifice domeniului de transport

Conceptul urmărit în cadrul prezentei strategii de dezvoltare în domeniul transporturilor este de a se realiza, în comuna Bunești, județul Vâlcea, un sistem de transport durabil, verde și inteligent, care să asigure conectivitatea atât a localităților componente, cât și cu localitățile învecinate, să asigure atragerea de investitori și crearea de locuri de muncă.

Pe lângă reabilitarea/ modernizarea infrastructurii de transport existentă, se va acorda o atenție deosebită și extinderii acesteia, în corelație cu noile zone de dezvoltare care se vor crea în comuna Bunești, județul Vâlcea.

Investițiile în infrastructura de transport vor facilita mobilitatea populației și a bunurilor, reducerea costurilor de transport de mărfuri și călători, îmbunătățirea accesului pe piețele regionale, creșterea eficienței activităților economice, economisirea de energie și timp, creând condiții pentru extinderea schimburilor comerciale și implicit a investițiilor productive. Dezvoltarea rețelelor de transport va facilita, de asemenea, cooperarea cu alte localități și va contribui semnificativ la creșterea competitivității întreprinderilor/firmelor și a mobilității forței de muncă, și, prin urmare, la o dezvoltare mai rapidă a comunei Bunești, județul Vâlcea.

B) PROTECȚIA MEDIULUI

b.1 Elemente de context

România are întâzieri în privința asigurării accesului la apă și a tratării acesteia, în special în zonele rurale.

România și-a asumat prin Tratatul de Aderare la UE implementarea Directivei nr. 98/83/CE privind calitatea apei destinate consumului uman și Directivei nr. 91/271/CEE privind colectarea și epurarea apelor uzate urbane. În vederea conformării cu prevederile directivelor menționate anterior, România a avut perioade de tranziție, acestea nefiind respectate. Astfel, până în decembrie 2015, era necesară conformarea cu anumiți parametri ai apei potabile, iar până în 2018 trebuiau îndeplinite obligațiile privind colectarea și

tratarea apei uzate în aglomerările cu peste 2.000 de locuitori echivalenți (l.e.), cu termen intermediare pentru aglomerările peste 10.000 l.e. în decembrie 2015.

În Raportul de Țară din 2020, se arată că politica României în domeniul apei și a apei uzate prezintă în continuare deficiențe, în special în ceea ce privește accesul în zonele rurale, precum și cantitatea și calitatea apei potabile. Totodată, Raportul evidențiază că acțiunile legate de colectarea apelor uzate și conectarea la infrastructura publică de canalizare nu sunt încă finalizate, iar diferența până la atingerea obiectivului fixat privind colectarea apelor uzate generate de aglomerările cu peste 2.000 de locuitori echivalenți este de 26%.

La nivelul UE, în medie, 96% din cetățeni sunt conectați în prezent la rețele de apă potabilă, iar în România doar 67,5% din cetățeni erau conectați la apă potabilă în anul 2017. Accesibilitatea din punct de vedere financiar este cea mai scăzută din UE, cheltuielile cu alimentarea cu apă și cu canalizarea reprezentând peste 6% din cheltuielile gospodăriilor din cadrul grupului din populație ce cele mai reduse venituri.

Măsurile identificate în Raportul de Țară vizează extinderea și modernizarea infrastructurii de apă potabilă și de apă uzată, monitorizarea calității apei potabile și modernizarea laboratoarelor pentru o mai bună monitorizare a substanțelor deversate în ape.

Ca urmare a evaluărilor implementării directivelor rezultă un necesar preliminar de investiții de 13 miliarde de euro pentru apă uzată și de 9 miliarde de euro pentru apă potabilă. Evaluarea finală a necesarului de investiții va fi realizată în contextul îndeplinirii condițiilor favorizante specifice Politicii de Coeziune. Astfel, va fi elaborat Planul Național de investiții, iar lista aglomerărilor de peste 2.000 l.e. va fi reactualizată.

De dezvoltarea economică și socială durabilă a zonei rurale este indispensabil legată de îmbunătățirea infrastructurii rurale și serviciilor de bază existente, iar asigurarea unei rețele de apă potabilă curentă și canalizare reprezintă o problemă majoră ce condiționează calitatea vieții și dezvoltarea activităților economice în spațiul rural. Astfel, crearea, extinderea și modernizarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare constituie elemente de bază pentru comunitatea rurală, contribuind la eforturile de asigurare a unei dezvoltări durabile în comunitățile rurale.

De asemenea, conform Strategiei Naționale și Planului Național pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din România (HG nr. 683/2015), existau 1.393 situri contaminate și potențial contaminate, dintre care 210 situri contaminate istoric și 1.183 situri potențial contaminate, ca rezultat al desfășurării activităților economice în aceste spații. Acestea includ situri din industria minieră și metalurgică, cele din industria petrolieră și depozitele de deșeuri menajere neconforme.

Aceste terenuri sunt în proprietate publică sau privată, încă în exploatare (activitate curentă) sau scoase din uz (activitate trecută) suspecte de a fi „contaminate”. Remedierea siturilor contaminate este una dintre principalele componente ale dezvoltării durabile a comunităților la fiecare nivel administrativ și poate sta la baza îmbunătățirii condițiilor de mediu, coeziunii sociale și creșterii economice sustenabile pe plan local. Investițiile vor determina oportunități pentru apariția de noi locuri de muncă în sectoare specifice (cercetare, investigare, remediere, creștere/redresare economică prin redezvoltarea fostelor platforme industriale etc.) și vor contribui la refacerea și punerea în valoare a patrimoniului cultural și peisagistic, cu un impact pozitiv asupra creșterii economice prin activități turistice și culturale.

Consolidarea economiei circulare, prin prevenirea generării de deșeuri și reducerea acestora, utilizarea eficientă a resurselor, reutilizare, reparare și reciclare sau alte operațiuni, reprezintă o altă prioritate la nivel național. De asemenea, Raportul de Țară din 2020, precizează că gestionarea deșeurilor continuă să reprezinte o provocare majoră pentru România, având o rată scăzută de reciclare a deșeurilor (14%) și rate ridicate de depozitare a deșeurilor (70%). În plus, ratele de reciclare stagnează din 2013, în timp ce rata de incinerare a crescut nesemnificativ la 4%. În 2017, cantitatea de deșeuri municipale generate pe cap de locuitor în România continua să se situeze cu mult sub media UE, de aproximativ 487 kg/locuitor. De asemenea, se menționează riscul să nu fie atins obiectivul privind reutilizarea/reciclarea deșeurilor municipal stabilit pentru 2020.

În comuna Bunești, județul Vâlcea există infrastructură de apă/apă uzată în toate localitățile componente, aceasta nedeservind însă toate gospodăriile. În anumite zone mai izolate nu există încă de rețeaua publică de alimentare cu apă și de canalizare.

În aceste zone, populația se alimentează cu apă din surse rudimentare (fântâni și izvoare) care nu au asigurată zona de protecție sanitară. Apa preluată din aceste surse nu corespunde din punct de vedere bacteriologic, ceea ce poate genera apariția unor epidemii datorate prezenței în apă a diferiților microbi. În plus, aceste surse rudimentare sunt alimentate din pânza freatică de mică adâncime, care este influențată de regimul precipitațiilor. Astfel, în perioadele secetoase, aceste surse își reduc debitul și de multe ori seacă. În ceea ce privește evacuarea apelor uzate menajere din gospodăriile localnicilor, aceasta se face necontrolat, în șanțurile de ploi existente sau în văi naturale, poluându-se în acest fel solul, emisarii naturali și pânza freatică.

Toate acestea conduc la:

- ✓ un nivel scăzut al calității vieții;
- ✓ un nivel scăzut de activitate economică;
- ✓ neconformarea agenților economici din aceste zone la standardele impuse de Uniunea Europeană privind dotările minime cu utilități;
- ✓ discrepanțe mari între potențialul economic al zonei și gradul de exploatare al acestuia, cauzate în special de situația infrastructurii tehnico-edilitare;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

- ✓ migrația masivă din aceste zone către centrele urbane a forței de muncă din cauza lipsei unor utilități de primă necesitate - alimentare cu apă și canalizare;

De aceea, se impun acțiuni urgente de extindere a infrastructurii de apă și apă uzată astfel încât aceasta să deservească toate gospodăriile din comuna Bunești, astfel încât să se poată asigura respectarea reglementărilor de mediu naționale, precum și legislația europeană în domeniul mediului, folosind standarde și proceduri similare cu acelea stipulate în legislația europeană în evaluarea impactului la mediu.

În ceea ce privește colectarea și depozitarea deșeurilor, acestea ar trebui să se realizeze fără a pune în pericol sănătatea umană și fără a dăuna mediului, în special:

- a) fără a genera riscuri pentru aer, apă, sol, faună sau floră;
- b) fără a crea disconfort din cauza zgomotului sau a mirosurilor;
- c) fără a afecta negativ peisajul sau zonele de interes special.

În comuna Bunești există zone special amenajate pentru colectarea deșeurilor de unde sunt preluate și evacuate de către o firmă autorizată. Deși ar trebui, potrivit prevederilor legale în vigoare, cel puțin pentru 4 fracții, respectiv plastic/metal, hârtie/carton, sticlă și deșeuri reziduale/amestecate/menajere, colectarea deșeurilor nu se face separat/selectiv. Nu există stații de compost pe raza localității și nici zone de depozitare temporară a deșeurilor.

În anumite zone, depozitarea deșeurilor se face necontrolat, ceea ce a condus, în timp, la contaminarea acestora.

b.2 Viziunea strategică în domeniul protecției mediului

Dezvoltarea infrastructurii specifice de mediu pentru asigurarea nevoilor de bază ale tuturor cetățenilor și protejarea mediului înconjurător, asigurarea accesului la serviciile publice de alimentare cu apă și canalizare prin investiții în rețelele de furnizare a apei potabile, de tratare a apei uzate și de procesare și reciclare a deșeurilor precum și prin ecologizarea zonelor contaminate.

Dezvoltarea infrastructurii specifice de mediu va permite autorităților publice locale să se alinieze la reglementările naționale și europene din domeniul gospodăririi apelor și apelor uzate și din cel al colectării și depozitării deșeurilor, având ca finalizate:

- ✓ creșterea calității vieții locuitorilor datorită dezvoltării socio-economice a zonei și accesului direct, pe de o parte, la un sistem integrat de apă, canalizare și epurare ape uzate, iar, pe de altă parte, la un sistem integrare de colectare și depozitare controlată a deșeurilor;
- ✓ reducerea numărului de îmbolnăviri cauzate de factorul apă;
- ✓ reducerea gradului de poluare a mediului înconjurător;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

- ✓ dezvoltarea economico-socială a zonei, atragerea de investiții private și stimularea dezvoltării durabile a comunităților locale;
- ✓ reducerea disparităților de dezvoltare dintre zona rurală și cea urbană;
- ✓ creșterea gradului de accesibilitate la serviciile comunitare de utilități publice;
- ✓ implementarea obiectivelor și priorităților identificate la nivel național și european în domeniul gospodăririi apelor și apelor uzate;
- ✓ implementarea obiectivelor și priorităților identificate la nivel național și european în domeniul colectării și depozitării deșeurilor;
- ✓ creșterea gradului de conștientizare și informare publică focalizată pe avantajele de mediu, economice și sociale care decurg din respectarea reglementărilor naționale și europene din domeniul gospodăririi apelor și apelor uzate și din cel al colectării și depozitării deșeurilor.
- ✓ dezvoltarea spiritului antreprenorial în localitate prin reducerea costurilor cu utilitățile la înființare (costurile de racordare la rețeaua centralizată de utilități vor fi incomparabil mai mici decât cele pentru înființarea surselor proprii);
- ✓ creșterea veniturilor la bugetul local.

b.3 Obiective

Obiectivul general

Obiectivul general identificat în cadrul acestei direcții de dezvoltare este creșterea coeziunii economice și sociale prin implementarea unor măsuri active în sectorul gospodăririi apei și apei uzate și în cel al colectării și depozitării deșeurilor, astfel încât să se asigure accesul tuturor locuitorilor comunei Bunești, județul Vâlcea la apă potabilă, să se realizeze tratarea apei uzate în sistem centralizat pe întregul teritoriu al localității, precum și colectarea și reciclarea controlată și selectivă a deșeurilor.

Investițiile în domeniul protecției mediului au ca obiectiv promovarea dezvoltării infrastructurii de mediu pentru asigurarea unei calități adecvate a vieții și îmbunătățirea standardelor de viață ale populației și a standardelor de mediu, precum și promovarea utilizării eficiente a resurselor, contribuind concomitent la îndeplinirea angajamentelor de aderare la UE cu privire la protecția mediului și reducerea decalajului între Statele Membre.

Obiective specifice

Pentru a reduce poluarea cauzată de producerea și depozitarea deșeurilor, consumul de resurse naturale neregenerabile și consumul de energie, obiectivele specifice identificate în cadrul acestei direcții de dezvoltare sunt:

1. **P**romovarea investițiilor în sectorul alimentării cu apă și al apelor uzate, inclusiv a sistemelor inteligente, pentru a îndeplini cerințele stabilite de directivele europene și a crește gradul de conectare la sistemele de alimentare cu apă și la sisteme de colectare și epurare a apelor uzate, prin realizarea/reabilitarea infrastructurii necesare.

2. **I**mbunătățirea mediului prin regenerarea și decontaminarea zonelor contaminate și potențial contaminate în vederea atingerii unei stări corespunzătoare pentru folosința ulterioară a terenurilor și prin managementul adecvat al deșeurilor pentru asigurarea protecției resurselor naturale (sol, apă, aer etc.) și a sănătății umane.

3. **R**ealizarea unor puncte de colectare selectivă a deșeurilor, în containere/pubele, personalizate pentru fiecare fracție: plastic/metal – galben; hârtie/carton – albastru; sticlă – verde; deșeuri reziduale – negru.

4. **I**nființarea unor stații de compost la nivelul localității

5. **I**nființarea unei stații de depozitare temporară a deșeurilor în comuna Bunești, județul Vâlcea.

b.4. Reforme specifice domeniului protecției mediului

Scopul reformei este de a asigura o infrastructură specifică de mediu durabilă, inteligentă și ecologică pentru a facilita accesul populației la serviciile de alimentare cu apă și canalizare, precum și un mediu ambiant curat și sănătos destinat populației.

Cadrul legal și bugetar, procedura de racordare și obligativitatea realizării rețelelor de apă și canal pe întregul teritoriu al localității sunt instrumente necesare în realizarea investițiilor.

În acord cu obiectivele specifice menționate anterior au fost stabilite pentru domeniul mediu o serie de elemente de reformă dintre care amintim:

- ✓ implementarea infrastructurii necesare de colectare și reciclare a deșeurilor în acord cu directivele Uniunii Europene
- ✓ crearea și aprobarea unor bugete multianuale, astfel încât să poată fi asigurată sustenabilitatea financiară a activităților curente și de investiții pe termen mediu și lung în domeniul protecției mediului;
- ✓ introducerea obligativității de realizare a infrastructurii/rețelelor de apă și canalizare cu elemente de inteligență artificială (contoare de apă inteligente, dotarea rețelelor de apă și canalizare cu sisteme de monitorizare inteligente etc.) precum și consolidarea capacității instituționale a serviciului public de apă și canalizare pentru asigurarea serviciilor de mentenanță și întreținere a infrastructurii specifice;

- ✓ măsuri pentru prevenirea, combaterea și gestionarea riscului de deteriorare a stării de conservare a habitatelor și speciilor de faună de interes conservativ de pe teritoriul comunei Bunești, județul Vâlcea

C) ENERGIE ȘI TRANZIȚIE VERDE

c.1 Elemente de context

România are o pondere ridicată de energie regenerabilă în mixul de producție de energie, ceea ce îi conferă flexibilitate, în condiții prietenoase cu mediul.

Realizarea obiectivelor domeniului de energie presupune o abordare echilibrată a dezvoltării sectorului energetic, atât din perspectiva reglementărilor naționale și europene, cât și din cea a cheltuielilor de investiții. Intervențiile selectate contribuie la realizarea țintelor naționale asumate la nivelul anului 2030 prin Planul Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice (PNIESC) 2021-2030, care pot fi regăsite:

- ✓ 43,9% reducere a emisiilor aferente sectoarelor ETS față de nivelul anului 2005, respectiv cu 2% a emisiilor aferente sectoarelor non-ETS față de nivelul anului 2005;
- ✓ 30,7% pondere a energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie.

Un aspect important al dezvoltării sistemului de transport al energiei electrice și al gazelor naturale va fi asigurarea unei tranziții energetice juste bazate pe reducerea impactului social și economic al întregului proces.

Analiza rețelei electrice de transport a evidențiat un grad ridicat de uzură fizică și morală a echipamentelor, având impact negativ asupra siguranței aprovizionării cu energie a populației, asupra costurilor, asupra eficienței energetice și a mediului.

De asemenea, integrarea în SEN a unui volum important de centrale cu funcționare intermitentă necesită atingerea unui nivel optim de flexibilitate prin dotarea rețelelor electrice de transport și distribuție a energiei electrice cu elemente specifice asociate conceptului de rețea inteligentă (*Smart Grid*).

Astfel, investițiile pentru dezvoltarea rețelei electrice de transport (RET) reprezintă o necesitate, RET fiind componenta principală a unui sistem energetic puternic și capabil să răspundă rapid situațiilor de criză. Retehnologizarea/modernizarea echipamentelor, creșterea capacității de transport și investițiile în sistemele asociate RET vor asigura îndeplinirea cerințelor privind monitorizarea și controlul rețelei și a SEN prin măsurarea cantităților de energie electrică, echilibrarea pieței de energie electrică și protecția infrastructurilor critice. Aceste investiții contribuie major și la atingerea unui grad de interconectare al sistemelor de transport a energiei electrice de 15% până în 2030, asumată prin PNIESC.

Introducerea sistemelor inteligente în sectorul energetic este o prioritate națională și un prim pas în digitalizarea infrastructurii.

Sistemele inteligente de măsurare și control propun un spectru larg de beneficii pe care le aduc consumatorilor finali și întregului sistem energetic prin creșterea eficienței energetice și integrarea surselor regenerabile de energie (SRE) în SEN.

Un al doilea element important al unui sistem energetic puternic este reprezentat de dezvoltarea de noi capacități de producere a energiei din surse regenerabile – hidro, solar, eolian.

In ceea ce privește analiza sistemului de transport și distribuție a gazelor naturale, în România, țara cu a doua mare producție de gaze naturale din UE, mai bine de jumătate din populație se încălzește în condiții primare, în general la sobe alimentate cu lemne, învechite și neperformante, care afectează sănătatea utilizatorilor și poluează mediul. Dincolo de problema costurilor ridicate pentru extinderea rețelei, a căror oportunitate trebuie analizată de la caz la caz, accesul la gaze naturale are beneficii majore: creșterea confortului și a sănătății celor nevoiți acum să utilizeze lemnul sau cărbunele, accesul la resurse cât mai diversificate, contribuind astfel la dezvoltare economică și la diminuarea sărăciei energetice.

Un sondaj la nivel național efectuat de INSCOP Research în 2019, la comanda Energy Policy Group (EPG) în cadrul programului "România Eficientă" sprijinit de compania OMV Petrom, arăta ca peste patru din zece respondenți se încălzesc iarna la sobă.

Alți 35,7% dețin propria centrală pe gaze naturale, 13,5% au ca sursă încălzirea centralizată și sub 2% folosesc un sistem electric de încălzire.

Ca distribuție geografică, cele mai mari procente (de peste 50% sau chiar 60% dintre acești respondenți) se înregistrează în regiunile Sud-Vest Oltenia (regiunea în care este localizată și comuna Bunești), Sud Muntenia și Nord-Est.

Rezultatele sondajului sprijină datele unui alt studiu realizat de Centrul pentru Studiul Democrației (CSD) și sprijinit de Federația Patronală Petrol și Gaze, intitulat „Oportunitatea gazelor naturale în sectorul rezidențial din România”.

Deși publicat în octombrie 2018, e foarte puțin probabil ca cifrele să se fi schimbat până acum. Astfel, studiul arată că în mediul rural (zona vizată de proiectul propus), „aproape 80% din locuitori se încălzesc cu masă lemnoasă, în sobe învechite și neperformante, cu grad scăzut de ardere și performanța energetică scăzută și generând emisii poluante în atmosferă cu efecte nocive asupra sănătății oamenilor și a mediului înconjurător”.

Dincolo de aceste aspecte, se ridică și problema prețurilor la lemne, care sunt volatile și chiar prohibitive, în unele cazuri, mai ales după înăsprirea legislației privind exploatarea masei lemnoase.

Sondajul INSCOP menționat anterior mai arată că aproape șapte din zece utilizatori ai sobei pe lemne spun că aprovizionarea cu lemne pentru încălzire sau gătit este dificilă. Astfel, trei sferturi dintre cei care au sobă cu lemne ar schimba sistemul de încălzire, iar 60% dintre ei ar alege o centrală proprie pe gaze naturale. Sub 10% ar alege un sistem electric și sub 9%, încălzirea centralizată.

În ceea ce privește încălzirea locuințelor, prețul net favorabil al gazelor naturale față de energia electrică îl face mult mai competitiv pe cel dintâi, chiar și în condițiile liberalizării complete a prețurilor pentru consumatorii finali”, *explică CSD.*

De altfel, un raport publicat de Comisia Europeană în luna octombrie 2020, intitulat „Study on energy prices, costs and their impact on industry and households” („Studiu despre prețurile energiei, costuri și impactul lor asupra industriei și consumatorilor casnici”), arată că cea mai mare pondere a facturii anuale la electricitate în venitul mediu din UE se înregistrează în Bulgaria (6,8%) și România (6,7%).

Chiar dacă facturile sunt printre cele mai mici din UE, și veniturile sunt printre cele mai mici, ceea ce explică această situație.

România s-a angajat, ca stat membru al Uniunii Europene, să realizeze tranziția energetică spre o economie curată prin reducerea emisiilor de CO₂, prin eficientizarea consumului de energie și prin creșterea ponderii energiilor regenerabile în mixul energetic. Gazul natural, prin proprietățile sale, este combustibilul de ales în susținerea tranziției energetice.

În prezent, mixul de producere a energiei electrice din România depășește media UE în privința emisiilor de CO₂ (data.worldbank.org) Intensitatea emisiilor de CO₂ ale mixului de producție a energiei electrice actual în România depășește nivelul mediu UE, ceea ce conduce la necesitatea unor investiții susținute în aprovizionarea cu energie cu tehnologii cu emisii reduse de CO₂, viabile din punct de vedere economic, tehnologii cu înaltă eficiență care vor putea asigura în mod eficient, durabil și consecvent consumatorilor finali un mix energetic cu emisii mai scăzute de dioxid de carbon.

În ceea ce privește cota de energie regenerabilă, Comisia Europeană a recomandat României să crească nivelul de ambiție pentru 2030, până la o pondere a energiei din surse regenerabile de cel puțin 34%.

În consecință, ponderea energiei din surse regenerabile a fost revizuită de la 27,9% la o cotă de 30,7%.

Modernizarea și optimizarea infrastructurii de transport și distribuție a combustibililor de tranziție reprezintă în același timp o necesitate și o prioritate în realizarea unei tranziții energetice coerente.

Rețelele de energie mai puternice, inteligente și interconectate, joacă un rol cheie în tranziția energetică, sprijinind, în același timp, securitatea aprovizionării, accesibilitatea și decarbonizarea pe termen lung.

c.2 Viziunea strategică în domeniul energie și tranziție verde

Pentru perioada 2021-2027, comuna Bunești, județul Vâlcea, își propune:

- ✓ dezvoltarea sectorului energetic în condiții de sustenabilitate, creștere economică, accesibilitate și reziliență, creșterea accesului populației la energie, precum și operaționalizarea unui sistem energetic inteligent.
- ✓ dezvoltarea unei rețele inteligente de distribuție a gazelor naturale în vederea creșterii nivelului de flexibilitate, siguranță, eficiență în operare, precum și de integrare a activităților de transport, distribuție și consum final

Gazul natural, prin flexibilitate, permite complementaritate cu resursele regenerabile. Cantitatea de energie electrică produsă de parcurile eoliene sau solare nu este întotdeauna suficientă pentru acoperirea consumului. Atunci când vântul nu bate sau soarele nu stralucește, sistemul electro-energetic are nevoie de surse flexibile de producere a energiei electrice pentru a acoperi rapid vârfurile de consum. Din acest punct de vedere tehnologiile pe bază de gaze naturale sunt cele mai indicate datorită timpului de pornire mic, puterii minime tehnice scăzută, vitezei de variație a sarcinii (încărcare/ descărcare) mare. Centralele electrice flexibile și eficiente pe gaz sunt un partener ideal pentru energiile regenerabile al căror aport în sistem fluctuează, susținând tranziția către un sistem energetic fără emisii de CO₂

Prin racordul la o rețea inteligentă de gaze naturale a populației comunei Bunești, județul Vâlcea, se vor crea premisele necesare pentru:

- creșterea standardelor de viață și de locuit a populației prin asigurarea unor condiții îmbunătățite de încălzire a locuințelor sau de preparare a hranei față de condițiile de locuire existente în prezent în care încălzirea locuințelor sau cele de preparare a hranei se realizează pe bază de lemne cu impact asupra emiterii unor cantități sporite de noxe și poluanți în contradicție cu politicile de mediu la nivelul Uniunii Europene.

- asigurarea accesului populației la servicii îmbunătățite de încălzire a locuinței, asigurarea apei calde menajere dar și a serviciilor de preparare a hranei, iar pe de altă parte reducerea impactului negativ asupra mediului prin

reducerea emisiilor de noxe în atmosferă ca urmare a utilizării combustibilului solid (lemnului) la încălzirea locuințelor.

- îmbunătățirea calității serviciilor publice prestate de alimentare cu energie termică sau de asigurare a apei calde menajere ori de utilizare a gazelor naturale în activitatea curentă cu impact direct asupra calității serviciilor publice prestate de către instituțiile publice dar și asupra reducerii emisiilor de noxe în atmosferă ca urmare a utilizării combustibilului solid.

Din punct de vedere instituțional, dezvoltarea unei rețele inteligente de distribuție a gazelor naturale va contribui la:

a) creșterea standardelor de viață și de locuit a consumatorilor casnici prin asigurarea unor servicii publice înaltă calitate;

b) asigurarea accesului la serviciul public de distribuție a gazelor naturale în mod transparent și nediscriminatoriu;

c) asigurarea unor servicii publice de calitate superioară pentru alimentarea cu energie termică destinate consumatorilor non-casnici;

d) asigurarea unor servicii publice de alimentare cu energie termică de calitate superioară pentru unitățile de învățământ, unitățile medicale precum și alte categorii de instituții publice.

e) punerea în aplicare, de către autoritatea publică locală, a principiului *“statul servește nevoile fiecărui cetățean, într-un mod echitabil, eficient și într-un mediu curat, în mod echilibrat și integrat”*

c.3 Obiective

Obiectivul general

Obiectivul general identificat în cadrul acestei direcții de dezvoltare este scăderea impactului asupra mediului prin creșterea accesibilității, securității și fiabilității sistemului energetic.

Obiective specifice

Obiectivele specifice identificate în cadrul acestei direcții de dezvoltare sunt:

1. Dezvoltarea rețelei de distribuție a gazelor naturale în comuna Bunești, județul Vâlcea, în vederea creșterii nivelului de flexibilitate, siguranță, eficiență în operare, precum și de integrare a activităților de transport, distribuție și consum final.

2. Dezvoltarea rețelei electrice de transport pentru transportul energiei electrice prognozate a fi produsă, consumată și tranzitată și pentru a asigura parametrii tehnici necesari de furnizare a energiei electrice pentru consumatori și integrare a energiei din surse regenerabile de natură variabilă;

3. Creșterea flexibilității sistemului energetic prin digitalizarea segmentelor de transport, distribuție și consum și introducerea sistemelor de management inteligent al rețelelor;

4. Producerea de energie verde în acord cu reglementările UE prin dezvoltarea de noi capacități de producție din surse regenerabile, inclusiv rețele de transport și distribuție a energiei regenerabile;

5. Creșterea accesului consumatorilor la rețele inteligente de distribuție a combustibililor de tranziție prin dezvoltarea, modernizarea și optimizarea infrastructurii existente pentru a prelua noi purtători de energie și pentru a integra activitățile de transport, distribuție și consum final, dezvoltarea de tehnologii pentru sectorul IMM și pentru înființarea unor capacități noi de producție necesare pentru tranziția de la combustibili fosili.

c.4. Reforme specifice domeniului energie și tranziție verde

Obiectivul promovat prin intermediul reformelor în domeniul energiei este de a crea în comuna Bunești, județul Vâlcea, un sistem energetic durabil, inteligent, rezilient și accesibil, precum și de a dezvolta o rețea inteligentă de distribuție a gazelor naturale în vederea creșterii nivelului de flexibilitate, siguranță, eficiență în operare, precum și de integrare a activităților de transport, distribuție și consum final.

Crearea cadrului necesar în vederea realizării unei infrastructuri de energie inteligente și a unei rețele inteligente de distribuție a gazelor naturale, dar și pentru realizarea rețelelor de transport/distribuție combustibili de tranziție prin utilizarea fondurilor proprii sau prin atragerea unor surse de finanțare nerambursabile sunt parte din reformele domeniului.

Măsurile corelate privesc definirea consumatorului vulnerabil, respectiv a consumatorului de energie care nu dispune de capacitatea de plată pentru plata consumului de energie necesar încălzirii locuinței, iluminatului și apei calde menajere și măsuri pentru creșterea gradului de acces la serviciile de furnizare a energiei.

D) EFICIENȚĂ ENERGETICĂ ȘI TERMICĂ

d.1. Elemente de context

Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor instituțiilor publice și a clădirilor rezidențiale este unul dintre obiectivele strategice de dezvoltare durabilă a comunei Bunești, județul Vâlcea, datorită contribuției majore pe care o are la economisirea resurselor energetice primare și la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Eficientizarea energetică va reduce nivelul de poluare și pierderile de energie, motiv pentru care comuna Bunești, județul Vâlcea își propune să reducă consumul de energie prin măsuri specifice de eficiență energetică cu 20-25% până în anul 2027 și cu 27-30% până în 2030, pentru a atinge obiectivul european.

Renovarea termică a clădirilor și modernizarea sistemelor de alimentare cu electrică sunt modalități economice de creștere a eficienței

energetice. Segmentul clădirilor și al serviciilor reprezintă 40% din consumul total de energie din UE, iar în România 42%. Prin utilizarea panourilor solare și a energiei geotermale sau a pompelor de căldură se pot construi case cu consum „aproape zero” sau cu „bilanț energetic pozitiv”.

Cererea de energie termică este concentrată în sectoarele industrial, rezidențial și al serviciilor publice. În sectorul rezidențial și al clădirilor instituții publice, principalii factori ce influențează cererea sunt temperatura atmosferică și nivelul de confort termic al clădirilor. Un alt factor este reprezentat de standardele de termoizolare a clădirilor. Pe termen lung, încălzirea globală va aduce ierni mai blânde care, împreună cu investițiile în izolare termică, va reduce simțitor cererea de energie termică.

Pe de altă parte, creșterea nivelului de trai va duce la creșterea confortului termic al populației și a suprafeței construite, chiar în condițiile continuării declinului demografic.

Prețul scăzut reglementat al gazului natural și accesul nereglementat la masa lemnoasă pentru foc au menținut costurile cu încălzirea la niveluri ce nu justificau economic investiții în termoizolarea locuințelor. Pe măsură ce comercializarea masei lemnoase este mai bine reglementată, iar prețurile energiei sunt liberalizate, costurile cu încălzirea vor cunoaște o creștere, încurajând investițiile în măsuri de reabilitare termică a locuințelor. O treime din locuințele României (aproape 2,5 mil) e încălzită cu gaz metan, cele mai multe folosind centrale/sobe pentru locuința individuală. Aproximativ 3,5 mil.

locuințe folosesc combustibil solid – majoritatea lemne, dar și cărbune. În plus, aproximativ 1,25 mil. apartamente sunt racordate la sisteme de alimentare centralizată cu agent termic. Restul locuințelor e încălzit cu combustibili lichizi (păcură, motorină sau GPL) sau energie electrică. Peste jumătate dintre locuințe sunt încălzite parțial.

Reducerea poluării în mediul urban este o prioritate globală, revenind din ce în ce mai pregnant pe agenda publică în ceea ce privește reducerea emisiilor de dioxid de carbon și a altor emisii de gaze cu efect de seră. În acest context termoficarea a redevenit un subiect de interes acum când se caută soluții pentru orașele din ce în ce mai aglomerate. Astfel, termoficarea poate reprezenta cea mai sustenabilă și mai eficientă metodă de încălzire și răcire centralizată a locuințelor, atât din punct de vedere al costurilor, cât și în ceea ce privește posibilitatea integrării diferitelor surse de energie.

In comuna Bunești, județul Vâlcea, avându-se în vedere condițiile climatice, cererea de energie pentru răcire ar putea fi realizată doar pe o perioadă de aproximativ 3 luni pe an. La nivelul clădirilor rezidențiale aproape tot necesarul de energie pentru răcire este asigurat prin intermediul aparatelor de aer condiționat tip split, alimentate cu energie electrică, montate individual de fiecare consumator. Acest lucru este în general valabil și la nivelul clădirilor nerezidențiale însă, în acest caz, se constată, pentru clădirile noi, asigurarea răcirii și prin instalații centralizate, de tip „chiller”.

Consumul de energie electrică la nivelul consumatorilor casnici și noncasnici pentru asigurarea necesarului de frig a cunoscut o creștere spectaculoasă, în special pe seama dezvoltării sistemelor de climatizare a locuințelor, pornind de la un nivel de climatizare la nivelul clădirilor aproape inexistent înainte de anul 1990 și ajungând în prezent la o dotare cu instalații de climatizare la circa 30% din fondul de locuințe.

d.2. Viziunea strategică

Creșterea eficienței energetice a clădirilor instituțiilor publice și a clădirilor rezidențiale pentru a asigura un confort termic sporit, a reduce consumurile energetice și pierderile de energie, precum și pentru ameliorarea aspectului urbanistic al comunei Bunești, județul Vâlcea.

Modernizarea sistemelor de alimentare cu energie termică și electrică pentru a diminua consumurile energetice, pentru a asigura confortul termic al clădirilor instituțiilor publice și a clădirilor rezidențiale, dar și pentru a diminua pierderile de energie din rețeaua de transport/distribuție a energiei termice și a celei electrice.

d.3. Obiective

Obiectivul general

Obiectivul general e reprezentat de creșterea eficienței energetice a clădirilor publice și a clădirilor rezidențiale, simultan cu îmbunătățirea sistemelor de producție și distribuție a energiei termice și a sistemelor inteligente pentru promovarea și gestionarea energiei electrice, în scopul tranziției către surse de energie verde.

Obiective specifice

Având în vedere aportul energetic semnificativ al clădirilor publice și locuințelor, eficientizarea energetică a acestora este o prioritate. Astfel, obiectivele specifice acestui domeniu sunt:

- ✓ reabilitarea termică a clădirilor instituțiilor publice pentru reducerea pierderilor de energie, îmbunătățirea confortului termic la clădirile instituțiilor publice și creșterea standardelor de calitate a serviciilor publice prestate populației;
- ✓ reabilitarea termică a locuințelor pentru reducerea pierderilor de energie, îmbunătățirea confortului termic și obținerea eficienței energetice pentru îmbunătățirea standardelor de locuit ale populației;
- ✓ realizarea unor rețele inteligente de transport/distribuție a energiei obținute din surse regenerabile, inclusiv asigurarea de surse de producere a acesteia;
- ✓ achiziționarea și instalarea sistemelor inteligente pentru promovarea și gestionarea energiei electrice;

- ✓ creșterea eficienței energetice a sistemelor de iluminat public.

d.4. Reforme specifice domeniului

Scopul propus în domeniul eficienței energetice este acela de a îmbunătăți eficiența energetică a clădirilor publice și a clădirilor rezidențiale precum și a sistemelor de alimentare cu energie termică a populației.

În acest sens sunt propuse următoarele categorii de reforme:

- ✓ îmbunătățirea izolației termice a anvelopelor clădirilor publice și a clădirilor rezidențiale (pereți exteriori, ferestre, tâmplărie, planșeu peste ultimul nivel, planșeu peste subsol), a șarpantelor și învelitoarelor, inclusiv măsuri de consolidare a clădirilor;
- ✓ introducerea, reabilitarea și modernizarea, după caz, a instalațiilor pentru prepararea, distribuția și utilizarea agentului termic pentru încălzire și a apei calde menajere, a sistemelor de ventilare și climatizare, a sistemelor de ventilare mecanică cu recuperarea căldurii, inclusiv sisteme de răcire pasivă, precum și achiziționarea și instalarea echipamentelor aferente și racordarea la sistemele de încălzire centralizată, după caz;
- ✓ implementarea sistemelor de management energetic având ca scop îmbunătățirea eficienței energetice și monitorizarea consumurilor de energie (ex. achiziționarea, instalarea, întreținerea și exploatarea sistemelor inteligente pentru gestionarea și monitorizarea oricărui tip de energie pentru asigurarea condițiilor de confort interior);

- ✓ înlocuirea corpurilor de iluminat fluorescent și incandescent cu corpuri de iluminat cu eficiență energetică ridicată și durată mare de viață, cu respectarea normelor și reglementărilor tehnice.
- ✓ înlocuirea lămpilor cu un consum ridicat de energie electrică cu lămpi cu eficiență energetică ridicată, durată mare de viață și asigurarea confortului corespunzător (ex. LED), inclusiv prin reabilitarea instalațiilor electrice – stâlpi, rețele, etc.;
- ✓ achiziționarea/instalarea de sisteme de telegestiune a iluminatului public;
- ✓ crearea/ extinderea/ reîntregirea sistemului de iluminat public;
- ✓ utilizarea surselor regenerabile de energie.

E) VALORIFICAREA PATRIMONIULUI LOCAL, NATURAL ȘI CULTURAL

e.1. Elemente de context

Patrimoniul local, natural și cultural reprezintă al patrulea pilon al dezvoltării durabile, alături de sectorul economiei, sectorul social și cel de mediu.

Acest al patrulea pilon al dezvoltării durabile reafirmă importanța identității și a specificității locale și regionale, care implică nevoia de protejare a patrimoniului local, natural și cultural și de conștientizare a valorii acestuia de către comunitate.

Contribuția culturii și patrimoniului local, natural și cultural la dezvoltare durabilă, reprezintă elemente definitorii pentru vitalitatea teritorială, prin punerea în valoare a elementelor de identitate locală, protejarea acestuia reprezentând unul dintre dezideratele și recomandările convențiilor de la nivel internațional, precum și al documentelor strategice de la nivel european. Pentru aceasta este nevoie de parteneriate eficiente între instituțiile responsabile, precum și între sectorul public și cel privat (profit și non-profit), ca formă de asumare comună a importanței sale pentru identitatea națională/locală și coeziunea socială.

Ațiunile UE în domeniul culturii sunt reglementate de articolul 167 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, care stabilește principiile și cadrul actual privind politicile în domeniul culturii. Agenda Europeană pentru cultură (2007) menționează în prim plan diversitatea culturală și dialogul

intercultural, promovarea culturii ca un catalizator al creativității și cultura ca element vital în cadrul relațiilor internațional.

Agenda teritorială a Uniunii Europene 2020 menționează, printre provocările și potențialele dezvoltării teritoriale, „pierderea biodiversității; patrimoniul natural, peisagistic și cultural vulnerabil”, atragând atenția asupra priorităților vizând „gestionarea și conectarea valorilor ecologice, peisagistice și culturale ale regiunilor”. Articolul 38 precizează că valoarea ridicată a peisajelor rurale și urbane europene trebuie protejată și sporită din punct de vedere calitativ, ca atuurile pentru dezvoltare, în legătură cu posibilitatea creării de „locuri de muncă ecologice”, cu diversificarea funcțiilor recreative, cu procesul de consolidare a identității locale și regionale.

In România, patrimoniul local, natural și cultural este recunoscut la nivel național ca fiind, alături de creația contemporană, principalul domeniu de interes al acțiunilor și politicilor naționale. De asemenea, din ce în ce mai multe autorități locale recunosc cultura drept un element esențial al dezvoltării și realizează investiții în infrastructura culturală și în serviciile culturale și creative de natură să activeze acest potențial, cu sprijin de la bugetul de stat sau din fonduri europene. Acesta este însă un fenomen relativ recent, până la începutul anilor 2000 interesul autorităților locale fiind prea puțin centrat pe domeniul culturii, cu unele excepții notabile. Acest fapt, alături de efectele negative pe care le are, este remarcat de autorii Studiului 21 – „Infrastructuri culturale”, elaborat în anul 2014 în vederea fundamentării SDTR. Aceștia observau faptul că există o discrepanță importantă în domeniul cultural între

zonele urbane și cele rurale, pe care o explicau prin „absența politicilor publice de educare și culturalizare a populației din mediul rural, care a condus la apariția disparităților rural-urbane în domeniul cultural, constând în absența aproape totală a ofertei culturale din mediul rural, ceea ce a condus treptat și la degradarea localurilor infrastructurilor culturale”. Existența unor centre culturale dezvoltate numai în câteva orașe mari ale țării, interesul scăzut pentru restul teritoriilor și pierderea tradițiilor au creat dezechilibre culturale care adâncesc problemele sociale și economice dintre mediul urban și rural. Aceste aspecte se reflectă și în slaba accesibilitate la studii universitare a tinerilor ce provin din mediul rural și în creșterea segregării sociale.

Din punct de vedere al angajamentelor statului român pe plan european și mondial , menționăm că România a aderat, de-a lungul timpului, la convenții importante care reglementează protejarea și promovarea patrimoniul local, natural și cultural, dintre care amintim:

- ✓ Convenția privind diversitatea biologică, adoptată de Conferința Națiunilor Unite pentru Mediu și Dezvoltare, elaborată sub egida Programului Națiunilor Unite pentru Mediul Înconjurător și semnată la Rio de Janeiro la 5 iunie 1992, ratificată de România prin Legea nr. 58/1994;
- ✓ Convenția privind protecția patrimoniului mondial, cultural și natural, adoptată de Conferința generală a Organizației Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură la 16 noiembrie 1972, adoptată în România în 1990, prin Decretul Președintelui CPUN nr. 187/1990.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

- ✓ Convenția culturală europeană (Legea 77/1991)
- ✓ Convenția UNIDROIT privind bunurile furate sau exportate ilegal, Roma, 1995 (Legea nr. 149/1997)
- ✓ Convenția europeană pentru protecția patrimoniului arheologic, adoptată la La Valetta la 16 ianuarie 1992 (Legea nr. 150/1997)
- ✓ Convenția europeană a peisajului, Florența, 20 octombrie 2000 (Legea nr. 451/2002)
- ✓ Convenția pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial, Paris, 2003 (Legea nr. 410/2005)

Din punctul de vedere al planificării sectoriale, fără a mai cita documentele cu acoperire tematică generală elaborate la nivel national/regional, menționăm:

- ✓ Strategia națională și planul de acțiune pentru conservarea biodiversității 2010-2020;
- ✓ Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României - Orizonturi 2013-2020-2030;
- ✓ Strategia sectorială în domeniul culturii și patrimoniului național pentru perioada 2014-2020;
- ✓ Strategia integrată de dezvoltare durabilă a județului Vâlcea pentru perioada 2015-2022.

Din punctul de vedere al planificării strategice, Studiul 21 - „Infrastructuri culturale” remarca faptul că „diminuarea potențialului cultural și neimplicarea culturii în politicile de dezvoltare scad șansele consolidării

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

educației cetățenilor, îmbunătățirii coeziunii sociale, a protejării și valorificării patrimoniului cultural și a dezvoltării economiei locale (turism, industrii creative și culturale).” De altel, în cadrul SDTR, cultura și patrimoniul național sunt integrate proceselor de dezvoltare teritorială, atât la nivel urban, cât și la nivel rural. Astfel, se au în vedere o serie de investiții integrate în acord cu specializarea teritorială, respectiv Reabilitarea patrimoniului urban construit și punerea în valoare a identității arhitecturale și Valorificarea potențialului teritorial local al zonelor rurale, prin dezvoltarea infrastructurii turistice și de agrement și includerea acestora în circuitele turistice. Se remarcă, așadar, o corelare a intervențiilor din sfera culturii și a patrimoniului cultural, importante mai ales din perspectiva recunoașterii importanței conservării identității naționale și a întăririi legăturilor identitare, cu obținerea unei mai mari atractivități a spațiilor urbane și rurale.

Strategia națională și Planul de acțiune pentru conservarea biodiversității 2014-2020 identifică o serie de zone problematice în ceea ce privește arhitectura, amenajarea teritoriului, urbanismul și peisajul cultural și natural, printre care lipsa unei coerențe la nivelul politicilor publice, carențe legislative și un cadru instituțional deficitar. O lipsă a corelării prevederilor Convenției Europene a Peisajului, ratificată prin Legea nr. 451/2002, cu realizarea și evaluarea proiectelor de amenajare a teritoriului și de dezvoltare a infrastructurii (transport, energetic, producție) este de asemenea semnalată ca o carență pentru atingerea unei planificări urbane durabile și a unui management integrat al amenajării teritoriului. De altfel, Studiul 12 - „Protecția patrimoniului cultural, natural și a peisajului”, elaborat în anul 2014

în vederea fundamentării SDTR, menționează că, deși încă din anul 2008 actualul Minister al Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației a elaborat Metodologia de identificare și de evaluare a peisajului, aceasta nu a fost promovată printr-un act normativ. Totuși, după cum indică același studiu, documentațiile referitoare la peisaj au fost incluse în cadrul documentațiilor de urbanism și de amenajare a teritoriului, prin voința unor beneficiari și, mai ales, a unui grup restrâns de specialiști. Astfel, studiul recunoaște ca prioritară elaborarea unui cadrului legislativ unitar privind sistemul de protecție a patrimoniului natural, construit și a peisajului. În acest sens, Codul Patrimoniului Cultural va include un titlu distinct privind Peisajul și Zonele Protejate, care va urmări elaborarea unor instrumente de protecție integrate din punct de vedere al peisajelor culturale și al celor naturale precum și de integrare a acestora în planurile de dezvoltare teritorială a României. Un alt document programatic la nivel național, Orientările strategice naționale pentru dezvoltarea durabilă a zonei montane defavorizate 2014-2020, remarcă cu referire la mediul rural tendința de modernizare a satelor. Pe de o parte, aceasta a generat transformări necesare în ceea ce privește confortul vieții la sat, precum modernizarea locuințelor sau sistemul de epurare/canalizare, însă, pe de altă parte, a condus la preluarea unor valori străine nu numai de specificul unei zone anume, ci chiar de specificul românesc (de exemplu, tipologia și stilul arhitectonic al noilor construcții sau materialele utilizate pentru înlocuirea/modernizarea elementelor de tâmplărie). În egală măsură, sunt identificate o serie de aspecte negative care afectează cu precădere mediul rural: tendința de migrație a populației, lipsa fondurilor pentru restaurarea monumentelor istorice și reabilitarea infrastructurii aferente, lipsa piețelor de

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

desfacere pentru produsele artizanale meșteșugărești, precum și lipsa de interes a tinerilor în ceea ce privește meșteșugurile și metodele tradiționale în diverse arii de activitate.

În comuna Bunești, județul Vâlcea, transformările din ultimii ani, generate de reșezarea populației în teritoriu, de extindere generalizată a arealelor locuite în defavoarea celor naturale au avut efecte grave asupra patrimoniului natural, cultural și peisajului.

Comuna Bunești, județul Vâlcea, ca de altfel majoritatea localităților rurale ale României, se confruntă cu o calitate scăzută a vieții culturale, generată de inexistența unei infrastructuri adecvate și adaptate în acest sens.

Pentru a spori atractivitatea zonei și a atrage noi investitori, autoritățile publice locale intenționează demararea unor investiții ample, astfel încât comuna Bunești să devină una din zonele rurale dezvoltate din punct de vedere cultural, economic și social din județul Vâlcea, prin mai bună valorificare a resurselor culturale, locale și naturale, revigorarea tradițiilor, crearea/ reabilitarea/ modernizarea infrastructurii culturale/ naturale/ sociale, punerea în valoare a poziționării geografice, în deplin respect față de mediul înconjurător.

Sunt necesare investiții în modernizarea infrastructurii și în dotarea corespunzătoare a instituțiilor de cultură, pentru ca acestea să poată răspunde exigențelor și tendințelor de consum cultural contemporane, în raport cu

practicile actuale de producție culturală, formare profesională, conservare, restaurare, arhivare, inclusiv din punct de vedere logistic. Se au în vedere, în principal, investiții în infrastructura culturală, astfel încât să se asigure o diversificare a spațiilor pentru manifestarea ofertei culturale, prin promovarea unei abordări policentrice sau prin direcționarea predilectă către zonele care au o ofertă culturală relativ limitată și către noile zone imobiliare și rezidențiale care se vor dezvolta în localitate, respectând principiul accesibilității pentru persoanele cu dizabilități. De asemenea, se va urmări ca noile investiții să fie potențate de programarea unor acțiuni culturale realizate în parteneriat între autoritatea locală și operatori culturali publici sau privați.

e.2. Viziune strategică

În condițiile în care patrimoniul local, natural și cultural reprezintă piatra de temelie a identității locale, dezvoltarea pe această direcție a comunei Bunești, în perioada 2021-2027 se impune ca o necesitate. Se va urmări cu prioritate:

- ✓ conservarea și protejarea patrimoniul local, natural și cultural, precum și consolidarea identității sociale ca factori esențiali pentru durabilitate;
- ✓ conservarea valorilor comunitare și sustenabilitatea cunoștințelor tradiționale și specifice pentru generațiile viitoare;
- ✓ orientarea patrimoniul local, natural și cult către comunitate cu un rol esențial în combaterea sărăciei și a excluziunii sociale, având în

vedere că reprezintă o sursă de dezvoltare economică și de coeziune socială;

- ✓ **întegrarea patrimoniul local, natural și cult în programele școlare pentru a conserva și promova identitatea locală;**
- ✓ **punerea în valoare a patrimoniul cultural imaterial pentru a încuraja dezvoltarea locală și regional - prin concentrarea asupra elementelor specifice și unice se atrage atenția asupra lucrurilor de care comunitatea locală poate fi mândră;**
- ✓ **dezvoltarea unui spirit de identitate prin sensibilizarea cu privire la valorile de patrimoniu, stimularea unui sentiment de apartenență, conectarea la conceptele planificării spațiilor publice și aprecierea acestor valori. Aceasta poate contribui la dezvoltarea parteneriatului social și a structurilor de parteneriat public-privat, în timp ce eforturile de păstrare a patrimoniului cultural pot contribui la crearea de locuri de muncă și pot încuraja economia socială. În acest sens, se consideră important schimbul de bune practici din alte țări în materie de inventariere și protecție a patrimoniului local, natural și cultural în ansamblu;**
- ✓ **ca politica de dezvoltare durabilă a patrimoniului local, natural și cultural să fie benefică pe termen scurt, mediu și lung pentru îmbunătățirea situației economice și a calității vieții. Patrimoniul local, natural și cultural poate fi un motor pentru planificarea incluzivă a dezvoltării locale și pentru dezvoltarea industriilor creative; el contribuie la creșterea economică prin sporirea accesului la bunurile locale, natural și culturale. Un element**

important al competitivității poate consta în deschiderea față de soluții inovatoare de păstrare a patrimoniului local, natural și cultural, puse în aplicare și prin intermediul unor parteneriate public-privat;

- ✓ **promovarea turismului cultural. Patrimoniul cultural reprezintă un puternic factor de dezvoltare locală și regională, favorabil incluziunii pentru întreaga populație, care creează importante bunuri materiale prin promovarea turismului cultural durabil, responsabil și de calitate, a cărui dezvoltare depinde de patrimoniul material și imaterial al colectivității;**
- ✓ **digitalizarea patrimoniului local, natural și cultural și a monumentelor istorice, în accesibilitatea online a acestora și în conservarea pentru generațiile viitoare. Atunci când se redefinește abordarea generală și rolul patrimoniului local, natural și cultural, trebuie luate măsurile ce se impun pentru a atinge un public larg și a exploata beneficiile noilor tehnologii, recurgând la noi instrumente de comunicare, facilitând crearea de comunități și intensificând schimbul de cunoștințe, activitățile culturale, educaționale și de cercetare. Digitalizarea și noile tehnologii oferă oportunități de inovare pentru îmbunătățirea competitivității; industriile creative și inovatoare și materialul cultural digitalizat care le stă la dispoziție se consolidează reciproc;**
- ✓ **protejarea și exploatarea valorii intrinseci a patrimoniului local, natural și cultural în mod durabil și dezvoltarea cooperării, de preferință într-un mod sistematic, între autoritățile locale și**

regionale și organismele responsabile pentru educație, cultură și patrimoniu pentru a putea servi obiectivului de informare a publicului într-o formă ușor de înțeles. Cooperarea creează contacte interpersonale, consolidează încrederea și reprezintă o garanție pentru găsirea unor soluții comune la provocări comune;

- ✓ punerea în practică a proiectelor de cooperare tematică în domeniul patrimoniului local, natural și cultural prin implicarea activă a tuturor actorilor relevanți în procesul decizional, promovând o guvernare participativă eficientă.

Toate aceste măsuri vor contribui la transformarea comunei Bunești într-o localitate modernă care conciliază activitățile economice cu cele de agrement, dezvoltarea rurală cu dezvoltarea economică, păstrând identitatea locală și utilizând-o în beneficiul dezvoltării, ținând cont de stilul de viață al locuitorilor, oferind o mai bună calitate a vieții și o capacitate de adaptare crescută la situațiile de urgență.

e.3. Obiective

Obiectivul general

Obiectivul general îl reprezintă valorificarea resurselor locale, naturale și culturale ale comunei Bunești, județul Vâlcea – elemente de identitate locală

și regională, precum și concilierea dezvoltării rurale cu dezvoltarea economică, pentru o dezvoltare teritorială durabilă și o calitate ridicată a vieții.

Obiective specifice

1. Susținerea dezvoltării durabile a comunei Bunești, județul Vâlcea prin valorificarea patrimoniului local, natural și cultural

2. Valorificarea patrimoniului local, natural și cultural existent la nivelul comunei Bunești, județul Vâlcea, prin măsuri de creștere a accesibilității, reabilitare și informare, pentru dezvoltare teritorială durabilă verde și calitate ridicată a vieții.

e.4. Reforme specifice domeniului

Scopul reformelor la nivelul autorităților publice locale este de a valorifica resursele de patrimoniu local, natural și cultural pentru a promova conceptul de dezvoltare rurală sustenabilă și inteligentă a comunei Bunești, județul Vâlcea în acord cu dezvoltarea economică cu impact direct asupra standardelor de locuit, calității vieții și îmbunătățirea condițiilor de conviețuire socială.

In acest sens sunt propuse următoarele elemente de reformă:

1. Consolidarea capacității de implementare a proiectelor de investiții cu finanțare din fonduri externe nerambursabile sau de la bugetul de stat, inclusive, după caz, prin promovarea parteneriatelor între autoritățile publice locale și operatorii economici;

2. Valorificarea patrimoniului local, natural și cultural pentru creșterea gradului de atractivitate a comunei Bunești, județul Vâlcea și pentru îmbunătățirea standardelor de locuit la nivelul populației, precum și valorificarea potențialului de creștere economică a comunei Bunești, județul Vâlcea cu impact asupra ameliorării situației economice a acesteia în situații de criză;

3. Promovarea unei abordări integrate a intervențiilor pentru dezvoltare teritorială, cu evidențierea rolului culturii. Existența unei oferte artistice accesibile cetățenilor, aprecierea și punerea în valoare a patrimoniului sunt indicatori ai vitalității culturale și trebuie integrate în planificările teritoriale pentru creșterea calității vieții și ca resurse pentru antreprenariat creativ în mediul urban și rural. Vor fi promovate proiectele și programele operatorilor culturali publici și privați care urmăresc, în principal: conectarea regională a programelor și proiectelor de intervenție culturală; reabilitarea patrimoniului din mediul rural și activarea sa prin proiecte culturale dedicate; implicarea comunităților locale (inclusiv prin acțiuni derulate în regim de voluntariat) în cadrul unor programe locale de protejare a patrimoniului cultural construit și a celui natural-peisagistic; promovarea expresiilor culturale specifice culturii rurale, inclusiv prin formate adaptate pentru persoanele cu dizabilități; dezvoltarea și organizarea comunitară, inclusiv prin implicarea școlilor și a ONG-urilor, pentru identificarea resurselor culturale la nivel local și regional.

4. Susținerea unei dezvoltări durabile prin turism cultural. Turismul cultural generează valoare economică și poate reprezenta o soluție de dezvoltare pentru unele comunități. De asemenea, accesul public la obiectivele de patrimoniu cultural aflat în proprietate privată este o formă de

recunoaștere a valorii culturale, cu valențe economice și sociale importante la nivelul comunității. Promovarea și conectarea la itinerariile culturale tematice locale și regionale activează infrastructura de turism și oferta culturală. Vor fi promovate proiectele și programele operatorilor culturali publici și privați care urmăresc, în principal: realizarea, modernizarea și exploatarea de rețele și trasee cultural-turistice care promovează elementele de patrimoniu local, natural și cultural și conectarea acestora, după caz, cu unele monumente de categoria A sau B din localitate și din vecinătate sau cu cele care au relevanță în contextul cultural respectiv; conectarea de itinerarii culturale tematice cu trasee similare la nivel local/regional/nețional/european/internațional; includerea monumentelor istorice și a peisajelor cultural-naturale în traseele realizate de operatorii de turism; promovarea cunoașterii identității și a patrimoniului cultural local și regional, material și imaterial prin campanii și evenimente dedicate; dezvoltarea de servicii și infrastructură de informare despre oferta culturală locală și regională și valorile de patrimoniu care se pot constitui în repere turistice, inclusiv a traseelor culturale accesibile persoanelor cu dizabilități; itinerarea unor expoziții care să pună în valoare patrimoniul local, natural și cultural mobil, inclusiv cu participarea deținătorilor privați.

5. Dezvoltarea infrastructurii de servicii și a ofertei culturale pentru producție și consum culturale de proximitate. Vor fi promovate proiectele și programele operatorilor culturali publici și privați care urmăresc, în principal: încurajarea accesului tinerilor la spații (convenționale și neconvenționale) în care să-și poată exprima potențialul creativ și inovativ; constituirea și dezvoltarea unor hub-uri și a unor clustere creativ-inovative locale, luând în

considerare din start nevoia dotărilor TIC necesare și principiul accesibilității pentru persoanele cu dizabilități și posibilitatea utilizării dispozitivelor și tehnologiilor asistive; diversificarea și sporirea calității ofertei culturale adresate comunităților locale, realizată cu sprijinul unor operatori culturali de proximitate; diversificarea ofertei de activități culturale din așezămintele culturale și din biblioteci, pentru a răspunde nevoilor actuale și a celor care pot fi anticipate pentru comunitățile locale, inclusiv prin incurajarea persoanelor cu dizabilități de a-și valorifica potențialul creator, artistic și intelectual; încurajarea tinerilor din mediul rural de a descoperi, păstra și colecționa într-o manieră competentă (cu posibilitatea de a solicita asistență de specialitate) patrimoniul etnografic, ca formă distinctă a identității spirituale la nivel local/regional.

F) SĂNĂTATE ȘI PROTECȚIE SOCIALĂ

f.1. Elemente de context

Recomandările specifice de țară aferente anilor 2019-2020 evidențiază problemele structurale legate de eficacitatea, accesibilitatea și reziliența sistemelor de sănătate, probleme evidențiate și de criza provocată de pandemia de COVID-19. Aceste lucruri pot accentua inegalitățile în ceea ce privește accesul, în special pentru grupurile defavorizate.

Recomandările specifice de țară evidențiază faptul că problemele sunt legate de finanțarea insuficientă acordată investițiilor în domeniul sănătății, de

coordonarea și integrarea limitată a îngrijirilor, de asistența medicală primară deficitară, de obstacolele persistente în calea accesului la asistență medicală și de faptul că nu sunt satisfăcute toate nevoile de asistență medicală, în special ale persoanelor celor mai vulnerabile.

În România, cheltuielile cu asistența medicală sunt în continuare foarte scăzute. În 2017, s-au cheltuit pentru asistența medicală aproximativ 5,2% din PIB-ul României, în comparație cu 9,8% în UE, în pofida faptului că cheltuielile cu asistența medicală ca procent din totalul cheltuielilor publice au crescut în mod constant în anii precedenți. Dotarea cu echipamente terapeutice și de diagnosticare esențiale, cum ar fi scanerile medicale și instalațiile de radioterapie, sunt printre cele mai deficitare din UE.

Deja înainte de criza provocată de virusul SARS-Cov 2, cazurile de nevoi medicale nesatisfăcute erau în creștere, este foarte probabil ca accesul la asistența medicală să se fi deteriorat între timp. Pandemia a evidențiat și mai mult disparitățile regionale și problema accesului la servicii medicale.

În prezent, rețeaua de servicii de asistență medicală primară din România nu reușește să furnizeze eficient servicii medicale populației. Continuă să existe inechități rural-urban în accesul la servicii de sănătate și în rândul unor grupuri populaționale vulnerabile. Serviciile de bază la nivelul comunităților nu sunt dezvoltate, procesul de descentralizare fiind în egală măsură o oportunitate, dar și un risc în același timp. Asistența medicală primară, prin transformarea medicilor de medicină generală în medici de

familie nu și-a atins scopul propus în acoperirea cu servicii de sănătate de bază în special în mediul rural, în parte din cauza reglementărilor insuficiente și în permanentă schimbare, a infrastructurii deficitare și a finanțării limitate care au redus motivația absolvenților universităților de medicină de a opta pentru aceasta specialitate și de a o practica mai ales în mediul rural, dar și datorită lipsei unor politici publice care să condiționeze sau să stimuleze medicii de familie existenți să desfășoare o activitate pro-activă în familii și comunități, focalizată pe prevenție primară, secundară și terțiară.

În acest context, în comuna Bunești, județul Vâlcea, dezvoltarea serviciilor de sănătate la nivel comunitar constituie alternativa cost-eficace de asigurare a accesului populației, în special a categoriilor de populație vulnerabile, inclusiv populației de etnie rromă, la servicii de asistență medicală de bază, precum și o condiție necesară pentru restructurarea serviciilor specializate.

Se impune dezvoltarea de sisteme de prevenire și tratare moderne, performante, accesibile tuturor categoriilor de persoane afectate, precum și a unui sistem eficient de servicii medicale, care să contribuie la:

- atingerea obiectivului general strategic al comunei și anume la creșterea calității vieții în mediul rural;
- îmbunătățirea calității serviciilor de asistență medicală;
- creșterea gradului de acces a populației rurale la serviciile medicale primare;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

- educarea populației cu privire la accesarea serviciilor de sănătate la o perioadă regulată de timp pentru prevenirea situațiilor de urgență, prin susținerea și promovarea modului de viață sănătos.

Totodată, se impune cu prioritate crearea unei infrastructuri destinată oferirii unor servicii de asistență medicală comunitară (absolut necesare populației), furnizate integrat cu cele sociale și educaționale.

Aceasta, în contextul în care mai multe categorii ale populației se confruntă cu diverse forme de excluziune socială sau sunt expuse unui risc ridicat de excluziune din motive care uneori, dar nu întotdeauna, sunt asociate cu sărăcia. Cum grupurile vulnerabile întâmpină probleme specifice pentru care politicile generale nu pot oferi o soluție viabilă, acestea au adesea nevoie de servicii integrate și adaptate, menite să le sporească participarea socială sau economică. Identificarea și răspunsul adecvat la nevoile specifice ale categoriilor sărace și vulnerabile sunt esențiale pentru elaborarea și implementarea unor politici de incluziune socială eficiente.

Diferite servicii sociale legate de educație, ocupare a forței de muncă, îngrijire a sănătății, asistență socială, locuire și alte servicii publice ar trebui, în combinație cu beneficiile sociale, să ajute familiile sărace să-și gestioneze mai eficient viața și să ofere o îngrijire adecvată copiilor lor. În prezent, familiile aflate în sărăcie extremă se confruntă cu multe obstacole atunci când încearcă să acceseze aceste servicii.

În primul rând, adesea nu știu ca aceste servicii exista, dar chiar și atunci când dispun de aceasta informație, nu pot utiliza aceste servicii din cauza discriminării sau pentru ca sunt insuficiente, complicat sau costisitor de accesat. De aceea, la nivel instituțional, este vitală integrarea diferitelor servicii prin coordonarea reală între instituțiile implicate, atât pe orizontală, cât și pe verticală. În același timp, la nivelul populației extrem de sărace, în special din zonele marginalizate, sunt absolut necesare programe de mediere sau facilitare socială pentru a ajuta aceste familii să acceseze beneficii și servicii sociale. Integrarea completă a serviciilor presupune abandonarea abordării fragmentare prin care fiecare instituție lucrează numai în cadrul propriului domeniu specific de responsabilitate și adoptarea echipelor inter-instituționale, la nivelurile național, regional și local.

Tuturor categoriilor vulnerabile, indiferent de dimensiunea lor, trebuie să li se ofere șanse egale de a-și atinge potențialul și de a juca un rol activ în societate. În România, se estimează că în categoria persoanelor vulnerabile sunt incluse: un număr estimat de 1,85 milioane de rromi, aproximativ 1,4 milioane de copii săraci (cu vârste cuprinse între 0 și 17 ani), peste 725.000 de persoane cu vârsta peste 80 de ani, 687.000 de copii și adulți cu dizabilități care trăiesc în familie și alți 16.800 care trăiesc în instituții, peste 62.000 de copii cuprinși în sistemul de protecție specială (fie în centre de plasament, fie în servicii de tip familial) și aproximativ 1.500 de copii abandonați în unitățile medicale.

f.2. Viziunea strategică

În perioada 2021-2027, în cadrul acestei direcții de dezvoltare se va urmări, cu precădere:

1. realizarea unei infrastructuri sanitare publice adaptate nevoilor și provocărilor actuale, în acord cu standardele europene și cu condițiile igienico-sanitare naționale în vigoare, pentru a crește accesul pacienților la servicii medicale de calitate, eficiente și eficace, precum și la servicii medicale complexe de diagnostic și tratament

2. o abordare integrată a furnizării serviciilor medicale cu cele educaționale și sociale, astfel încât să se asigure accesul facil al persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile din comuna Bunești, județul Vâlcea la astfel de servicii.

3. oferirea de șanse egale tuturor categoriilor vulnerabile, indiferent de dimensiunea lor, pentru a-și atinge potențialul și de a juca un rol activ în societate

4. consolidarea și îmbunătățirea serviciilor sociale la nivel comunitar, dezvoltarea echipelor comunitare de intervenție integrată pentru furnizarea serviciilor sociale de educație, ocupare, sănătate și programe de intermediere socială și facilitare la nivel comunitar, în special în zonele sărace și marginalizate, rurale și urbane, roma și nonroma

5. sporirea accesului unor grupuri vulnerabile la servicii sociale (cum ar fi copiii lipsiți de îngrijire parentală sau abuzați, persoane vârstnice singure și/sau dependente, persoane cu dizabilități, persoane care suferă de adicții și boli cronice, persoane cu boli rare sau victime ale unui abuz și persoanele fără adăpost);

6. dezvoltarea mai multor tipuri specifice de servicii medicale și sociale (cum ar fi intervenția rapidă, îngrijirea pe termen lung, îngrijirea ambulatorie și la domiciliu, locuințe sociale, o gama ampla de servicii de susținere a incluziunii/ participării, servicii integrate, echipe mobile multidisciplinare și altele).

f.3. Obiective

Obiectivul general

Obiectivul general îl reprezintă îmbunătățirea rezilienței sistemului public de sănătate și protecție socială din comuna Bunești, județul Vâlcea, prin investiții în infrastructură care să asigure un acces facil al populației la servicii medicale de calitate, eficiente și eficace, furnizate separat sau, după caz, integrat cu cele sociale și educaționale.

Obiective specifice

Realizarea unui sistem medical și social eficient și accesibil tuturor locuitorilor comunei Bunești, județul Vâlcea, în special persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile, constituie o condiție esențială pentru creșterea calității și duratei de viață, dar și creșterea rezilienței în situații extreme ca cea cauzată de actuala pandemie, rezultând următoarele obiective specifice:

1. Creșterea accesului la servicii publice de sănătate de înaltă calitate și îmbunătățirea accesului la servicii multidisciplinare prin investiții în infrastructura unităților sanitare;

2. Crearea accesului la servicii medicale de calitate, eficiente și eficace, furnizate integrat cu cele sociale și educaționale

3. Elaborarea unei politici publice pentru serviciile de e-sănătate, inclusiv telemedicina pentru asigurarea accesului la serviciile medicale, inclusiv pentru comunitățile marginalizate, colectarea, analiza și diseminarea datelor, pregătirea medicilor pentru serviciile de e-sănătate și alte măsuri similare.

4. Reducerea saraciei concentrate zonale și persistente din comunitățile marginalizate prin implementarea ‘pachetelor’ de servicii sociale integrate (echipe comunitare de intervenție integrată și centre comunitare multi-funcționale); acces coordonat la educație, sanatate, ocupare și locuire.

f.4. Reforme specifice

În domeniul sănătății și protecției sociale prin reformele propuse se are în vedere creșterea gradului de accesibilitate a populației comunei Bunești la serviciile publice sociale și de sănătate, promovarea conceptului de e-sănătate și dotarea cu echipamente moderne, în vederea creșterii capacității de reziliență a sistemului sociale și de sănătate.

În acord cu obiectivele specifice menționate anterior dar și cu scopul reformei au fost stabilite pentru domeniul sănătății și protecției sociale o serie de elemente de reformă:

1. Reabilitarea, modernizarea și dotarea corespunzătoare a dispensarului medical din comuna Bunești, județul Vâlcea și construirea unui nou dispensar medical, în funcție de nevoile populației, în scopul îmbunătățirii indicatorilor stării de sănătate, a nivelului de trai al populației prin acțiuni de prevenție și intervenție specializată, precum și prin creșterea accesului la servicii medicale de calitate și a sporirii gradului de incluziune socială a persoanelor aparținând grupurilor vulnerabile din punct de vedere economic, social sau al stării de sănătate;

2. Realizarea unui centru comunitar integrat ce va furniza servicii medicale de calitate, eficiente și eficace, furnizate integrat cu cele sociale și educaționale;

3. Dezvoltarea serviciilor de prevenție medicală pentru a crește speranța medie de viață în cazul bolilor prevenibile dar și pentru a asigura o stare de sănătate corespunzătoare populației;

4. Înființarea unui centru de zi sau a unor locuințe protejate care să faciliteze procesul de integrare a persoanelor adulte cu dizabilități în comunitate, făcând tranziția de la instituțiile/ centrele rezidențiale de tip vechi, prin dobândirea de deprinderi, competențe și abilități necesare integrării; o locuință protejată va fi dimensionată pentru cel mult 10 persoane;

5. Construcția infrastructurii de servicii sociale fără componentă rezidențială, destinată copiilor;

6. Construcția de case de tip familial pentru copii;

7. Înființarea de servicii sociale prin centrele de zi, unitățile de îngrijire la domiciliu și/ sau cantine sociale destinate grupului vulnerabil "persoane vârstnice";

8. Oferirea către populație a unor pachete integrate care sa includa o varietate de servicii, cum ar fi servicii de educație, ocupare, sanatate, asistența sociala, locuire si alte servicii publice, suplimentar față de beneficiile de asistența sociala;

9. Înlăturarea barierelor de accesare a serviciilor cum ar fi cele privind lipsa informarii, incapacitatea de accesare a serviciilor existente sau discriminarea;

10. Oferirea de servicii de informare, mediere facilitare pentru familiile sarace, în special cele din zonele marginalizate, pentru a accesa serviciile sociale;

11. Anagajarea unui numar mai mare de specialisti mai bine instruiți în sectorul medical și în cel social, ca si condiție absolut necesara în vederea dezvoltarii unor servicii primare integrate, multi-disciplinare la nivel comunitar;

12. Creșterea gradului de accesibilitate al populației și implementarea prestării serviciilor de analize medicale mobile pentru asigurarea accesului populației la serviciile publice de sănătate.

G) EDUCAȚIE

g.1. Elemente de context

În ciuda faptului ca nivelul de educatie este factor-cheie al dezvoltarii nationale, deoarece determina in mare masura activitatea economica si productivitatea, precum si mobilitatea fortei de munca, creand premisele, pe termen lung pentru existenta unui nivel mai ridicat de trai si de calitate a vietii, conform datelor statistice din Strategia educatiei si formarii profesionale din Romania pentru perioada 2014-2020:

a) rata parasirii timpurii a scolii in Romania, respectiv 18,1% in 2014, in crestere cu 0,8 puncte procentuale fata de anul precedent si la 7 puncte procentuale peste media europeana de 11,1%, este una din cele mai ridicate din Europa, cu o evolutie sinuoasa, fara un progres semnificativ in directia tinteii nationale, de 11,3%, pentru anul 2020;

b) ponderea absolventilor de invatamant tertiar a inregistrat un progres bun in directia tinteii nationale, de 26,7% pentru 2020, in crestere de la 16,8% in 2009, la 25% in 2014. Cu toate acestea, se constata un decalaj semnificativ intre valorile indicatorului la nivel national si cele la nivelul UE 28: media europeana de 37,9% in 2014, tinta europeana de 40% pentru 2020.

c) se constata impactul redus al serviciilor de orientare in cariera oferite elevilor de gimnaziu, care ar contribui semnificativ la informarea si constientizarea abilitatilor native ale elevilor, atat de catre acestia, cat si de catre familii si cadre didactice;

d) Romania continua sa se situeze pe penultimul loc intre tarile europene participante in programul PISA20. In ciuda unui progres bun inregistrat fata de testarea anterioara la evaluarea PISA 2009, rezultatele tinerilor romani, in

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

varsta de 15 ani, participanți la testele PISA din anul 2012, indica un procent foarte ridicat al celor cu competente scăzute de citire - 37,3%, matematica - 40,8% și științe exacte - 37,3%, în condițiile în care media europeană, în același an, a fost de 17,8% la citire, 22,1% la matematica și 16,6% la științe, iar tinta din Cadrul strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale ET 2020 propusă la nivel european pentru anul 2020 este de 15%;

e) în contextul crizei economice și financiare, rata de ocupare a absolvenților cu vârsta cuprinsă între 20 și 34 de ani, la cel mult 3 ani de la absolvire, a cunoscut o evoluție descrescătoare după anul 2009. În cazul absolvenților de învățământ secundar superior ISCED 3-4, rata de ocupare în 2014 a fost de 57,2%, față de 69,1% în 2009. Cu o rată a ocupării absolvenților de 66,2% în anul 2014, pe ansamblul nivelurilor de educație ISCED 3-8, România se plasează sub media europeană, de 76,2% și departe de tinta de 82%, propusă la nivel european pentru anul 2020;

f) în ansamblul populației active, cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani, rata de ocupare în România a fost, în 2014, de 65,7% față de media europeană de 69,2%, fără progrese semnificative în perioada analizată, în raport cu tinta de 70%, asumată la nivel național pentru anul 2020;

g) rata de participare a adulților în programe de formare pe parcursul întregii vieți a fost, în 2014, de 1,5 %, mult sub valoarea europeană de 10,5% și departe de tinta de 12% propusă de România pentru 2020.

Toate acestea în contextul în care tintele strategice asumate de România pentru anul 2020, adoptate în cadrul ET 2020 au fost următoarele:

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

1) pana in 2020, in medie, cel puțin 15 % dintre adulti ar fi trebuit sa participe la programele de invatare de-a lungul vietii;

2) pana in 2020, procentul persoanelor cu varsta de 15 ani, cu competente scazute de citire, matematica si stiinte exacte, ar fi trebuit sa fie mai mic de 15 %;

3) pana in 2020, proportia persoanelor de 30-34 de ani, care au absolvit invatamantul tertiar, ar fi trebuit sa fie de cel puțin 40 %;

4) pana in 2020, proportia parasirii timpurii a scolii din sistemele de educatie si formare, ar fi trebuit sa fie sub 10%;

5) pana in 2020, cel puțin 95 % dintre copiii cu varsta cuprinsa intre 4 ani si varsta pentru inscrierea obligatorie la scoala primara, ar fi trebuit sa beneficieze de educatie prescolara;

6) pana in 2020, proportia de absolventi angajati cu varste cuprinse in 20 si 34 de ani, care au finalizat sistemul de educatie si de formare profesionala cu cel mult trei ani inaintea anului de referinta, ar fi trebuit sa fie de cel puțin 82%, comparativ cu 76,5 % in 2010.

Din păcate, acest deziderate nu s-au putut realiza, neexistând o infrastructura adecvata/corespunzatoare ciclurilor educationale. Infrastructura educationala este esentiala pentru educatie, dezvoltarea timpurie a copiilor, pentru construirea de abilitati sociale si a capacitatii de integrare sociala.

De aceea, în perioada 2021-2027, este absolut necesară cresterea accesului, calitatii si a atractivitatii educatiei, pentru a contribui la cresterea

ratei de participare la educație, la reducerea abandonului școlar și a parasirii timpurii a școlii, la o rată mai mare de absolvire a învățământului obligatoriu și la creșterea ratei de tranziție spre niveluri superioare de educație.

Pe de altă parte, Consiliul Uniunii Europene, prin recomandările specifice de țară (RST) privind Programul național de reformă al României pentru perioada următoare, a subliniat, pe de o parte, că echitatea, incluziunea, calitatea educației, dar și capitalul uman rămân provocări importante, fiind necesare reforme strategice în acest domeniu, iar pe de altă parte că nu se constată nicio îmbunătățire a rezultatelor școlare, în special în rândul copiilor din zonele rurale și din zonele defavorizate din punct de vedere economic.

Echitatea, caracterul incluziv și calitatea educației depind în mare măsură de infrastructura existentă. România dispune de o infrastructură educațională învechită, nesigură, ineficientă din punct de vedere energetic și cu un nivel scăzut al accesibilității persoanelor cu dizabilități. Conform Planurilor de Analiză și Acoperire a Riscurilor (PAAR), un procent important de unități și instituții de învățământ de stat, în special cele pre-școlare de stat pentru acces la educația bazată pe inovație, creativitate și specializare inteligentă, funcționează în clădiri încadrate ca având risc seismic sau niveluri ridicate de risc la incendiu. De asemenea, în lipsa unor dotări corespunzătoare și servicii conexe de calitate (spații de cazare, de informare și documentare, masă și recreere), unitățile de învățământ sunt neatractive pentru elevi, studenți și pentru mediul de afaceri.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

Criza epidemiologică a evidențiat din nou principalele lacune ale procesului de educație și formare profesională. De aceea, condiția esențială pentru furnizarea unor servicii educaționale de calitate, incluzive și atractive constă în modernizarea infrastructurii educaționale. Dezvoltarea competențelor necesare parcurgerii etapelor de tranziție ecologică și digitală în cadrul noilor locuri de muncă depind în special de infrastructura primară și de dotările utilizate în procesele educaționale și de formare profesională.

Astfel, investițiile care vizează reducerea decalajului în ceea ce privește infrastructura educațională (inclusiv din punct de vedere al dotărilor) în raport cu statele membre ale UE vor contribui esențial la diminuarea riscurilor și efectelor potențialelor fenomene naturale distructive sau epidemiologice, precum și la creșterea eficienței energetice. De asemenea, intervențiile în domeniul modernizării și extinderii infrastructurii educaționale vor conduce la creșterea accesului echitabil și incluziv pentru toți elevii la serviciile oferite de către unitățile și instituțiile de învățământ.

Este necesară și obținerea unor spații educaționale mai mari, mai pregătite în raport cu eventuale crize epidemiologice, similare celei cauzate de virusul SARS-CoV-2, și dotate adecvat, atât pe infrastructură fizică cât și digitală – 5.000 din cele 22.000 de școli nu beneficiau de acces la internet în septembrie 2020 (Education and Training Monitor, 2019).

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI
BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027**

Pentru a răspunde prevederilor Pactului Verde, este necesar ca investițiile să fie orientate către obținerea unui randament energetic, eficient al edificiilor.

Din perspectiva îndeplinirii recomandărilor specifice de țară, este esențial ca prin noile facilități oferite, mediile de învățare să se modernizeze, flexibilizeze, iar procesul educațional să devină mai calitativ, accesibil și atractiv, inclusiv pentru elevii care provin din medii defavorizate.

Sistemul național de învățământ preuniversitar cuprinde următoarele niveluri:

a) educația timpurie (0-6 ani), formată din nivelul antepreșcolar (0-3 ani) și învățământul preșcolar (3-6 ani), care cuprinde grupa mică, grupa mijlocie și grupa mare;

b) învățământul primar, care cuprinde clasa pregătitoare și clasele I-IV;

c) învățământul secundar, care cuprinde:

(i) învățământul secundar inferior sau gimnazial, care cuprinde clasele V-VIII;

(ii) învățământul secundar superior care poate fi:

✚ învățământ liceal, care cuprinde clasele de liceu IX-XII/XIII, cu următoarele filiere: teoretică, vocațională și tehnologică;

✚ învățământ profesional cu durata de minimum 3 ani;

d) învățământul terțiar nonuniversitar, care cuprinde învățământul postliceal.

Învățământul liceal este organizat în două cicluri care se succedă: ciclul inferior al liceului, format din clasele a IX-a - a X-a, și ciclul superior al liceului, format din clasele a XI-a - a XII-a/a XIII-a.

Pe termen mediu și lung se așteaptă ca investițiile în reabilitarea/modernizarea/ extinderea infrastructurii educaționale să contribuie la atenuarea impactului social și economic generat de criza epidemiologică, precum și la îndeplinirea recomandărilor specifice de țară, prin următoarele efecte înlănțuite:

- ✓ Creșterea calității învățământului timpuriu și gimnazial prin asigurarea condițiilor de desfășurare, ceea ce duce la îmbunătățirea randamentului părinților, care pot beneficia de program de școală după școală;
- ✓ Creșterea participării la procesul educațional și a șanselor de depășire a stării de vulnerabilitate pentru copiii și tinerii aflați în risc de sărăcie și excluziune socială, prin oferirea unor programe educaționale de calitate împreună cu servicii integrate conexe (cazare, masă, spații de recreere ș.a.);
- ✓ Diminuarea situațiilor de excluziune socială și profesională pe criteriul lipsei competențelor adecvate cerințelor și nevoilor pieței forței de muncă, aflate într-un context imprevizibil de funcționare;
- ✓ Îmbunătățirea rezultatelor școlare, în special în rândul copiilor și tinerilor din zonele rurale și din zonele defavorizate din punct de vedere economic;

În comuna Bunești, județul Vâlcea, ca urmare a noilor reglementari impuse de Legea educației naționale nr. 1/2011 scolile cu efectivele mai mici decât cele prevazute în acest act normativ și-au personalitatea juridică și a trebuit să se comaseze cu alte unități care au acest statut.

Drept consecință, în comuna Bunești, județul Vâlcea a avut loc un proces de raționalizare a rețelei școlare, prin închiderea acelor unități care nu aveau un număr suficient de elevi și preluarea activităților chiar de către alte unități de învățământ

Acest fenomen, alături de introducerea clasei pregătitoare în învățământul primar, au condus la o reorganizare pe verticală a sistemului de educație din comuna Bunești, județul Vâlcea și au determinat o presiune sporită asupra infrastructurii educaționale cu personalitate juridică întrucât capacitatea de cuprindere a acestora este insuficientă pentru a asigura participarea tuturor copiilor la o educație de calitate.

Acest proces continuă și în prezent, ceea ce determină o creștere permanentă a numărului de elevi care învață în doar 2 unități de învățământ. Din dorința de a asigura o infrastructură adecvată/corespunzătoare ciclurilor educaționale se impune extinderea/modernizarea/reabilitarea acestor clădiri astfel încât să poată fi asigurate, față de situația existentă: numărul minim de săli de clasă necesar, numărul minim de laboratoare necesare, condiții sanitare necesare pentru funcționare etc.

De asemenea, se impune realizarea unei dotari corespunzătoare astfel încât să se poată oferi o educație adecvată, accesibilă și de calitate pentru toți elevii din comuna Bunești, județul Vâlcea.

Asigurarea bazei materiale minime (cladiri reabilitate, modernizate, extinse, condiții sanitare necesare pentru funcționare, dotarea cu echipamente, material didactic, etc) pentru desfășurarea actului educațional sunt condiții esențiale pentru co-interesarea elevului, pentru descurajarea absenteismului și reducerea fenomenului de abandon/parasire timpurie a școlii, pentru creșterea ratei de absolvire și tranziție spre niveluri superioare de educație.

g.2. Viziunea strategică

În perioada 2021-2027, în cadrul acestei direcții de dezvoltare se va urmări, cu precădere:

1. Asigurarea unei oferte educaționale adecvate, accesibile și de calitate pentru copiii din comuna Bunești, județul Vâlcea, care să conducă la creșterea gradului de participare al acestora la procesul de învățământ.

2. Creșterea capacității de reziliență a sistemului educațional prin modernizarea infrastructurii educaționale și a dotării aferente, în corelare cu nevoile prezente și viitoare ale pieței forței de muncă, în vederea asigurării participării la un proces educațional de calitate, modern și inclusiv.

3. Crearea premiselor necesare pentru asigurarea populației cu serviciile esențiale, de maximă importanță și utilitate pentru atingerea obiectivului european al coeziunii economice și sociale.

g.3. Obiective

Obiectivul general

Obiectivul general este dezvoltarea și modernizarea infrastructurii educaționale, astfel încât să se poată oferi o educație adecvată, accesibilă și de calitate pentru toți elevii din comuna Bunești, județul Vâlcea și în scopul obținerii unui proces educațional rezilient în fața crizelor.

Obiective specifice

Având în vedere importanța educației în îmbunătățirea capitalului uman, investițiile în domeniul educațional sunt esențiale pentru o dezvoltare sustenabilă a comunei Bunești, județul Vâlcea, în special în contextul problemelor structurale înregistrate de sistemul educațional din țară. Astfel, obiectivele specifice acestui domeniu sunt:

- ✓ îmbunătățirea calității infrastructurii educaționale din comuna Bunești, județul Vâlcea prin reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea corespunzătoare a unităților de învățământ;
- ✓ asigurarea și dezvoltarea unor medii de învățare de calitate în educație, inclusiv prin utilizarea inovației și a noilor tehnologii, care

- să sprijine flexibilizarea procesului educațional și stimularea dezvoltării competențelor solicitate de piața forței de muncă;
- ✓ creșterea gradului de participare la nivelul educației timpurii și învățământului obligatoriu, în special pentru copii cu risc crescut de părăsire timpurie a sistemului.

g.4. Reforme specifice domeniului

Reformele propuse în sistemul de educație privesc creșterea calității infrastructurii educaționale în vederea asigurării accesului sporit la educație și sprijinirea participării părinților pe piața forței de muncă, precum și formarea unui sistem educațional incluziv și rezilient în fața crizelor, centrat pe inovație și dezvoltarea de competențe profesionale ale elevilor

In categoria reformelor destinate sistemului educațional sunt incluse:

- ✓ construcția/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educaționale pentru educația timpurie antepreșcolară (creșe) și preșcolară (grădinițe)
- ✓ construcția/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educaționale pentru educația preșcolară (grădinițe)
- ✓ construcția/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea/ echiparea infrastructurii educaționale pentru învățământul general obligatoriu (școli I-VIII, inclusiv nivelul clasei pregătitoare)

H) MEDIUL DE AFACERI

h.1. Elemente de context

Potrivit Raportului de țară 2020, schimbările legislative frecvente și imprevizibile, împreună cu birocrăția excesivă și ineficiențele persistente din administrația publică subminează deciziile de investiții și riscă să reducă atractivitatea țării pentru investitorii străini. În pofida unor nevoi importante în materie de investiții, acestea se mențin la un nivel modest.

Măsurile sanitare și de izolare din ultima perioadă, precum și efectele acestora asupra producției, a cererii de produse/servicii și a comerțului au diminuat activitatea economică, fiind înregistrate niveluri mai ridicate ale șomajului, inclusiv șomaj tehnic, ceea ce a condus la scăderea veniturilor populației și a întreprinderilor, deficite publice și accentuarea disparităților atât în interiorul statelor membre cât și între acestea. În sectorul industrial, mai mulți producători au oprit producția, ceea ce a generat efecte de propagare în sectoare-cheie. O situație similară se observă în sectorul comerțului cu amănuntul și în sectorul ospitalității.

Piața muncii din România și din UE înregistra probleme și înainte de izbucnirea pandemiei de COVID-19, unele structurale, unele care țin de stagnare sau dificultăți de modernizare, care s-au acutizat în contextul actual.

Conform Recomandărilor de țară COM (2020) 523 final, sunt necesare acțiuni susținute pentru a atenua consecințele socioeconomice prin măsuri de sprijin pentru întreprinderi. Din cauza pandemiei și a măsurilor de limitare a mișcării persoanelor impuse în acest context, lanțurile de aprovizionare au fost întrerupte în întreaga țară, întreprinderile au fost nevoite să își reducă activitatea sau chiar să se închidă, iar oamenii nu au putut lucra.

Întreprinderile de toate dimensiunile, în special IMM-urile, sunt puternic afectate de perturbarea schimburilor comerciale și de măsurile de limitare a mișcării persoanelor, confruntându-se cu un deficit de lichidități și cu riscul de faliment. Guvernul a adoptat un set de măsuri, însă pentru a ieși din criză, vor fi necesare resurse suplimentare pentru sprijinirea întreprinderilor. Va trebui să se acorde o atenție deosebită sectorului serviciilor, care este cel mai grav afectat, preconizându-se că unele sub-sectoare vor suferi o contracție pentru o perioadă mai lungă decât cea estimată pentru sectorul de producție.

În acest context, se impun măsuri urgente de facilitare a accesului IMM-urilor la surse de finanțare care să le sprijine activitatea. De altfel, recomandarea specifică de țară pentru România este "Să asigure sprijin sub formă de lichidități pentru economie, de care să beneficieze întreprinderile și gospodăriile, în special întreprinderile mici și mijlocii".

h.2. Viziunea strategică

În perioada 2021-2027, în cadrul acestei direcții de dezvoltare se va urmări, cu precădere:

1. Dezvoltarea unui mediu antreprenorial sustenabil, rezilient și competitiv prin impulsionearea dezvoltării inițiativelor antreprenoriale și alocarea eficientă a capitalului, prin creșterea accesibilității la surse alternative de finanțare, re tehnologizări, automatizări industriale, robotizare, prin implementarea activităților specifice de transfer tehnologic precum și prin intensificarea activităților de alfabetizare digitală și digitalizare a mediului antreprenorial cu scopul de a obține produse și servicii inovative și competitive la prețuri și calitate ridicată pentru consumatori.

2. Sprijinirea dezvoltării IMM-urilor pentru îmbunătățirea capacităților avansate de dezvoltare a produselor și a serviciilor, în vederea creșterii competitivității economiilor regionale și naționale. În acest sens, se au în vedere IMM-urile care sunt interesate de găsirea unui model optim de creștere, atât în sensul trecerii în altă categorie de dimensiune, cât și în sensul dezvoltării activității desfășurate, în scopul creșterii dimensiunii pieței adresate (piața locală să devină regională, națională sau internațională).

3. Sprijinirea operatorilor economici care au potențial să-și dezvolte/mențină poziția pe piață prin consolidarea unor competențe superioare concurenței. Astfel, se are în vedere sprijinirea companiilor care operează în domenii economice în care se poate dezvolta și/sau menține un avantaj competitiv și, în general, dezvoltarea activității lor economice. În acest sens, se vor sprijini acele IMM-uri care își desfășoară activitatea în domeniile

cu potențial competitiv, precum și a celor care intenționează să își adapteze activitatea la aceste domenii.

h.3. Obiective

Obiectivul general

Obiectivul general îl reprezintă ameliorarea stării economice din comuna Bunești, județul Vâlcea prin creșterea competitivității IMM-urilor și integrarea celor inovatoare în lanțurile valorice strategice ale Uniunii Europene cu ajutorul digitalizării, creșterii productivității, automatizării proceselor de producție, robotizării și creării de locuri de muncă.

Obiective specifice

1. Asigurarea accesului întreprinderilor la tehnologii avansate de producție, automatizări industriale, procese de robotizare prin facilitarea accesului la finanțări din fonduri externe nerambursabile pentru dotarea acestora cu echipamente/utilaje/tehnologii cu impact asupra productivității muncii, competitivității pe piață și pentru ameliorarea stării economice din comuna Bunești, județul Vâlcea;

2. Îmbunătățirea competitivității economice prin creșterea productivității muncii în IMM-uri din comuna Bunești, județul Vâlcea, în sectoarele competitive identificate în Strategia Națională pentru Competitivitate;

3. Consolidarea poziției pe piață a întreprinderilor mici și mijlocii din comuna Bunești, județul Vâlcea în domeniile competitive identificate în Strategia Națională de Competitivitate și Planurile Regionale de Dezvoltare;

4. Valorificarea patrimoniului local, cultural și natural al comunei Bunești, județul Vâlcea prin realizarea de infrastructuri specifice destinate exploatării resurselor locale, culturale și naturale /patrimoniului local, cultural și natural pentru a asigura ameliorarea stării economice a zonei, crearea de noi locuri de muncă precum și pentru atragerea de investitori;

5. Crearea unor parteneriate între autoritatea publică locală și IMM-uri, cu scopul de a atrage investitori, a crea locuri de muncă și de a susține dezvoltarea economică locală și a crește capacitatea de reziliență a comunității locale.

h.4. Reforme specifice domeniului

Prin reformele propuse în acest domeniu se urmărește consolidarea mediului de afaceri, crearea unui mediu de afaceri rezilient, inovativ, competitiv și digitalizat.

Pentru realizarea acestui scop sunt propuse următoarele reforme:

1. Implementarea de măsuri specifice pentru digitalizarea IMMurilor prin achiziția de echipamente/dispozitive IT, softuri destinate proceselor de robotizare, automatizare etc.;

2. Crearea unor unități noi de producție, de regulă, prin construirea și dotarea unui spațiu de producție/prestare servicii, în scopul demarării de

activități economice. Poate fi considerată investiție inițială legată de crearea unei noi unități inclusiv investiția ce constă în reconversia unui imobil existent în scopul demarării unei noi activități. Unitatea nou creată trebuie să fie autonomă, respectiv să nu constituie o extindere simplă a capacității de producție a unei unități existente;

3. Extinderea capacităților unor unități existente, ce presupune menținerea sortimentăției și a proceselor de producție deja existente și creșterea volumului producției ca urmare a investiției;

4. Diversificarea producției unor unități prin produse/servicii care nu au fost fabricate/prestate anterior în unitate. Diversificarea producției presupune că noile produse/servicii se adaugă gamei sortimentale deja fabricate/prestate;

5. achiziționarea de instalații/ echipamente specifice în scopul obținerii unei economii de energie, precum și sisteme care utilizează surse regenerabile (alternative) de energie pentru eficientizarea activităților. Surse regenerabile (alternative) de energie: energia solară (utilizată la producerea de căldură sau la furnizarea de energie electrică prin sisteme fotovoltaice); energia eoliană; hidroenergia; biomasa (biodiesel, bioetanol, biogaz); energia geotermală;

6. Realizarea de investiții în active necorporale: brevete, licențe, mărci comerciale, programe informatice, alte drepturi și active similar;

7. Sprijinirea mediului de afaceri pentru îmbunătățirea capacității de reziliență în situații de criză, ameliorarea stării economice și susținerea dezvoltării economice pe termen lung.

I) ADMISITRAȚIE PUBLICĂ ȘI DIGITALIZARE

i.1. Elemente de context

Zonele rurale din România prezintă o deosebită importanță din punct de vedere economic, social și din punct de vedere al dimensiunii lor, diversității, resurselor naturale și umane pe care le dețin.

De dezvoltarea economică și socială durabilă a spațiului rural este indispensabil legată de îmbunătățirea infrastructurii rurale existente și a serviciilor de bază. Pe viitor, zonele rurale trebuie să poată concura efectiv în atragerea de investiții, asigurând totodată și furnizarea unor condiții de viață adecvate și servicii publice necesare comunității.

Renovarea și dezvoltarea satelor reprezintă o cerință esențială pentru îmbunătățirea calității vieții, creșterea atractivității și interesului pentru zone rurale.

Pentru îmbunătățirea calității vieții, un factor determinant îl constituie renovarea și extinderea infrastructurii fizice rurale de bază care influențează în mod direct dezvoltarea activităților sociale, culturale și economice și, implicit, crearea de oportunități ocupaționale.

In aceste condiții, Comuna Bunești, județul Vâlcea, în cadrul misiunii pe care o îndeplinește, dorește să implementeze unele măsuri care să vină în

sprijinul locuitorilor săi, astfel încât să îmbunătățească calitatea serviciilor prestate către populație.

Necesitatea și oportunitatea acestor măsuri pot fi definite din perspectiva mai multor criterii precum:

- atingerea obiectivului general strategic al comunei și anume la creșterea calității vieții în mediul rural;
- îmbunătățirea calității serviciilor publice oferite populației;
- creșterea gradului de acces a populației rurale la servicii publice administrative de calitate și care corespund necesităților actuale.

Din punct de vedere al infrastructurii utilizate pentru prestarea de servicii de administrație publică generală către populație (sediul primăriei și construcții anexe), comuna Bunești se situează mult sub standardele europene, iar lipsa unui management adecvat și a investițiilor a condus la un proces continuu de deteriorare a infrastructurii și dotărilor existente.

În ceea ce privește digitalizarea, în România, birocrăția și capacitatea insuficientă de a furniza servicii de calitate, inclusiv servicii digitale, au un impact negativ asupra cetățenilor și a întreprinderilor. Fragmentarea accentuată a competențelor și a resurselor continuă să se reflecte negativ asupra furnizării serviciilor publice și în pofida progreselor înregistrate, există o marjă considerabilă de îmbunătățire a serviciilor publice digitale.

Interoperabilitatea dintre serviciile administrației publice este, în general, scăzută, întrucât fiecare instituție publică și-a dezvoltat propriul serviciu public digital.

Digitalizarea serviciilor publice, dincolo de eficientizare, transmite un semnal puternic la nivel local și internațional privind hotărârea decidenților politici de a realiza tranziția spre o nouă etapă caracterizată prin transparență, acordându-se o importanță sporită nevoilor cetățenilor și a mediului de afaceri. Sistemele digitale implementate la nivelul administrației publice sunt, în cele mai multe cazuri, învechite și disfuncționale.

In contextul actual, generat de pandemia de Covid19, au fost accentuate și mai mult deficiențele serviciilor publice din educație, sănătate și justiție, respectiv rigiditatea acestora și lipsa de adaptare la cerințele actuale în materie de digitalizare a serviciilor oferite.

Ineficiența sau lipsa serviciilor de tip e-guvernare au pus la încercare instituțiile statului în ultimele luni, demonstrând că este nevoie de mai multă coerență pentru a asigura funcționarea optimă a aparatului administrativ în situații de criză prin măsuri de transformare digitală, care să asigure permanența serviciilor și care să garanteze siguranța cetățenilor și a mediului de afaceri.

i.2. Viziunea strategică

În perioada 2021-2027, în cadrul acestei direcții de dezvoltare se va urmări, cu precădere:

1. Îmbunătățirea infrastructurii publice din comuna Bunești, județul Vâlcea, pentru a se putea asigura servicii de administrație publică generală către populație la standarde europene

2. Transformarea digitală a serviciilor publice în servicii de calitate, sigure și rapide, în interesul cetățenilor și a mediului de afaceri, cu scopul de a crește satisfacția beneficiarilor de servicii publice și de a eficientiza resursele utilizate în procesele derulate de autoritatea publică locală.

i.3. Obiective

Obiective generale

1. Dezvoltarea capacității administrative a instituțiilor publice din comuna Bunești, județul Vâlcea, în vederea planificării și implementării politicilor de dezvoltare, precum și a furnizării serviciilor publice la standardele de calitate prevăzute de legislația în vigoare

2. Accelerarea digitalizării în serviciile publice ale comunei Bunești, județul Vâlcea, pentru a răspunde nevoilor cetățenilor și mediului de afaceri și a optimiza timpul și efortul depuse pentru desfășurarea proceselor din instituțiile publice.

Obiective specifice

1. Creșterea calității și accesului populației comunei Bunești, județul Vâlcea la infrastructura publică și la serviciile publice.

2. Îmbunătățirea accesului populației comunei Bunești, județul Vâlcea la serviciile publice prin digitalizare precum și consolidarea capacității de reziliență și adaptare a serviciilor din sistemul public, cu precădere în educație, sănătate, finanțe publice în situații de criză, prin extinderea nivelului de digitalizare a acestor servicii.

3. Îmbunătățirea competențelor și a învățării digitale pentru accesul egal la educație prin introducerea de cursuri de educație digital în învățământul primar și secundar, îmbunătățirea conectivității sistemului de educație și dotarea unităților de învățământ cu echipamente digitale, implementarea de cursuri de competențe digitale pentru profesori, cu scopul dezvoltării competențelor digitale avansate – *high performance și cloud computing*, analiza datelor, securitatea cibernetică, *blockchain*, tehnologiile cuantice, robotică, inteligența artificială.

i.4. Reforme specifice domeniului

Pentru domeniul de administrație publică și digitalizare sunt propuse o serie de reforme care să conducă la îmbunătățirea infrastructurii publice, la creșterea calității serviciilor publice, inclusiv la digitalizarea acestora, astfel încât să se îmbunătățească accesul populației la acest tip de servicii, precum:

1. Realizarea de investiții în infrastructura de interes public a comunei Bunești, județul Vâlcea;

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

2. Restructurarea administrației publice locale, prin măsuri de creștere a eficienței instituționale, simplificare administrativă, reducere a cheltuielilor curente și creștere a transparenței în relația cu cetățenii;

3. Îmbunătățirea și standardizarea procedurilor administrative

4. Reorganizarea instituțiilor publice din comuna Bunești, județul Vâlcea, raționalizarea cheltuielilor publice și susținerea mediului de afaceri

5. Realizarea și implementarea unui sistem de indicatori de monitorizare și evaluare a furnizării serviciilor publice și funcționării tuturor instituțiilor din comuna Bunești, județul Vâlcea, inclusiv a gestiunii resurselor umane și execuției bugetare

6. Introducerea standardelor de calitate pentru serviciile publice din comuna Bunești, județul Vâlcea

7. Simplificarea accesului cetățenilor la informațiile publice prin publicarea acestora pe portalurile internet ale instituțiilor publice

8. Simplificarea accesului la servicii publice prin furnizarea acestora, acolo unde este posibil, pe cale electronică și prin generalizarea "birourilor/ghișeelor unice"

9. Dotarea instituțiilor publice din comuna Bunești, județul Vâlcea cu echipamente digitale pentru a îmbunătăți calitatea serviciilor publice prestate în mediul on-line, respectiv pentru a îmbunătăți capacitatea de reziliență a acestora;

10. Implementarea soluțiilor de digitalizare pentru serviciile publice de administrație publică, educație și sănătate cu scopul de a digitaliza activitățile curente ale acestora astfel încât să se îmbunătățească calitatea serviciilor publice asigurate populației.

CAPITOLUL VI. PLANUL DE ACȚIUNE

În funcție de nevoile strategice identificate la nivelul fiecărei direcții de dezvoltare propuse în cadrul prezentei strategii, pentru a crește calitatea serviciilor publice oferite populației, pentru a ameliora starea economică a comunei Bunești și pentru a asigura perspectiva unei creșteri economice pe termen mediu și lung, principalele intervenții propuse pot fi sintetizate după cum urmează:

Direcție de dezvoltare	Intervenții propuse
Transport durabil	Reabilitare și modernizare drumuri locale în comuna Bunești, județul Vâlcea
	Construire, drumuri de interes local în comuna Bunești, județul Vâlcea
	Reabilitare și modernizare drumuri afectate de inundații, în comuna Bunești, județul Vâlcea
	Achiziție utilaje și echipamente pentru întreținerea drumurilor, comuna Bunești, județul Vâlcea

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

	C onstruire trotuare și piste de biciclete în comuna Bunești, județul Vâlcea
	E xecução podețe și punți pietonale, comuna Bunești, județul Vâlcea
	C onstruire locuri de parcare în comuna Bunești, județul Vâlcea
	C onstruire, reabilitare și modernizare drumuri agricole de exploatare în comuna Bunești, județul Vâlcea
	A sfaltare drumuri de tarla în comuna Bunești, județul Vâlcea
P rotecția mediului	E xtindere rețea publică de alimentare cu apă în comuna Bunești, județul Vâlcea
	E xtindere rețea publică de apă uzată în comuna Bunești, județul Vâlcea
	C onsolidare maluri și decolmatare, regularizare și

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

	reprofilare albie, afluenți și torenți pârâu Govora, comuna Bunești, județul Vâlcea
	C onsolidare maluri și decolmatare, regularizare și reprofilare albie, afluenți și torenți pârâu Bunești, comuna Bunești, județul Vâlcea
	R egenerarea zonelor contaminate și potențial contaminate în vederea atingerii unei stări corespunzătoare pentru folosința ulterioară a terenurilor și prin managementul adecvat al deșeurilor pentru asigurarea protecției resurselor naturale (sol, apă, aer etc.) și a sănătății umane în comuna Bunești, județul Vâlcea
	R ealizarea unor puncte de colectare selectivă a deșeurilor, în containere/pubele, personalizate pentru fiecare fracție: plastic/metal - galben; hârtie/carton - albastru; sticlă - verde; deșeuri reziduale - negru, comuna Bunești, județul Vâlcea
E nergie și tranziție verde	Î nființare sistem de distribuție gaze naturale în comuna Bunești, județul Vâlcea

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

	I nstalarea sistemelor de panouri fotovoltaice, în comuna Bunești, județul Vâlcea
	M odernizare iluminat public în comuna Bunești, județul Vâlcea
	R ealizarea unor rețele inteligente de transport/distribuție a energiei obținute din surse regenerabile, inclusiv asigurarea de surse de producere a acestora în comuna Bunești, județul Vâlcea
	A chiziția de microbuze școlare “verzi” în comuna Bunești, județul Vâlcea
	A chiziționarea și instalarea sistemelor inteligente pentru promovarea și gestionarea energiei electrice în comuna Bunești, județul Vâlcea
E ficiență energetică și termică	R eabilitarea termică a clădirilor instituțiilor publice și a locuințelor pentru reducerea pierderilor de energie, îmbunătățirea confortului termic și creșterea standardelor de calitate a serviciilor

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

	publice prestate populației în comuna Bunești, județul Vâlcea
	C reșterea eficienței energetice a sistemelor de iluminat public în comuna Bunești, județul Vâlcea
V alorificarea patrimoniului local, natural și cultural	C onstruire Cămin Cultural, comuna Bunești, județul Vâlcea
	P unerea în valoare a patrimoniului local, natural și cultural al comunei Bunești, județul Vâlcea
	E xtindere, reabilitare, modernizare și dotare așezăminte culturale, comuna Bunești, județul Vâlcea
	C onstruire cimitire, capele mortuare și zone de protecție sanitară în comuna Bunești, județul Vâlcea
	R eabilitarea și modernizarea lăcașurilor de cult din comuna Bunești, județul Vâlcea

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

S ănătate și protecție socială	R eabilitare, modernizare și dotare dispensar medical, comuna Bunești, județul Vâlcea
	C onstruire și dotare Centru medical multifunctional în comuna Bunești, județul Valcea
	C entru comunitar integrat în comuna Bunești, județul Vâlcea
	C entru multifunctional de servicii sociale, comuna Bunești, județul Vâlcea
	C entru de îngrijire și asistență pentru persoane varstnice în comuna Bunești, județul Vâlcea
	C onstruire locuințe protejate în comuna Bunești, județul Vâlcea
E ducație	R eabilitare, modernizare și dotare școală, sat Bunești, Punct "Școala Veche și Nouă Bunești", comuna Bunești, județul Valcea
	R eabilitare, modernizare, și dotare Grădinița cu

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI
BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027**

	program normal comuna Bunești, județul Valcea
	R eabilitare, modernizare, si dotare Grădinița cu program prelungit, comuna Bunești, județul Valcea
	C onstruirea unei creșe în comuna Bunești, județul Valcea
	S ala de Sport sat Bunești, comuna Bunești, Punct “Școala Veche și Nouă Bunești”, județul Valcea
	C onstruire teren sport sintetic la Școala Gimnazială, comuna Bunești, județul Vâlcea
	A chiziția de microbuze școlare “verzi” în comuna Bunești, județul Vâlcea
M ediul de afaceri	C reșterea competitivității IMM-urilor cu ajutorul digitalizării, creșterii productivității, automatizării proceselor de producție și creării de locuri de muncă în Comuna Bunești, județul Vâlcea
	C onstruire bază de agrement în comuna Bunești, județul Vâlcea

STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI

BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027

	C onstruirea unei fabrici de peleti (având ca materie primă biomasă rezultată din producția agricolă)
	Î nființare centru de achiziție, depozitare și procesare legume și fructe, comuna Bunești, județul Vâlcea
A dmsitrație publică și digitalizare	C onstruire corp clădire sediu primărie, comuna Bunești, județul Vâlcea
	M odernizare si amenajare zona centrala si circulatie pietonala in comuna Bunești, județul Vâlcea
	Î nființare parcuri de joacă pentru copii, comuna Bunești, județul Vâlcea
	C rearea și extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilităților aferente în comuna Bunești, județul Vâlcea
	A menajarea obiectivelor turistice naturale de utilitate publică precum și crearea/ modernizarea

**STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A COMUNEI
BUNEȘTI, JUDEȚUL VÂLCEA 2021-2027**

	infrastructurilor conexe de utilitate publică în comuna Bunești, județul Vâlcea
	A menajare spații verzi în comuna Bunești, județul Vâlcea
	C reșterea gradului de acoperire și de incluziune a sistemului de înregistrare a proprietăților în comuna Bunești, județul Vâlcea
	R eabilitare baze sportive a Comunei Bunești, județul Vâlcea
	D otarea serviciilor publice ale Comunei Bunești, județul Vâlcea cu echipamente necesare desfășurării activității acestora
	Î mbunătățirea accesului populației la serviciile publice prin digitalizarea activității Primăriei comunei Bunești, județul Vâlcea